

(భారతప్రభుత్వ గెజిట్, ఎక్స్‌ట్రా ఆర్డినరీ, పార్ట్ - II సెక్షన్ - 3, సబ్ సెక్షన్ (i) లో ప్రచురితం)
భారతప్రభుత్వం
పర్యావరణం, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వ శాఖ
నోటిఫికేషన్

న్యూఢిల్లీ, 4 ఏప్రిల్ 2016

G.S.R.No. 395 (E) భారత ప్రభుత్వం, పర్యావరణం, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ వైడెన్సం G.S.R.No.582(E) తేది 24జూలై, 2015 నాడు ప్రభుత్వ గెజిట్, ఎక్స్‌ట్రా ఆర్డినరీ పార్ట్ - II సెక్షన్ 3, సబ్ - సెక్షన్ (ii) ద్వారా ముసాయిదా నియమాల్ని, హజార్డ్స్ అండ్ అదర్ వేస్ట్స్ (మేనేజ్‌మెంటు & ట్రాన్స్‌బొండరీ మూవ్‌మెంట్) రూల్స్, 2015 పేరున ప్రచురిస్తూ, ఈ నోటిఫికేషన్ వెలువడిన తేది నుండి 60 రోజుల్లోగా బాధిత ప్రజలు తమ అక్షేపణలు, సూచనలు తెలియజేయాలని కోరినందునా, నోటిఫికేషన్ వున్న గెజిట్‌ను ప్రజలకు అందుబాటులో వుంచినందునా

నోటిఫికేషన్ వున్న గెజిట్‌ను 24 జూలై 2015 నాడు ప్రజలకు అందించినందునా

సదరు ముసాయిదా నిబంధనలపై ప్రజలు నిర్ణీత గడువులోగా వ్యక్తపరిచిన ఆక్షేపణలు, సూచనలను కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిగణనలోకి తీసుకున్నందునా

ఇప్పుడు, కేంద్ర ప్రభుత్వం తనకు పర్యావరణ (పరిరక్షణ) చట్టం, 1986 (29 ఆఫ్ 1986) ద్వారా సంక్రమించిన అధికారాలలో 'హజార్డ్స్ వేస్ట్స్ (మేనేజ్‌మెంటు, హాండిలింగ్ & ట్రాన్స్‌బొండరీ మూవ్‌మెంటు) రూల్స్ 2008ని రద్దు చేస్తూ, రద్దుకు ముందు జరిగిన, జరగకుండా వదిలివేసిన పనులు మినహాయించి, ఈ క్రింది నియమాలు రూపొందిస్తున్నది:

చాప్టర్ - 1

ప్రాథమికం

1. **సంక్షిప్తనామం, ప్రారంభం** - 1) ఈ నిబంధనలను హజార్డ్స్ అండ్ అదర్ వేస్ట్స్ (మేనేజ్‌మెంటు & ట్రాన్స్‌బొండరీ మూవ్‌మెంట్) రూల్స్, 2016 (హానికారక ఇతర వ్యర్థాల (యాజమాన్యం & హద్దులు దాటించడం) నిబంధనలు, 2016) గా పిలవవచ్చు.
  - 2) అధికారిక గెజిట్‌లో ప్రచురితమైన తారీకు నుండి నియమాలు అమల్లోకి వస్తాయి.
2. **ఎక్కడ వర్తిస్తాయి** - ఈ నిబంధనల షెడ్యూల్స్‌లో నిర్దేశించినట్టుగా హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల నియంత్రణకు ఈ నియమాలు వర్తిస్తాయి - కాని కిందివాటికి వర్తించవు.
  - a) వాటర్ (ప్రిసెన్షన్ & కంట్రోల్ ఆఫ్ పొల్యూషన్) యాక్ట్, 1974 (6 ఆఫ్ 1974), ఎయిర్ (పిసెన్షన్ & కంట్రోల్ ఆఫ్ పొల్యూషన్) యాక్ట్, 1981 (14 ఆఫ్ 1981) మరియు వాటి కాలానుగుణ సవరణల పరిధిలోకి వచ్చే వ్యర్థజలాలకు, వ్యర్థ వాయువులకు,
  - b) మర్చంట్ షిప్పింగ్ యాక్ట్, 1958 (44 ఆఫ్ 1958) అంశాలు మరియు వాటి కాలానుగుణ సవరణల పరిధిలోకి వచ్చే సంబంధిత తీరప్రాంతం నుండి 5 కి.మీ ఆవలవున్న ఓడలు వెలువరించే వ్యర్థాలు
  - c) అటామిక్ ఎనర్జీ యాక్టు, 1962 (33 ఆఫ్ 1962) అంశాలు, వాటి కాలానుగుణ సవరణల పరిధిలోకి వచ్చే రేడియో - ఆక్టివ్ వ్యర్థాలు
  - d) బయో - మెడికల్ వేస్ట్స్ (మేనేజ్‌మెంటు అండ్ హాండిలింగ్) రూల్స్, 1998, చట్టం పరిధిలోకి వచ్చే బయో - మెడికల్ వ్యర్థాలు,
  - e) మున్సిపల్ సాలిడ్ వేస్ట్స్ (మేనేజ్‌మెంట్ అండ్ హాండిలింగ్) రూల్స్, 2000, చట్టం పరిధిలోకి వచ్చే వ్యర్థాలు.
3. **నిర్వచనాలు** - (1) సందర్భం మరోలా సూచిస్తే తప్ప, ఈ నియమాల్లోని -
  1. 'యాక్ట్' (చట్టం) అంటే - పర్యావరణ (పరిరక్షణ) చట్టం, 1986 (29 ఆఫ్ 1986)
  2. 'నిజవాడకందారు' అనగా హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను సమకూర్చుకుని వాటిని పునర్వినియోగం, రీ-సైక్లింగ్, రికవరీ, డ్రీ - ప్రాసెసింగ్, వినియోగం, కో - ప్రాసెసింగ్ సహా ప్రాసెస్ (శుద్ధి) చేసే అనుభవదారు.
  3. 'ఆధరైజేషన్' అనగా - హానికారక వ్యర్థాలను రూల్ - 6 లోని సబ్ - రూల్ 2) కింద ఉత్పత్తి, నియంత్రణ, సేకరణ, స్వీకరణ, డ్రీటుమెంటు, రవాణా, నిల్వ, పునర్వినియోగం, రికవరీ, డ్రీ - ప్రాసెసింగ్, వినియోగం, కో - ప్రాసెసింగ్,

డిస్పోజల్ (విరగడ) చేసేందుకు ఇచ్చే అనుమతి.

4. 'బేసెల్ కన్వెన్షన్' అనగా - హానికారక వ్యర్థాల సీమాంతర రవాణా నియంత్రణ మరియు నిర్మూలన పై యునైటెడ్ నేషన్స్ ఎన్వైరాన్మెంట్ ప్రోగ్రాం కన్వెన్షన్.
5. 'సొంత ట్రీటుమెంటు, నిల్వ మరియు నిర్మూలన కేంద్రం' అనగా - ఉత్పాదన, ప్రాసెసింగ్, ట్రీటుమెంటు, ప్యాకేజీ, నిర్మూలన, మార్పిడి, రవాణా జరిగేటప్పుడు తయారయ్యే వ్యర్థాలను, హానికారక వ్యర్థాలు, లేక ఇతర వ్యర్థాలను ట్రీటు చేసేందుకు, నిల్వ చేసేందుకు, డిస్పోజల్ చేసేందుకు అనుభవదారు తన ప్రాంగణంలోనే నెలకొల్పిన సౌకర్యం.
6. 'కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి' అనగా - వాటర్ (ప్రివెన్షన్ అండ్ కంట్రోల్ ఆఫ్ పొల్యూషన్) యాక్టు 1974 (6 ఆఫ్ 1974) లోని సెక్షన్ -3, సబ్ - సెక్షన్ (1) కింద నియమించబడిన కేంద్ర పొల్యూషన్ నియంత్రణ బోర్డు.
7. 'ఉమ్మడి ట్రీటుమెంటు, నిల్వ, డిస్పోజల్ కేంద్రం' అనగా - వ్యక్తి గతంగా లేక సంయుక్తంగా లేక అనేకుల కూటమి ఫలితంగా నెలకొల్పబడి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, అనుభవదారు, కేంద్రం ఆపరేటర్ల చేతా అనుభవదారుల సంఘం చేతా గుర్తించబడిన ఉమ్మడికేంద్రం ; హానికారక వ్యర్థాలను, ఇతరవ్యర్థాలను ట్రీటు చేసేందుకు, నిల్వ చేసేందుకు, డిస్పోజ్ చేసేందుకు అనేక అనుభవదారులు లేదా నిజ వాడకందారులు ఈ కేంద్రాన్ని ఉమ్మడిగా ఉపయోగించుకుంటారు.
8. 'కో - ప్రాసెసింగ్' అనగా - శక్తి లేదా వనరు, లేదా రెండింటినీ రికవరీ చేస్తూ, పర్యవసానంగా సాంప్రదాయక ఇంధనాల లేదా ముడి పదార్థాల వాడకంలో పొదుపును సాధించేందుకు వస్తు తయారీ ప్రక్రియల్లో వ్యర్థ పదార్థాల్ని ఉపయోగించుకోవడం.
9. 'క్రిటికల్ కేర్ ఎక్స్ప్లెమెంట్' అనగా ఆరోగ్య, కుటుంబసంక్షేమ మంత్రిత్వశాఖ కాలానుగుణంగా నిర్దేశించే ప్రాణ రక్షక పరికరాలు.
10. 'డిస్పోజల్ (విరగడ / బయటపారవేయడం) అనగా, కో - ప్రాసెసింగ్ సహా పునర్వినియోగం, రీసైక్లింగ్, రికవరీ, వినియోగానికి పనికి రాకుండా చేసే చర్య. భౌతిక - రసాయనిక ట్రీటుమెంటు, బయాలజికల్ ట్రీటుమెంటు, ఇన్సినరేషన్, సురక్షిత లాండ్ఫిల్ గా పారబోయడం - వీటిల్లో దేనికీ పనికిరాకుండా.
11. 'ఎగుమతి' - అనగా, దానికి ఉన్న అర్థం, మనం ఎరిగిన వ్యక్తీకరణ ప్రకారం భారతదేశం నుండి తరలించి దేశాంతర స్థలాలకు చేరవేయడం.
12. 'ఎగుమతిదారు' అనగా, హానికారక వ్యర్థాలను ఎగుమతి చేసే దేశంతో సహా ఇతర దేశాలకు, హానికారక వ్యర్థాలను ఎగుమతి చేసే, ఎగుమతి చేస్తున్న దేశానికి చెందిన వ్యక్తి లేదా అనుభవదారు.
13. 'హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల పర్యావరణ హిత యాజమాన్యం' అనగా - హానికారక వ్యర్థాలు కలిగించగల దుష్ప్రభావాల బారిన ప్రజారోగ్యం, పర్యావరణం పడని రీతిలో కట్టు దిట్టమైన మద్దతులతో హానికారక వ్యర్థాలకు నియంత్రించడం.
14. 'పర్యావరణ హిత టెక్నాలజీలు' అనగా - కాలానుగుణంగా కేంద్రప్రభుత్వం అనుమతించే సాంకేతిక పరిజ్ఞానం
15. 'కేంద్రం' (Facility) / సౌకర్యం' అనగా - హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల ఉత్పాదన, నియంత్రణ, సేకరణ, స్వీకరణ, ట్రీటుమెంటు, నిల్వ, పునర్వినియోగం, రికవరీ, ప్రి - ప్రాసెసింగ్, కో - ప్రాసెసింగ్, వినియోగం, నిర్మూలనాలకు సంబంధించిన ప్రక్రియలు ఎక్కడైతే చేపట్టడం జరుగుతుందో ఆ సంస్థ / ఏర్పాటు.
16. 'ఫారం' అనగా ఈ రూల్స్ కు అనుబంధంగా జతపర్చిన నమూనా పత్రం.
17. 'హానికారక వ్యర్థాలు' అనగా - తన భౌతిక, రసాయనిక, జీవశాస్త్రీయ, ప్రతిచర్యపూర్వక, విషపూరిత, దహనశీల, విస్ఫోటక, పదార్థభక్షక స్వభావాల రీత్యా ప్రజారోగ్యానికి, పర్యావరణానికి ముప్పు కల్గించగల, ముప్పుగా పరిణమించగల వ్యర్థాలు - ఈ దిగువనుదహరించినవి ఈ కోవకి చెందుతాయి :
  - i) షెడ్యూల్ - I లో కాలమ్ - (3) లో సూచించిన వ్యర్థాలు
  - ii) షెడ్యూల్ - II క్లాస్ A, క్లాస్ B కింద సూచించినట్టుగా మూలకాల గాఢత హెచ్చుగా వున్న వ్యర్థాలు లేదా షెడ్యూల్ - II, క్లాస్ C కి సమానమైన స్వభావమున్న వ్యర్థాలు
  - iii) అలాంటి వ్యర్థాల దిగుమతి, ఎగుమతులకు సంబంధించి షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ - A లో సూచించిన వ్యర్థాలు, పార్ట్ - A లో సూచించక పోయినా షెడ్యూల్ - III పార్ట్ - C లో పేర్కొన్న ప్రమాదకర స్వభావమున్న వ్యర్థాలు
18. 'దిగుమతి' అనగా - దానికి వున్న అర్థం, మనం ఎరిగిన వ్యక్తీకరణం బట్టి, భారతదేశం వెలుపలి నుండి దేశంలోకి తెచ్చుకోవడం

19. 'దిగుమతిదారు' అనగా హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను దేశంలోకి దిగుమతి చేసుకునేవాడు.
20. ప్రకటన (manifest) అనగా - ఈ నియమనిబంధనల్లోని అంశాలకు అనుగుణంగా అధిక్యతయైన వ్యక్తి తయారుచేసి, సంతకం పెట్టిన రవాణా డాక్యుమెంటు.
21. 'అనుభవదారు' (ఏదేని కార్టానా, సంస్థ, కంపెనీకి సంబంధించి) అనగా కార్టానా, సంస్థ వ్యవహారాలను అజమాయిషి చేసే వ్యక్తి, (హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలకు సంబంధించి) అలాంటి వ్యర్థాలను కలిగి వున్న వ్యక్తి.
22. 'విరగడ (డిస్పోజల్) కేంద్రం అపరేటర్' అనగా - హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను సేకరించే, స్వీకరించే, ట్రీటు చేసే, నిల్వచేసే కేంద్రాన్ని నడిపే దాని యజమాని.
23. 'ఇతర వ్యర్థాలు' అనగా - షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ B, D లలో, దిగుమతి, ఎగుమతులకు సంబంధించి, పేర్కొన్న వ్యర్థాలు, దేశంలోనే స్వదేశీ పద్ధతిలో ఉత్పత్తయిన వ్యర్థాలు ఈ కోవకే చెందుతాయి.
24. 'ట్రీ - ప్రాసెసింగ్' అనగా వ్యర్థాలను కో- ప్రాసెసింగ్, రీసైకింగ్, లేదా ఇతర ప్రాసెసింగ్లకు తగినట్టుగా మార్చే ట్రీటుమెంటు.
25. 'రీ- సైకింగ్' అనగా మౌలికంగా ఉద్దేశించిన ప్రయోజనం లేదా ఇతర ప్రయోజనం కోసం హానికారక వ్యర్థాలను పర్యావరణ హితంగా సంగ్రహించడం, ప్రాసెసింగ్ చేయడం.
26. 'పునర్నియోగం' అనగా- ఉద్దేశిత ప్రయోజనం లేదా ఇతర వాడకానికి హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను ఉపయోగించుకోవడం.
27. 'రికవరీ' అనగా - నిర్దిష్ట పదార్థాలను తిరిగి పొందేందుకు చేసే పని లేదా కార్యాచరణ.
28. 'షెడ్యూల్' అనగా - ఈ నిబంధనలకు అనుబంధంగా చేర్చిన షెడ్యూల్.
29. 'రాష్ట్రప్రభుత్వం' అనగా (కేంద్రపాలిత ప్రాంతానికి సంబంధించి) భారత రాజ్యాంగం ఆర్టికల్ 239 కింద నియమితమైన అడ్మినిస్ట్రేటర్.
30. 'రాష్ట్రకాలుష్య నియంత్రణ మండలి' అనగా వాటర్ (ప్రివెన్షన్ అండ్ కంట్రోల్ ఆఫ్ పోల్యూషన్) మాస్ట్, 1974 (6 ఆఫ్ 1974) కింద రాష్ట్రంలో ఏర్పాటయిన కాలుష్య నియంత్రణ మండలి, కేంద్రపాలిత ప్రాంతం విషయాని కొస్తే దీన్ని 'కాలుష్యనియంత్రణ కమిటీ' అంటారు.
31. 'నిల్వ' అనగా - హానికారక వ్యర్థ పదార్థాలను తాత్కాలికంగా నిల్వ చేయడం, తర్వాత వీటిని ప్రాసెస్ చేసి, విరగడ చేస్తారు.
32. 'సీమాంతర రవాణా' (transboundary movement) అనగా ఒక దేశం పరిధిలోని ప్రాంతం నుండి మరోదేశం పరిధిలోని ప్రాంతానికి, లేదా ఏదేశం పరిధిలోనూ లేని ప్రాంతానికి హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను రవాణా చేయడం, దీనికి కనీసం రెండు దేశాలు భాగస్వాములుగా వుంటాయి.
33. 'రవాణా' అనగా - హానికారక వ్యర్థాలను రోడ్డు, వాయు, రైలు, జల మార్గాల్లో బయటికి తరలించడం.
34. 'రవాణాదారు' అనగా హానికారక వ్యర్థ పదార్థాలను భూ, వాయు, రైలు, జలమార్గాల్లో బయటికి తరలించే వ్యక్తి.
35. 'ట్రీట్మెంటు' అనగా - ఏదైనా వ్యర్థాన్ని లేదా హానికారకవ్యర్థాన్ని దాని దుష్ప్రభావ శక్తి సన్నగిల్లిపోయేలా చేపట్టే క్రియ, టెక్నిక్, ప్రక్రియ. దీనివల్ల వ్యర్థ పదార్థాల భౌతిక, రసాయనిక, బయాలజికల్ స్వభావం మారిపోతుంది.
36. 'వినియోగించిన నూనె' అనగా ఏదైనా నూనె ; అది -
  - i) ముడిచమురు నుంచి లేదా, వాడిన నూనె, వినియోగించిన ఇంజిన్ ఆయిల్, గేర్ ఆయిల్, హైడ్రాలిక్ ఆయిల్, టర్బైన్ ఆయిల్, కంప్రెసర్ ఆయిల్, ఇండస్ట్రియల్ గేర్ ఆయిల్, హీట్ ట్రాన్స్ఫర్ ఆయిల్, ట్రాన్స్ఫార్మ్ ఆయిల్, వాటి అడుగున వుండే బురదల మిశ్రమం కలగలసిన సింథటిక్ చమురు నుండి తీసినదయి వుంటుంది.
  - ii) షెడ్యూల్ V, పార్ట్ A నిర్దేశాలకు తగివుంటే రీప్రాసెసింగ్కు పనికొస్తుంది, వ్యర్థతైలాలు ఈ కోవలోకి రావు.
37. 'వినియోగం' అనగా - హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను ఒక వనరుగా వాడడం.
38. 'వ్యర్థాలు' అనగా - తయారీదారుకు ఉత్పాదనలో, పరివర్తన చెందించడంలో, వినియోగంలో మరెందుకూ పనికిరాని, ఉత్పత్తులూ, ఉపవుత్పత్తులూ కాని పదార్థాలు.
ఈ క్లాజును మరింత వివరంగా చెప్పేందుకు -
  - i) వ్యర్థాలు అనగా - ముడిసరుకులు సంగ్రహించేటప్పుడు, వాటిని మధ్యస్థ, తుది ఉత్పత్తులుగా మలిచేటప్పుడు, తుది ఉత్పత్తులను వినియోగించేటప్పుడు, మానవ శ్రమ వెచ్చించేటప్పుడూ వచ్చే పదార్థాలు; ఉత్పత్తి ప్రదేశంలో రీసైకిల్,

పునర్వినియోగం అయిన అవశేషాలు మాత్రం కావు.

ii) ఉపవుత్పత్తి అనగా - నిర్దేశిత ఉత్పత్తిని సాధించే ప్రక్రియ జరిగేటప్పుడు అనుకోకుండా నడుమ వచ్చే పదార్థాలు, ఇవి ఉపయోగపడేవి.

39. 'వ్యర్థతైలాలు' అనగా పెట్రోలియం రిఫైనరీలు, చమురు శుద్ధి సంస్థలు, ఓడలు వదిలే ముడిచమురు ధారలు, ఎమల్షన్లు, టాంకుల అడుగు బురద; షెడ్యూల్ - V పార్ట్ B నిర్దేశాలకు అనుగుణంగా వుంటే ఇవి ఫర్నేసు ఇంధనంగా పనికొస్తాయి. (2) ఈ నిబంధనల్లో నిర్వచించని పదాలు, వ్యక్తీకరణలు చట్టంలో నిర్వచింపబడ్డాయి, యాక్టులో అయా వాటికి నిర్వచించిన అర్థాలే చెల్లుతాయి.

చాప్టర్ - II

హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల యాజమాన్య విధానం

4. హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల నియంత్రణలో అనుభవదారు బాధ్యతలు

- (1) హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల యాజమాన్యానికి అనుభవదారు దిగువ ఇచ్చిన చర్యలు చేపట్టాలి -
- నివారణ
  - కనిష్టం చేయడం
  - పునర్వినియోగం
  - రీ - సైకింగ్
  - రికవరీ, వినియోగం, కో - ప్రాసెసింగ్
  - సురక్షితమైన డిస్పోజిట్
- 2) హానికారక వ్యర్థాల్ని సురక్షితంగాను, పర్యావరణ హితంగానూ నియంత్రించే బాధ్యత అనుభవదారునిదే.
- 3) ఒక అనుభవదారు కంపెనీలో ఉత్పత్తి అయిన హానికారక వ్యర్థాలను అధీకృత నిజవాడకందారుకు పంపించాలి లేదా అధీకృత విరగడ కేంద్రంలో నిర్మూలించాలి.
- 4) అనుభవదారు నుండి హానికారక వ్యర్థాలు ఆథరైజ్డ్ నిజవాడకందారు వద్దకు, లేదా డిస్పోజిట్ కేంద్రానికి ఈ నియమనిబంధనల ప్రకారం రవాణా చేయాలి.
- 5) ట్రీటుమెంటు, నిల్వ, విరగడ కేంద్రం ద్వారా హానికారక వ్యర్థాలను విరగడ చేసుకోవాలనుకునే అనుభవదారు, ఆ కేంద్రం ఆపరేటర్ కు అవసరమైన సురక్షితనిల్వ, విరగడలకు సంబంధించిన సమాచారం అందించాలి.
- 6) హానికారక వ్యర్థాలతో వ్యవహరించేటప్పుడు అనుభవదారు అన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకుంటూ
- కాలుష్యాన్ని అదుపుచేయాలి, ప్రమాదాలు నివారించాలి, మనుషుల మీద, పర్యావరణం మీద వాటి ప్రభావాన్ని కనీస స్థాయిలో ఉంచాలి.
  - సైటు మీద పనిచేసే వారి భద్రత లక్ష్యంగా వారికి తగిన శిక్షణ, రక్షణ పరికరాలు, అవసరమైన సమాచారం ఇవ్వాలి.

5. హానికారక వ్యర్థాలను పర్యావరణ హితంగా నియంత్రించడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకోవాల్సిన బాధ్యతలు

- (1) రాష్ట్ర పరిశ్రమల శాఖ లేదా ప్రభుత్వం ఈ బాధ్యత అప్పగించిన ఏజెన్సీ, అభివృద్ధి చెందుతున్న ఇండస్ట్రియల్ పార్కులో, ఎస్టేటులో, ఇండస్ట్రియల్ క్లస్టర్లలో హానికారక వ్యర్థాల రీ-సైకింగ్ కు, ప్రి - ప్రాసెసింగ్ కు, ఇతర వినియోగాలకు సరైన స్థలాన్ని కేటాయించాలి.
- (2) రాష్ట్ర కార్మికశాఖ లేదా ప్రభుత్వం బాధ్యత అప్పగించిన ఏజెన్సీ
- రీ సైకింగ్, ప్రి-ప్రాసెసింగ్, ఇతర వినియోగ కార్యక్రమాలతో సంబంధమున్న కార్మికులు గుర్తింపు పోందేలా, రిజిస్ట్రేషన్ అయేలాచూడాలి.
  - కేంద్రాల స్థాపన సులభతరం చేసేందుగ్గాను అలాంటి కార్మికులు బృందాలుగా ఏర్పడటంలో సహకారమందించాలి.
  - రీ - సైకింగ్, ప్రి - ప్రాసెసింగ్, ఇతర వినియోగ కార్యాలతో సంబంధమున్న కార్మికులకు పారిశ్రామికాభివృద్ధివైపునైనా సంబంధించిన శిక్షణ ఇవ్వాలి.

- d) సదరు కార్మికుల భద్రత, ఆరోగ్యస్థితి మూల్యాంకన చేసేందుకు ప్రతి సంవత్సరం తనిఖీలు నిర్వహించాలి.
- (3) ఈ నియమ నిబంధనలు సరిగా అమలయ్యేలా ప్రతి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంటిగ్రేషన్ ప్లాను రూపొందించుకుని, తత్సంబంధిత వార్షిక నివేదికను కేంద్ర ప్రభుత్వ పర్యవరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వ శాఖలకు పంపించాలి.

6. హానికారక వ్యర్థాల నియంత్రణకై ఆధరైజేషన్ మంజూరు.

- (1) హానికారక వ్యర్థాల నియంత్రణ, ఉత్పత్తి, సేకరణ, నిల్వ, ప్యాకేజింగ్, రవాణా, డిస్పోజల్ కేంద్రం ఆపరేటర్ ఫారం - 1 లో రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలికి అప్లికేషన్ పెట్టుకుని ఈ నోటిఫికేషన్ లోని నియమాలు ప్రకటించిన తేదీ నుండి 60 రోజుల్లోగా కాలుష్య నియంత్రణ మండలి నుండి ఆధరైజేషన్ పొందాలి. దరఖాస్తుతో పాటు ఈ క్రింది డాక్యుమెంట్లు జతపర్చాలి.

a) వాటర్ (ప్రెవెక్షన్ అండ్ కంట్రోల్ ఆఫ్ పొల్యూషన్) మాక్యు 1974 (25 ఆఫ్ 1974) కింద, ఎయిర్ (ప్రివెన్షన్ అండ్ కంట్రోల్ ఆఫ్ పొల్యూషన్) యాక్టు, 1981 (21 ఆఫ్ 1981) కింద రాష్ట్ర కాలుష్య నివారణ మండలి ట్రీటుమెంటు కేంద్రం స్థాపనకై యిచ్చిన అనుమతి.

b) పై చట్టాల కింద కాలుష్య నియంత్రణ మండలి ట్రీటుమెంటు కేంద్రం నడింపించేందుకు ఇచ్చిన అనుమతి.

c) ఆధరైజేషన్ రిన్యూవల్ చేయించుకోవాలనుకుంటే, ఎఫ్ యుఎంట్, ఎమిషన్ ప్రమాణాలు, ఆధరైజేషన్ కై నిర్దేశించే నిర్దిష్ట పరిస్థితులకు సంబంధించి సెల్ఫ్ - సర్టిఫైడ్ కంప్లయన్స్ రిపోర్టు.

ఇప్పుడున్న ఆధరైజేషన్ కాలావధి ముగియడానికి మూడునెలల ముందుగానే ఆధరైజేషన్ రిన్యూవల్ కు దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.

ఇంకా పాటించాల్సినవి -

- i) ఈ నిబంధనావళి ప్రారంభ లేదా ప్రకటన కన్నాముందే ఆధరైజేషన్ వున్న ఎవరైనా గానీ అది ఎక్స్ పైరీ అయేంతవరకు, ఆధరైజేషన్ కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవవసరం లేదు.

- ii) హానికారక వ్యర్థాల (షెడ్యూల్ IV లో సూచించినవి) రీసైక్లింగ్, రీ - ప్రొసెసింగ్ లతో సంబంధమున్న ఏ వ్యక్తి అయినా, హానికారక వ్యర్థాల (యాజమాన్యం, నియంత్రణ, సీమాంతర రవాణా) రూల్స్, 2008 కింద అతనికి రిజిస్ట్రేషన్ వుంటే, ఆ రిజిస్ట్రేషన్ కాలావధి దాటే వరకు ఆధరైజేషన్ కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవవసరం లేదు.

- (2) అన్ని విధాల పూర్తిచేసిన ఆధరైజేషన్ దరఖాస్తును స్వీకరించాక రాష్ట్ర కాలుష్యనియంత్రణ మండలి అవసరమైన తనిఖీచర్యలు చేపట్టి హానికారక వ్యర్థాల సేకరణ, నిల్వ, ప్యాకేజింగ్, రవాణా, ట్రీటుమెంటు, ప్రొసెసింగ్, వినియోగం, విధ్వంసం, రీసైక్లింగ్, రికవరీ, ప్రీ ప్రొసెసింగ్, కో - ప్రొసెసింగ్, వాడకం, అమ్మకం, బదిలీ లేదా విరగడ చేయడానికి తగిన సౌకర్యాలు దరఖాస్తుదారుడు కలిగి వున్నాడని సంతృప్తి చెందిన అనంతరం సైటు క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి, కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి మార్గదర్శకాలను నిర్దేశిస్తున్న ప్రకారంగా సాంకేతిక సామర్థ్యాలు, ప్రామాణిక పద్ధతుల్లో పని చేసే పరికరాలు అక్కడ వున్నాయని నిర్ధారించుకున్నాక 120 రోజుల వ్యవధిలో Form - 2 లో ఆధరైజేషన్ మంజూరు చేస్తుంది. నిర్దిష్టషరతులకు అనుగుణంగా వుంటే ఆధరైజేషన్ 5 ఏళ్ల వరకు చెల్లుబాటువుతుంది. షెడ్యూల్ IV లో పేర్కొన్న ఉమ్మడి పునర్వినియోగ హానికారక వ్యర్థాల విషయంలో కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి సిద్ధం చేసి పెట్టిన మార్గ దర్శకాలు అనుసరించాలి.

ఆధరైజేషన్ రిన్యూవల్ కు దరఖాస్తు స్వీకరించినప్పుడు రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి ఆధరైజేషన్ మంజూరు చేసే ముందు, గత ఆధరైజేషన్ నిర్దేశించిన షరతులు ఉల్లంఘించడం జరగలేదని నిర్ధారించుకోవాలి. తనిఖీ నివేదికలో ఆ సంగతి పేర్కొనాలి.

- (3) సబ్ - రూల్ - 2 కింద రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి మంజూరు చేసే ఆధరైజేషన్ వెంబడి మండలి సంతకం చేసిన క్షేత్ర తనిఖీ నివేదిక ప్రతి ఒకటి జత చేసివుండాలి. హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల సేకరణ, నిల్వ, ప్యాకేజీ, రవాణా, ట్రీటు - మెంటు, ప్రొసెసింగ్, వాడకం, విధ్వంసం, రీసైక్లింగ్, రికవరీ, ప్రీ - ప్రొసెసింగ్, కో - ప్రొసెసింగ్, వినియోగం, అమ్మకం, బదిలీ లేదా విరగడ చేసేందుకు తగు సౌకర్యాలున్నాయనీ, అవి కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి నిర్దేశించిన ప్రమాణాలకు, మార్గదర్శకాలకు విధేయంగా వున్నాయనీ ఆ నివేదిక సూచిస్తుంది.

- (4) రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి ఈ నిబంధనావళి కింద ఏ ఆధరైజేషన్ కైనా మంజూరు తిరస్కరించవచ్చు. అందుకు

కారణాలను రాత పూర్వకంగా తెలుపుతుంది, దరఖాస్తుదారునికి తన వాదన వినిపించే అవకాశం ఇస్తుంది.

- (5) ఈ నిబంధనావళి ప్రకారం ప్రతి ఆధరైజ్డ్ అనుభవదారు తాను నియంత్రించిన హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల రికార్డును ఫారం - 3 రూపంలో భద్రపరచాలి. ఫారం 4 నిర్దేశించిన వివరాలు పొందు పరుస్తూ ఒక వార్షిక రిటర్న్స్ రాష్ట్ర కాలుష్యనియంత్రణ బోర్డుకు 30 జూన్ లోగా (రిటర్న్స్ సంబంధించిన ఆర్థిక సంవత్సం పిదప) సమర్పించాలి.
- (6) హానికారక వ్యర్థాల యాజమాన్యానికై ఈ నిబంధనావళి కింద రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి తన విధించే షరతుల రిజిస్టర్ ఒకటి పెట్టాలి. ఆఫీసు పనిగంటల వేళల్లో ఎవరైనా ఆసక్తిగల వ్యక్తి అవి పరిశీలించుకోవచ్చు.
- (7) రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి ఆధరైజ్డ్ పాటు ఇచ్చే పాస్ బుక్ లో హానికారక వ్యర్థాల ఆధరైజ్డ్ నిజవాడకందారు తనను కొనుగోలు చేసిన హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల వివరాలు రికార్డు చేయాలి.
- (8) ఆధరైజ్డ్ నిజవాడకందారుకు హానికారక, ఇతరవ్యర్థాలను అప్పగించడం మనేది వాడకందారు పాస్ బుక్ లో ఎంట్రీ చేశాకనే జరగాలి.

7. ఆధరైజ్డ్ ను సస్పెండు లేదా కాన్సిల్ చేసే అధికారం.

- 1) ఆధరైజ్డ్ కలిగిన వ్యక్తి ఆధరైజ్డ్ షరతులను గానీ, చట్టాన్నీగానీ, ఈ నిబంధనావళిని గానీ పాటించడంలో విఫలమయ్యాడని భావించినప్పుడు రాష్ట్ర కాలుష్యనియంత్రణ మండలి అతనికి వాదన వినిపించే అవకాశమిచ్చి, రాతపూర్వకంగా కారణాలు తెలియజేసి రూల్ - 6 కింద యిచ్చిన ఆధరైజ్డ్ ను సస్పెండ్ / కాన్సిల్ చేయవచ్చు. ప్రజారోగ్యం దృష్ట్యా అవసరమని భావించిన కాలం వరకు సస్పెక్షన్ / కాన్సిలేషన్ వర్తిస్తుంది.
2. ఆధరైజ్డ్ ను సస్పెండ్ / కాన్సిల్ చేసిన పిమ్మట రాష్ట్రకాలుష్య నియంత్రణ మండలి హానికారక వ్యర్థాలను సురక్షితంగా నిల్వ, నియంత్రణ చేయలేని వ్యక్తికి కొన్ని ఆదేశాలిస్తుంది. అనుభవదారు వాటిని పాటించి తీరాలి.

8. హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల నిల్వ -

1. కేంద్రాల అనుభవదారులు హానికారక, ఇతరవ్యర్థాలు 90 రోజులు మించనంత కాలం నిల్వ చేయవచ్చు, వ్యర్థాల అమ్మకం, బదిలీ, నిల్వ, రీసైక్లింగ్, రికవరీ, ప్రి - ప్రాసెసింగ్, కో - ప్రాసెసింగ్ , వినియోగం. మొ॥ న వాటికి సంబంధించిన రికార్డులు నిర్వహిస్తూ, అవసరమైనప్పుడు తనిఖీ చేసేందుకు వాటిని అందుబాటులో వుంచాలి.

పైన చెప్పిన 90 రోజుల కాలాన్ని రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి కింద ఉదహరించిన సందర్భాల్లో పొడిగించే వీలున్నది :

- i) చిన్నస్థాయి ఉత్పత్తిదారులు (10 టన్నులు / సం॥ వరకు కెపాసిటీ) తమ వార్షిక సామర్థ్యం సాధించేందుకు వీలుగా 180 రోజుల వరకు
- ii) నిజవాడకందారు, విరగడకేంద్రాల ఆపరేటర్లకు 180 రోజులు (వార్షిక సామర్థ్యానికి)
- iii) సంబంధిత రాష్ట్రంలో ట్రీటుమెంట్లు, నిల్వ, విరగడ కేంద్రాలు అందుబాటులో లేని అనుభవదారుల విషయంలో
- iv) రీసైక్లింగ్, రికవరీ, ప్రి - ప్రాసెసింగ్, కో - ప్రాసెసింగ్ లేదా వినియోగం అవసరమైన ప్రక్రియ రూపొందించేందుకు ప్రత్యేకంగా నిల్వ చేయాల్సిన వ్యర్థాల విషయంలో
- v) కేసు ఏదయినా 180 రోజులు అవసరమనుకున్నప్పుడు.

9. హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల వినియోగం

- (1) కో - ప్రాసెసింగుకు లేదా ఉత్పత్తిదారు ప్రాంగణంలో ఇతర ఉపయోగాలకు (ప్రాసెస్ లో భాగంగా కాక) ప్రి - ప్రాసెసింగు చేసిన హానికారక వ్యర్థాలను వనరుగా ఉపయోగించుకోవాలంటే అందుకు రాష్ట్రకాలుష్యనియంత్రణ బోర్డు నుండి ఆధరైజ్డ్ తీసుకున్నతర్వాతే ఆ పనులు జరగాలి, కేంద్రకాలుష్య నియంత్రణ బోర్డు మార్గ దర్శకాలను అనుసరించి ఆధరైజ్డ్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది.
- (2) నిర్దిష్ట వినియోగానికి ప్రామాణిక పని విధానం గానీ, మార్గదర్శకాలు గానీ లేనప్పుడు కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డుని కోరితే వారు ట్రయల్ రన్స్ ఆధారంగా అనుమతి ఇస్తారు. అనంతరం కచ్చితమైన మార్గదర్శకాలు జారీ చేయడం జరుగుతుంది.

నిర్దిష్ట వ్యర్థాలకు సంబంధించిన నిర్దిష్ట వినియోగానికి ట్రయల్ రన్ జరిగి, పర్యావరణ ప్రమాణాలకు అనుకూలత

రుజువైనాక ఆ వ్యర్థాల వినియోగానికి ఆధరైజేషన్ రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి నుండి మంజూరు అవుతుంది ఇందుకోసం కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి వేరే ట్రయల్ రన్ జరపనవసరం లేదు. పైగా జయప్రదమైన సదరు ట్రయల్ రన్ గురించి అన్ని రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండళ్లకు తెలియజేయడం జరుగుతుంది.

- (3) సిమెంటు కార్ఖానాల్లో వ్యర్థాల కో - ప్రాసెసింగుకు ట్రయల్ రన్స్ అవసరం లేదు. ఇందుకోసం కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి ఇప్పటికే మార్గదర్శనాలు జారీ చేసింది. ఏమయినప్పటికీ సిమెంటుప్లాంటు వ్యర్థాల కో - ప్రాసెసింగు విషయంలో పర్యావరణ (పరిరక్షణ) యాక్టు, 1986 (29 ఆఫ్ 1986) నిర్దేశించే ప్రమాణాలు పాటుస్తున్నాయా లేదా అనేది నిజవాడకం దార్లు నిర్ధారణ చేసుకోవాలి.

ప్రత్యేక ప్రమాణాలు నోటిఫై అయేదాక పైన చెప్పిన హానికారక వ్యర్థాల ఇతర రకాల వినియోగాలకు పాటించే విధానాలే వర్తిస్తాయి.

10. నిజవాడకం దారులకు ప్రామాణిక పని విధానాలు లేదా మార్గదర్శకాలు -

పర్యావరణ హితంగా హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను నియంత్రించడం గురించి పర్యావరణం, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ లేదా కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డు అడపాదడపా ప్రామాణిక పని పద్ధతులు / మార్గ దర్శకాలు ప్రకటిస్తునే ఉంటాయి.

చాప్టర్ - III

హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల ఎగుమతి, దిగుమతులు

- 11. దిగుమతి, ఎగుమతి (హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల సీమాంతర రవాణా) :** ఈ నిబంధనావళిననుసరించి హానికారక ఇతరవ్యర్థాల సీమాంతర రవాణాతో వ్యవహరించడంలో పర్యావరణ అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ నోడల్ మినిస్ట్రీగా పనిచేస్తుంది.

12. హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల ఎగుమతి, దిగుమతుల వ్యూహం :

- (1) విరగడ కోసం హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను మరో దేశం నుండి భారత్ లోకి దిగుమతి చేసుకోగూడదు.
- (2) రీసైక్లింగ్, రికవరీ, పునర్వినియోగం, కో - ప్రాసెసింగ్ ల కొరకు మాత్రమే ఇతరదేశాల నుండి హానికారక వ్యర్థాలను దిగుమతి చేసుకోవాలి.
- (3) షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ A లోని హానికారక వ్యర్థాలను నిజవాడకం దార్లు దిగుమతి చేసుకునే వీలుంది ; ఎగుమతి చేస్తున్నదేశం ఆ విషయాన్ని ముందుస్తుగా లిఖితపూర్వకంగా తెలియపర్చాలి. దిగుమతికై పర్యావరణం, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ అంగీకారం తప్పనిసరి.
- (4) షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ - B లోని ఇతరవ్యర్థాలను పర్యావరణం, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ అనుమతితో నిజవాడకం దార్లు దిగుమతి చేసుకోవచ్చు.
- (5) షెడ్యూల్ - III , పార్ట్ - D లోని ఇతరవ్యర్థాలను రూల్ 13 నిర్దేశించిన పద్ధతిలోనూ, సదరు షెడ్యూల్ కింద యిచ్చిన గమనిక అనుసారం దిగుమతి చేసుకోవచ్చు.
- (6) షెడ్యూల్ - VI లోని హానికారకవ్యర్థాలను దిగుమతి చేసుకునే వీలేదు.
- (7) షెడ్యూల్ - III, IV , పార్ట్ - A, పార్ట్ - B లో పేర్కొన్న హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను భారత నుండి ఎగుమతి చేయడానికి పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వ శాఖ అనుమతి తీసుకోవాలి. షెడ్యూల్ - III, VI పార్ట్ - A లోని హానికారక వ్యర్థాల ఎగుమతికి సంబంధించిన దరఖాస్తుల విషయంలో దిగుమతి దేశాల లిఖిత పూర్వక అనుమతి పరిగణనలోకి తీసుకున్నాక నిర్ణయం తీసుకోవాలి.
- (8) షెడ్యూల్ - III లో నిర్దేశించక పోయినా, షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ - C లో పేర్కొన్న హానికారక లక్షణాలున్న హానికారక వ్యర్థాల ఎగుమతి, దిగుమతుల విషయంలో - ఎగుమతి, దిగుమతులకు ముందుగానే పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మంత్రిత్వశాఖ ముందస్తులిఖిత పూర్వక అనుమతి తప్పని సరి.

13. హానికారకవ్యర్థాల దిగుమతి విధానం -

- (1) షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ - B లో పేర్కొన్న హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను దిగుమతి లేదా సీమాంతర రవాణా చేసుకోవాలనుకునే నిజవాడకం దార్లు ఫారం - 5 లో, అడిగిన డాక్యుమెంట్లు జతపరుస్తూ, పర్యావరణం అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వ శాఖకు ధరఖాస్తు పెట్టుకోవాలి. షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ - A లోని వ్యర్థాల విషయంలో ఎగుమతి చేస్తున్న దేశం నుండి లిఖిత పూర్వక అనుమతి కూడా జతచేయాలి. ధరఖాస్తు కాపీ ఒకటి రాష్ట్ర కాలూష్య నివారణ మండలికి సమాచారం కోసం పంపించాలి. దీనికి సంబంధించిన రశీదును ధరఖాస్తుతో పాటు పర్యావరణం, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖకు సమర్పించాలి.
- (2) షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ - D లో పేర్కొన్న వ్యర్థాల కోసం దిగుమతి దారు పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ అనుమతి తీసుకోవసరం లేదు. అయినా ఫారం - 6 లో అడిగిన సమాచారాన్ని, షెడ్యూల్ - III లో పేర్కొన్న వాటితో సహా, కింద ఉపహరించిన డాక్యుమెంట్లు జతపర్చి కస్టమ్స్ అధారిటీస్ కు సమర్పించాలి. షెడ్యూల్ - VIII Sl.No. 4 (e) నుండి 4 (i) వరకు (Basel No. B 1110) ఇచ్చిన వాడేసిన ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధవస్తువుల విషయంలో కింది ఈ నిబంధనాల ప్రకారం ప్రత్యేకమైన డాక్యుమెంటేషన్ అవసరం లేదు :
  - (a) డైరెక్టరేట్ జనరల్ ఆఫ్ ఫారిన్ ట్రేడ్ నుండి దిగుమతి లైసెన్సు, ఒక వేళ వర్తిస్తే.
  - (b) వాటర్ (ప్రివెక్షన్ అండ్ కంట్రోల్ ఆఫ్ పొల్యూషన్) యాక్టు, 1974 (25 ఆఫ్ 1974), ఎయిర్ (ప్రివెక్షన్ అండ్ కంట్రోల్ ఆఫ్ పొల్యూషన్) యాక్టు 1981 (21 ఆఫ్ 1981) కింద చెల్లుబాటుయ్యే అనుమతులు, ఈ నిబంధనావళి కింద మంజూరైన ఆధరైజేషన్, ఈ - వేస్ట్ (మేనేజ్మెంట్ అండ్ హాండ్లింగ్) రూల్స్, 2011, ఏది వర్తిస్తే అది.
  - (c) నిజవాడకం దార్ల తరఫున వ్యర్థాలను దిగుమతి చేసుకుని అమ్మే దిగుమతి దారు ఫారం 7 లో ఏకకాల ఆధరైజేషన్ పొందాలి, ఆ ఆధరైజేషన్ కాపీని ఫారం 6 కు జత చేయాలి.
- (3) షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ - B కోసం, ఏదేని వాడేసిన ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ వస్తువులు లేక విడిభాగాలు, లేదా యంత్ర భాగాలు, లేదా షెడ్యూల్ - I ఈ వేస్ట్ (మేనేజ్మెంట్ & హాండ్లింగ్) రూల్స్ - 2011లో పేర్కొన్న వినియోగవస్తువుల విషయంలో దిగుమతిదారు పొడిగించిన ప్రొడ్యూసర్ రెస్పాన్సిబిలిటీ - ఆధరైజేషన్ తీసుకోవాలి. ఈ - వేస్ట్ (మేనేజ్మెంట్ & హాండ్లింగ్) రూల్స్ - 2011 ప్రకారం ఒక ఉత్పత్తి దారుకు ఇది అవసరం.
- (4) షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ - A, పార్ట్ - B లో పేర్కొన్న వ్యర్థాల కన్సైన్మెంట్లను క్లియర్ చేసే ముందు కస్టమ్స్ అధికారులు షెడ్యూల్ - VIII, కాలమ్ (3) లో ఇచ్చినట్లుగా డాక్యుమెంట్లను క్లుణ్ణంగా తనిఖీచేయాలి.
- (5) షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ - A, B విషయంలో, పూర్తి చేసిన ధరఖాస్తును స్వీకరించిన అనంతరం పర్యావరణం, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ, రాష్ట్ర కాలూష్య నియంత్రణ బోర్డులు ఏవైనా వ్యాఖ్యానాలు, పరిశీలనలు చేసివుంటే, వాటిని దృష్టిలో వుంచుకుని ధరఖాస్తును పరిశీలించి 60 రోజుల్లోపున దిగుమతికి అనుమతి మంజూరు చేస్తుంది. దిగుమతి దారు దిగువ యిచ్చిన సౌకర్యాలు కలిగివుంటేనే అనుమతి మంజూరు చేయడం జరుగుతుంది.
  - i) పర్యావరణ హిత సౌకర్యాలు
  - ii) ఉత్పత్తయిన వ్యర్థాల ట్రీటుమెంట్లకు, విరగడకు సరైన ఏర్పాట్లు
  - iii) చెల్లుబాటుయ్యే ఆధరైజేషన్, రాష్ట్ర కాలూష్యనియంత్రణ బోర్డు అనుమతి
  - iv) షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ - A లోని వ్యర్థాల విషయానికైతే ఎగుమతి చేస్తున్న దేశం నుండి లిఖితపూర్వక అనుమతి పత్రం.
- (6) సంబంధిత పోర్టు అండ్ కస్టమ్స్ అధికారులు, కేంద్ర కాలూష్యనియంత్రణ మండలి, సంబంధిత రాష్ట్ర కాలూష్య నియంత్రణ మండలి వాళ్ల విధులు, బాధ్యతలు షెడ్యూల్ VIII ప్రకారం నిర్వర్తించేలా, పర్యావరణం, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ పర్మిషన్ కాపీ ఒకటి వారికీ పంపించాలి.
- (7) హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల దిగుమతి దారు తాను దిగుమతి చేసుకుంటున్న పదార్థాలను ఫారం - 3 రూపంలో రికార్డు చేస్తూ, అవసరమైనప్పుడు అధికారుల తనిఖీ కోసం అందుబాటులో ఉంచాలి.
- (8) హానికారక వ్యర్థాల దిగుమతి దారు ఫారం - 4 రూపంలో వార్షిక రిటర్న్సు రాష్ట్ర కాలూష్యనియంత్రణ బోర్డుకు అందజేయాలి. - ఆర్థిక సంవత్సరం దాటాక 30 జూన్లోగా ఫైల్ చేయాలి.
- (9) పరీక్ష, పరిశోధన, అభివృద్ధి ఉద్దేశ్యాలతో దిగుమతి చేసుకునే హానికారకవ్యర్థాల శాంపిళ్ల పరిమాణం 100గ్రా లేదా 1000 మి.లీ. మాత్రమే అయితే ఈ నిబంధనల కింది దిగుమతి పర్మిషన్ నిండి మినహాయించవచ్చు.
10. ఓడలోని సరుకుతో పాటు ఫారం - 6 రూపంలో రవాణా డాక్యుమెంట్లు, వ్యర్థాల / కన్సైన్మెంట్ విశ్లేషణ రిపోర్టు (అది ఎగుమతి చేస్తున్న దేశం గుర్తింపుపొందిన ల్యాబ్లో తనిఖీ చేయించి ఉన్నట్లయితే) ఉన్నాయో లేదో పోర్టు, కస్టమ్స్

అధికారులు తనిఖీ చేసి ఏదైనా అనుమానం వస్తే కస్టమ్స్ అధికారులు మరోసారి అనాల్సిస్ చేయించి ధ్రువపరచుకోవాలి.

14. భారత్ నుండి హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల ఎగుమతి విధానం.

- (1) షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ - A, B, షెడ్యూల్ - VI లో పేర్కొన్న వ్యర్థాలను ఎగుమతి చేయాలనుకునే అనుభవదారు ఫారమ్ - 5 లో దరఖాస్తు పెట్టి దానికి ఇన్సూరెన్సు కవర్ జత చేసి హానికారక వ్యర్థాల సీమాంతర రవాణా అనుమతి కోరుతూ పర్యావరణం, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖకు పంపాలి, దరఖాస్తులో పాటు షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ - A, షెడ్యూల్ - VI లో ఇచ్చిన వ్యర్థాలను దిగుమతి చేసుకోదలచిన దేశం లిఖితపూర్వక అంగీకారాన్ని కూడా జతచేయాలి.
- (2) సబ్ - రూల్ (1) కింద స్వీకరించిన దరఖాస్తును పర్యావరణం అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వ శాఖ పరిశీలించి 60 రోజుల్లోగా పర్మిషన్ మంజూరు చేస్తూ, అవసరమనుకున్న షరతులను ఎగుమతి దారుపై విధిస్తుంది.
- (3) సబ్ - రూల్ (2) కింద మంజూరయిన పర్మిషన్ కాపీని, వ్యర్థాల ఉత్పన్నమయ్యే రాష్ట్రపు కాలుష్య నియంత్రణ మండలికి, ఎగుమతి చేసేందుకు పోర్టు వున్న రాష్ట్రపు కాలుష్య నియంత్రణ మండలికి, షరతులు పాటించబడేలా చూడమని సూచిస్తూ రేవు, కస్టమ్స్ అధికారులకు పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల శాఖ పంపిస్తుంది.
- (4) దిగుమతి చేసుకోదలచిన దేశం నుండి లిఖిత పూర్వక అనుమతి పత్రం అందుకోకుండా ఏ కన్ సైన్ మెంటుని కూడా ఎగుమతి దారు ఓడలో పంపించకూడదు.
- (5) షిప్ మెంటులో పాటు సీమాంతర రవాణా డాక్యుమెంటును (ఫారం - 6 లో) ఎగుమతి దారు జతపర్చాలి.
- (6) హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల ఎగుమతిదారు తాను ఎగుమతి చేసే వ్యర్థాలకు సంబంధించిన రికార్డును నిర్వహిస్తూ, అవసరమైనపుడు దాన్ని తనిఖీ కోసం అందుబాటులో వుంచాలి.

15. చట్టవ్యతిరేక రవాణా -

- (1) హానికారక వ్యర్థాల్ని మనదేశంలోకి దిగుమతి, మన దేశం నుండి ఎగుమతి చేయడాన్ని చట్ట విరుద్ధమని దిగువ సందర్భాల్లో భావిస్తారు.
  - i) ఈ నిబంధనావళి ప్రకారం కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి అనుమతి తీసుకోకుంట్
  - ii) తప్పుడు సమాచారమిచ్చి గానీ, అక్రమ మార్గాల్లోగానీ పర్మిషన్ పొందినప్పుడు.
  - iii) రవాణా డాక్యుమెంట్ లో సూచించిన వాటికి షిప్పింగు చేస్తున్న వాటికి పొంతన లేనప్పుడు
  - iv) బేసెల్ కన్వెన్షన్ స్ఫూర్తిని, జాతీయ - అంతర్జాతీయ న్యాయసూత్రాలను ఉల్లంఘిస్తూ హానికారక వ్యర్థాలను యధేచ్ఛగా డంప్ చేసే పరిస్థితులకు దారి తీసినప్పుడు.
- (2) హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను చట్టవ్యతిరేకంగా దిగుమతి చేసుకున్నప్పుడు దిగుమతిదారు ఆ వ్యర్థాలను 90 రోజుల్లోగా సొంత ఖర్చుతో తిరిగి ఎగుమతి చేయాలి, ఈ పని జరిగిందని సంబంధిత పోర్టు, కస్టమ్స్ అధికారులు నిర్ధారించుకోవాలి. ఒక వేళ పోర్టు, కస్టమ్స్ అధికారులు ఆ వ్యర్థాలను విరగడ చేయాలనుకుంటే పోర్టువున్న సంబంధిత రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి అనుమతి తీసుకున్నాక ఈ నియమావళి అనుసరిస్తూ ఆ పని చేయాలి.
- (3) హానికారక వ్యర్థాలు దేశంలోని దిగుమతయినప్పుడు, దిగుమతిదారు ఆయాకీ లభించనప్పుడు ఈ నియమాల కింద రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డు నుండి ఆధరైజేషన్ వున్న వినియోగదారునికి ఆవ్యర్థాల్ని కస్టమ్స్ అధికారులు అమ్మివేయవచ్చు, లేదా అధికృత ట్రీటుమెంటు, నిల్వ, విరగడ కేంద్రానికి పంపించి వేయవచ్చు.

చాప్టర్ - IV

హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల ట్రీటుమెంట్, నిల్వ, విరగడ కేంద్రం

16. హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల ట్రీటుమెంట్, నిల్వ, విరగడ కేంద్రం.

- (1) రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, అనుభవదారు, ట్రీటుమెంటు కేంద్ర ఆపరేటర్ లేదా ఏదైనా అనుభవదారుల సంఘం - ఒకరు గానీ, సమిష్టిగా గానీ, కూటమిగా గానీ - వ్యర్థాల ట్రీటుమెంటు, నిల్వ, విరగడ కేంద్రం స్థాపించడానికి అనువైన స్థలాన్ని కనిపెట్టే బాధ్యత తీసుకుంటారు.
- (2) ఉమ్మడి కేంద్రం ఆపరేటర్ లేదా సొంతకేంద్రం అనుభవదారు, కేంద్ర కాలుష్యనియంత్రణ మండలి నిర్దేశించిన సాంకేతిక

మార్గదర్శకాల ప్రకారం ట్రీటుమెంటు, నిల్వ, విరగడ కేంద్రాన్ని డిజైను చేసి నెలకొల్పుతారు, దానికి సంబంధించిన సమ్మతిని రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి నుంచి తీసుకుంటారు.

- (3) ఉమ్మడి కేంద్రం స్థాపనని, పని విధానాన్ని క్రమంతప్పకుండా రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డు పర్యవేక్షిస్తుంటుంది.
- (4) కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి మార్గదర్శకాలు / ప్రామాణిక పని విధానాలకు అనుగుణంగా ట్రీటుమెంటు కేంద్రాన్ని సురక్షితంగా, పర్యావరణ హితంగానూ నడిపేందుకు, అవసరమైతే మూసే సేందుకు, మూసివేతను సక్రమంగా నిర్వహించేందుకూ బాధ్యత ఉమ్మడి కేంద్రం ఆపరేటర్ లేదా సొంత కేంద్రం అనుభవదారు వహించాలి.
- (5) ఉమ్మడి కేంద్రం ఆపరేటర్, సొంత కేంద్రం అనుభవదారు తాము నియంత్రిస్తున్న హానికారక వ్యర్థాల రికార్డులను ఫారం - 3 రూపంలో భద్రపరచాలి.
- (6) ఉమ్మడి కేంద్రం ఆపరేటర్, సొంతకేంద్రం అనుభవదారు ఫారం - 4 లో వార్షిక రిటర్న్స్ను రాష్ట్ర కాలుష్యనియంత్రణ మండలికి ఫైల్ చేయాలి, రిటర్న్స్కు సంబంధించిన ఆర్థిక సంవత్సరం గడిచాక 30 జూన్లోగా ఆ పని జరగాలి.

చాప్టర్ - V

హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల ప్యాకేజింగ్, లేబెలింగ్ మరియు రవాణా

17. ప్యాకేజింగ్, లేబెలింగ్

- (1) కాలానుగుణంగా కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి జారీచేసే మార్గదర్శకాల ప్రకారం వ్యర్థాల ప్యాకేజింగ్ సురక్షిత నియంత్రణ, నిల్వ, రవాణాకు అనువుగా వుండాలి. హాని కారక వ్యర్థాలను నియంత్రించే అనుభవదారు, ట్రీటుమెంటు, విరగడ కేంద్రం ఆపరేటర్లు ఆ బాధ్యత తీసుకోవాలి. ఫారం - 8 ప్రకారం లేబెలింగ్ జరగాలి.
- (2) లేబిల్ కరిగిపోవని, చెరిగిపోవని పదార్థంతో చేసినదై, స్పష్టంగా కనపడాలి.

18. హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల రవాణా -

- (1) ఈ నిబంధనలకు, మోటార్ పహికిల్స్ యాక్టు , 1988 కింద కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే మార్గదర్శకాలకు, కేంద్రకాలుష్యనియంత్రణ బోర్డు జారీ చేసే ఆదేశాలకు అనుగుణంగా హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను రవాణా చేయాలి.
- (2) వ్యర్థాల హానికారక స్వభావం గురించీ, ఎమర్జెన్సీలో తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తల గురించీ సరైన సమాచారాన్ని ఫారం - 9 ద్వారా అనుభవదారు రవాణాదారుకు అందజేయాలి, ఫారం - 8 ప్రకారం వ్యర్థాల కంటైనర్ల పై లేబిల్ అంటించాలి.
- (3) హానికారక వ్యర్థాలను తుది విరగడకోసం రాష్ట్రంలో వున్న లేదా ఇతర రాష్ట్రంలో వున్న కేంద్రానికి రవాణా చేసేటప్పుడు పంపిస్తున్న వ్యక్తి ఉభయ రాష్ట్రకాలుష్య నివారణ బోర్డుల నుండి 'నో ఆబ్జెక్షన్ సర్టిఫికేటు' పొందాలి.
- (4) హానికారక, ఇతరవ్యర్థాలను రీ-సైక్లింగ్, వినియోగం / కోప్రాసెసింగ్ కోసం రవాణా చేస్తున్నట్లయితే, పంపించే వ్యక్తి వాటిని రవాణా దారుకు అప్పగించే ముందు ఉభయ రాష్ట్రాల కాలుష్యనియంత్రణ బోర్డులకు సమాచారమివ్వాలి.
- (5) హానికారక ఇతర వ్యర్థాలను రీ - సైక్లింగ్, వినియోగం, కో ప్రాసెసింగ్తో సహా - వివిధ పనులకోసం ఉత్పత్తి రాష్ట్రం నుండి గమ్య స్థాన రాష్ట్రం కాని రాష్ట్రాల నుండి రవాణా చేస్తున్నట్లయితే పంపిస్తున్న వ్యక్తి సంబంధిత రాష్ట్రాల కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులకు ముందస్తు సమాచారం ఇవ్వాలి.
- (6) హానికారక వ్యర్థాల రవాణా విషయంలో సురక్షిత రవాణా బాధ్యత - పంపిణీ దారునిది, లేదా సంబంధిత రాష్ట్ర కాలుష్యనియంత్రణ మండలి నుండి సరైన ఆథరైజేషన్ కలిగి రవాణా సౌకర్యం కల్పించిన స్వీకర్తది. ఈ బాధ్యతను ప్రకటనలో స్పష్టంగా చెప్పాలి.
- (7) రవాణా సాధనం ఎవరి తరపునయితే ఏర్పాటువుతున్నదో - పంపిణీదారు లేక స్వీకర్త - రవాణా ఆథరైజేషన్ బాధ్యత కూడా వారిదే

19. దేశంలో వినియోగమయ్యే హానికర, ఇతర వ్యర్థాల ప్రకటన విధానం (రవాణా డాక్యుమెంటు)

1. వ్యర్థాల పంపిణీదారు దిగువ సూచించిన కలర్ కోడ్తో ప్రకటన (మానిఫెస్ట్)ని ఫారం - 10 లో ఏడు కాపీలుగా సిద్ధం చేసి, ఏడింటిపైన సంతకం చేయాలి.

కలర్ కోడ్ తో కాపీ నెంబర్	ఉద్దేశ్యం
(1)	(2)
కాపీ-1 (తెలుపు)	పంపించే వ్యక్తి సంతకం చేశాక రాష్ట్రకాలుష్యనియంత్రణ మండలికి అందజేయాల్సిన ఏడు కాపీలు
కాపీ-2 (పసు పచ్చ)	రవాణాదారు సంతకం తీసుకున్నాక పంపించే వ్యక్తి తన దగ్గర పెట్టుకోవాల్సినది. సంతకం చేసిన మిగిలిన 5 కాపీలు రవాణాదారు ఉంచుకోవాలి.
కాపీ-3 (గులాబి)	వ్యర్థాలు అందినతర్వాత స్వీకర్త (నిజవాడకందారు / ట్రీటుమెంటు కేంద్రం ఆపరేటర్) పెట్టుకోవాల్సినవి - మిగతా నాలుగు కాపీల మీదా స్వీకర్త సంతకం చేయాలి.
కాపీ-4 (నారింజ)	వ్యర్థాలు స్వీకరించాక స్వీకర్త రవాణా దారు కివ్వాల్సింది.
కాపీ-5 (ఆకుపచ్చ)	స్వీకర్త రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలికి పంపించాల్సినది.
కాపీ-6 (నీలం)	స్వీకర్త పంపిణీ దారుకు అందించాల్సినది
కాపీ-7 (బూడిద రంగు)	పంపిణీ దారు వేరే రాష్ట్రానికి చెందిన వాడైతే, ఆ రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలికి స్వీకర్త పంపించాల్సినది.

- (2) పంపిణాదారు రాష్ట్రకాలుష్య నియంత్రణ మండలికి ఒక కాపీ - 1 (తెలుపు) పంపాలి. ఒక వేళ హానికారక వ్యర్థాలు ఏదైనా ట్రాన్సిట్ రాష్ట్రం గుండా రవాణా కావాల్సివుంటే, వ్యర్థాల రవాణా గురించి ట్రాన్సిట్ రాష్ట్రాల కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులకు సమాచారమివ్వాలి.
- (3) 3 - 7 మానిఫెస్ట్ కాపీలు (సంతకం చేసినవి) వెంటలేకుండా ఏ రవాణాదారు కూడా పంపిణీదారు నుండి వ్యర్థాలు తీసుకోగూడదు.
- (4) సంతకం చేసి తేదీ వేసిన 3 - 7 ప్రకటన కాపీలను రవాణాదారు కన్సైన్మెంటుతో పాటు స్వీకర్తకు అందజేయాలి.
- (5) వ్యర్థాలను అందుకున్నాక స్వీకర్త కాపీ - 4 (నారింజ రంగు) ను రవాణాదారుకు అందజేసి, కాపీ - 5 (ఆకుపచ్చ) ని తన రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలికి, కాపీ - 6 (నీలంరంగు) ని పంపిణీ దారుకు పంపించాక కాపీ - 3 (గులాబి రంగు) ని తన దగ్గర ఉంచుకోవాలి.
- (6) పంపిణీదారు ఇతర రాష్ట్రానికి చెందిన వాడైతే ఆ రాష్ట్రనియంత్రణ బోర్డుకి కాపీ - 7 (బూడిదరంగు)ని పంపించాలి.

చాప్టర్ - VI

అవీ ఇవీ ..

20. రికార్డులు , రిటర్న్లు ..

- (1) హానికారక వ్యర్థాలను నియంత్రించే అనుభవదారు, విరగడకేంద్రం ఆపరేటర్ - తమ పనులకు సంబంధించిన రికార్డులను ఫారం - 3 లో పెడుతూండాలి.
- (2) హానికారక వ్యర్థాలను నియంత్రించే అనుభవదారు, విరగడకేంద్రం ఆపరేటర్ - ఫారమ్ - 4 లో తమ వార్షిక రిటర్న్లను రాష్ట్రకాలుష్య నియంత్రణ బోర్డుకు పంపించాలి.
- (3) అనుభవదారుల నుండి, అపరేటర్ల నుండి వార్షిక రిటర్న్లను అందుకున్నాక రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి ఉత్పాదనవుతున్న వ్యర్థాల వార్షిక ఇన్వెంటరీని తయారు చేయాలి. రీసైకిల్, రికవరీ, వినియోగం, కో - ప్రాసెస్ అయిన వ్యర్థాల వివరాలను, తిరిగి ఎగుమతయిన, విరగడయిన వ్యర్థాల వివరాలను ప్రతినెలవత్సరం 30 సెప్టెంబర్ లోగా కేంద్ర కాలుష్యనివారణ మండలికి నివేదించాలి. హానికారక వ్యర్థాల ఉత్పత్తి దారులు, నిజవాడకం దార్లు ఉమ్మడి, సొంత విరగడ కేంద్రాల ఇన్వెంటరీలను రాష్ట్రకాలుష్య నియంత్రణ మండలి తయారు చేసి, అన్ని వివరాలను కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డుకు నివేదించాలి.
- (4) హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల యాజమాన్యానికి సంబంధించి క్రోడీకరించిన సమీక్షా నివేదికను కేంద్రకాలుష్యనియంత్రణ మండలి సిద్ధంచేసి ప్రతి సంవత్సరం 30, డిసెంబరులోగా తన సిఫార్సులతో సహా, పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రత్వశాఖకు పంపించాలి.

21. అధికారుల (అధారిటీల) బాధ్యత : -

ఈ నిబంధనావళిలోని అంశాల మేరకు, షెడ్యూల్ VII కాలమ్ (2) లో సూచించిన సంబంధిత అధికారి (అధారిటీ) సదరు షెడ్యూల్లోని కాలమ్ (3) లో నిర్దేశించిన విధులు నిర్వహించాలి.

22. ప్రమాదాల రిపోర్టింగ్ : - హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను నియంత్రించే అనుభవదారు ప్రాంగణంలో గానీ, ఆపరేటర్ నడిపే విరగడకేంద్రంలో గానీ వ్యర్థాల రవాణా జరుగుతున్నప్పుడు గానీ ప్రమాదం జరిగితే - అనుభవదారు ఆపరేటర్ / రవాణాదారు తక్షణమే ఆ విషయాన్ని ఫోను ద్వారా లేదా ఇ - మెయిల్ ద్వారా రాష్ట్ర కాలుష్యనియంత్రణ మండలికి తెలియజేస్తూ, ఫారమ్ - 11 లో రిపోర్టు పంపించాలి.

23. అనుభవదారు, ఎగుమతిదారు, దిగుమతిదారు, విరగడ కేంద్ర ఆపరేటర్ల బాధ్యత : -

(1) హానికారక వ్యర్థాలను అపసవ్యపద్ధతుల్లో నియంత్రించడంవల్ల పర్యావరణానికి లేదా ధర్మపార్థికి జరిగే నష్టాలకు అనుభవదారు, విరగడ కేంద్రం ఆపరేటర్, ఎగుమతి దారు, దిగుమతి దారులే పూర్తి బాధ్యత వహిస్తారు.

(2) ఈ నిబంధనావళిలోని అంశాలు ఉల్లంఘనకు గురయినట్లయితే, కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి నుండి ముందస్తు అనుమతి తీసుకున్నాక రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి విధించే ఆర్థిక అపరాధరూసుములను అనుభవదారు, విరగడకేంద్రం ఆపరేటర్ చెల్లించి తీరుతాయి.

24. అప్పీల్ : -

(1) రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి జారీ చేసే ఆధరైజేషన్ యొక్క సస్పెన్షన్ / కాన్సిలేషన్/ తిరస్కరణ / రిన్యూవల్ నిరాకరణ ఉత్పర్ణుల వల్ల ఎవరైనా నష్టపోతే ఆ వ్యక్తి తనకు ఉత్తర్వు అందిన తర్వాత 30 రోజుల్లోగా ఫారం - 12లో అప్పీలేట్ అధారిటీ అనగా, ఎన్విరాన్మెంట్ సెక్రెటరీ ఆఫ్ ది స్టేట్ - కు అప్పీలు పంపించుకోవాలి.

(2) పై 30 రోజుల గడువు దాటినతర్వాత కూడా అప్పీలేట్ అధారిటీ - సకాలంలో అప్పీలు చేయడం బలమైన కారణం మూలంగానే అప్పీలు దారునికి సాధ్యపడలేదని సంతృప్తిచెందినట్లయితే - అప్పీలును విచారణకు స్వీకరిస్తుంది.

(3) ఈ నియమాలు కింద దాఖలయిన ప్రతి అప్పీలును, దాఖలు తేది నుండి 60 రోజుల్లోగా, పరిష్కరించాలి.

షెడ్యూల్ - 1

(రూల్ 3 (1), (17), (i) చూడండి)

హానికారక వ్యర్థాలను ఉత్పత్తి చేసే ప్రక్రియల జాబితా

క్రమసంఖ్య	ప్రక్రియలు	హానికారక వ్యర్థాలు
1.	పెట్రోకెమికల్ ప్రక్రియలు, పైరోలైటిక్ ఆపరేషన్లు	1.1 ఫర్నేసు / రియాక్టర్ అవశేషాలు, శిథిలాలు 1.2 డిస్టిల్లేషన్ తర్వాత జిగట అవశేషాలు, బురద, అడుగు వొండ్రు 1.3 చమురు సంబంధ జిగట ఎమల్షన్ 1.4 ఆర్గానిక్ అవశేషాలు 1.5 ఇంధనాల ఆల్కూలి వాష్ తర్వాతి అవశేషాలు 1.6 వాడేసిన కేటలిస్టు, మాలిక్యులర్ సీవులు 1.7 వేస్ట్ వాటర్ (ట్రీటుమెంటు చమురు
2.	ముడి చమురు, నేచురల్ గ్యాస్ ఉత్పాదన	2.1 డ్రిల్ కటింగ్స్, నీటకలిసిన బురద మినహా 2.2 చమురు కలిసిపోయిన బురద 2.3 చమురు కలిసిన డ్రిల్లింగ్ బురద
3.	పెట్రోలియం ఆయిల్ స్టోరేజీ టాంకులను, ఓడలను శుభ్రపరచడం, ఖాళీ చేయడం నిర్వహించడం	3.1 రవాణా సరుకుల అవశేషాలు, చమురు కలిసిన వాషింగ్ వాటర్, అడుగు బురద 3.2 సరుకుల అవశేషాలు, రసాయనాలు కలిసిన అడుగు బురద (స్లడ్జి) 3.3 చమురు కలిసిన ఫిల్టర్లు, బురద 3.4 ఓడల నుండి నూనె కలిసిన బలాస్ట్ వాటర్
4.	పెట్రోలియం రిఫైనింగ్, వాడిన చమురు రీ - ప్రాసెసింగ్, లేక వ్యర్థ తైలాల రీ - సైక్లింగ్	4.1 చమురు బురద లేదా ఎమల్షన్ 4.2 వాడేసిన కేటలిస్టు 4.3 స్లాప్ ఆయిల్ 4.4 వివిధ ప్రాసెసుల ఆర్గానిక్ అవశేషాలు 4.5 చమురు కలిసిన వాడేసిన బంకమన్ను
5.	హైడ్రాలిక్ సిస్టమ్స్ లేదా ఇతర ప్రయోగాల్లో ఖనిజ / సింథటిక్ తైలాలను కందెనగా వాడే ఇండస్ట్రియల్ ఆపరేషన్లు	5.1 వాడేసిన చమురు 5.2 చమురు కలిసిన అవశేషాలు 5.3 వేస్ట్ కటింగ్ ఆయిల్
6.	సెకండరీ ప్రొడక్షన్, జింకు పారిశ్రామిక వినియోగం	6.1 జింకు సల్ఫేటు (3) ఇతర జింకు సమ్మేళనాల ఉత్పాదన ద్వారా వచ్చే బురద, ఫిల్టర్ ప్రెస్ కేకు 6.2 వేగంగా వ్యాపించే జింకు సన్నటి పొడి, బూడిద/ స్కిమ్మింగ్స్ 6.3 జింకు యాష్ / స్కిమ్మింగుల ప్రాసెసింగ్ లో వెలువడే ఇతర అవశేషాలు 6.4 వ్యర్థ వాయువుల్లోని దుమ్ము, ధూళి కణాలు

7.	జింకు / లెడ్ / కాపర్ ల ప్రాథమిక ప్రొడక్షన్ అల్యూమినియం తప్ప ఇతర నాన్ - ఫెర్రస్ లోహాల ప్రొడక్షన్	7.1 రోస్టింగ్ నుండి వెలువడే వ్యర్థవాయువుల ధూళి 7.2 ప్రక్రియ తర్వాతి అవశేషాలు 7.3 ఆర్సెనిక్ బేరింగ్ స్లడ్జి 7.4 నాన్ - ఫెర్రస్ మెటల్ బేరింగ్ స్లడ్జి, అవశేషాలు 7.5 స్క్రబ్బర్ల నుండి వచ్చే బురద మడ్డి
8.	రాగి సెకండరీ ప్రొడక్షన్	8.1 వాడేసిన ఎలక్ట్రోలైసిస్ ద్రావణాలు 8.2 అడుగు మడ్డి, ఫిల్టర్ కేకులు 8.3 వ్యర్థ వాయువుల ధూళి ఇతర కణాలు
9.	సీసం సెకండరీ ప్రొడక్షన్	9.1 సీసంతో కూడిన అవశేషాలు 9.2 వ్యర్థ వాయువుల నుండి లెడ్యాష్, ధూళి 9.3 వాడేసిన బ్యాటరీల నుండి యాసిడ్
10.	కాడ్మియం, ఆర్సెనిక్, ఇతర సమ్మేళనాల ఉత్పత్తి, పారిశ్రామిక వినియోగం	10.1 కాడ్మియం, ఆర్సెనిక్ కలిసిన అవశేషాలు
11.	ప్రైమరీ, సెకండరీ అల్యూమినియం ఉత్పత్తి	11.1 ఆఫ్ - గ్యాస్ ట్రీటుమెంటు నుండి బురద మడ్డి 11.2 పాల్ లైనింగ్ వ్యర్థాలు, కాథోడ్ అవశేషాలు 11.3 తారు కలిసిన వ్యర్థాలు 11.4 వ్యర్థ వాయువుల ధూళి, ఇతర కణాలు 11.5 సాల్ట్ స్లడ్జి ట్రీటుమెంటు నుండి అడుగు చెత్త వ్యర్థాలు 11.6 వాడేసిన అనోడ్ బట్స్ 11.7 అల్యూమినా రిఫైనరీల నుండి వనాడియం స్లడ్జి
12.	ఎచ్చింగ్, స్టేయినింగ్, పాలిషింగ్, గాల్వనైజింగ్, క్లీనింగ్, డిగ్రీజింగ్, ప్లేటింగ్ మొ రకాల లోహ ఉపరితల ట్రీటుమెంటులు	12.1 ఆమ్లు, క్షారాల అవశేషాలు 12.2 వాడేసిన ఆమ్లాలు, క్షారాలు 12.3 సల్ఫైడు, సైనైడు, ఇతర విషలోహాలు కలిసిన వాడేసిన బాత్, స్లడ్జి 12.4 కార్బనిక్ (ఆర్గానిక్) ద్రావణాలు కలిసిన బాత్ నుండి బురదమడ్డి 12.5 ఫాస్ఫేటు స్లడ్జి 12.6 స్టేయినింగ్ బాత్ నుండి స్లడ్జి 12.7 కాపర్ ఎచ్చింగ్ అవశేషాలు 12.8 ప్లేటింగ్ మెటల్ స్లడ్జి
13.	ఇనుము, ఉక్కు ఉత్పత్తి - ఫెర్రస్ మిశ్రలోహాలు సహా (ఎలక్ట్రిక్ ఫర్నేస్, స్టీల్ రోలింగ్ - ఫినిషింగ్ మిల్లులు, కోక్ ఓవెన్ ఉపవుత్పత్తుల ప్లాంటులు)	13.1 వాడేసిన పిక్లింగ్ లిక్వర్ 13.2 యాసిడ్ రికవరీ నుండి స్లడ్జ్ 13.3 బెంజాల్ యాసిడ్ స్లడ్జ్ 13.4 డికాంటర్ టాంకు తార్ స్లడ్జ్ 13.5 తార్ స్టోరేజి టాంకు అవశేషాలు 13.6 కోక్ - ఓవెన్ ఉపవుత్పత్తుల ప్లాంటు అవశేషాలు
14.	స్టీలు హార్డెనింగ్	14.1 సైనైడ్, నైట్రేట్ లేదా నైట్రేట్ కలిసిన స్లడ్జ్ 14.2 వాడేసిన హార్డెనింగ్ సాల్ట్

15.	యాజ్ బెస్టాజ్ లేదా యాజ్ బెస్టాజ్ మిశ్రమ పదార్థాలు	15.1 యాజ్ బెస్టాజ్ కలిసిన అవశేషాలు 15.2 వదిలేసిన యాజ్ బెస్టాజ్ 15.3 వ్యర్థవాయువుల ట్రీటుమెంటు నుండి ధూళి ఇతర కణాలు
16.	కాస్టిక్ సోడా, క్లోరీన్ ఉత్పత్తి	16.1 మెర్క్యూరీ నెల్ ప్రాసెస్ నుండి పాదరసం కలిసిపోయిన స్లడ్జ్ 16.2 అవశేషం / స్లడ్జ్ , ఫిల్టర్ కేకులు 16.3 బ్రైన్ స్లడ్జ్
17.	మినరల్ యాసిడ్ల తయారీ	17.1 ప్రొసెస్ యాసిడిక్ అవశేషాలు, ఫిల్టర్ కేకు, దుమ్ము 17.2 వాడేసిన కాటలిస్టు
18.	నైట్రోజీనస్, కాంప్లెక్స్ ఎరువుల తయారీ	18.1 వాడేసిన కాటలిస్టు 18.2 కార్బన్ అవశేషం 18.3 ఆర్గెనిక్ కలిసిన బురద, అవశేషాలు 18.4 వాటర్ కూలింగ్ టవర్ నుండి క్రోమియం స్లడ్జ్
19.	ఫెనాల్ తయారీ	19.1 ఫెనాల్ కలిసిన అవశేషం, స్లడ్జ్ 19.2 వాడేసిన క్యాటలిస్టు
20.	సాల్వెంటు (ద్రావణు) ల తయారీ, లేదా పారిశ్రామిక వినియోగం	20.1 కలుషితమైన ఆరోమేటిక్, అలిఫేటిక్ లేదా నాఫ్తనిక్ సాల్వెంటులు. ఇవి పునర్వినియోగానికి పనికి రావచ్చు, రాకపోవచ్చు 20.2 వాడేసిన ద్రావణులు 20.3 డిస్టిలేషన్ అవశేషాలు 20.4 ప్రొసెస్ స్లడ్జ్
21.	పెయింట్లు, పిగ్మెంట్లు, లాక్కర్స్, వార్నిషుల తయారీ, లేదా పారిశ్రామిక వినియోగం	21.1 ప్రొసెస్ వ్యర్థాలు, అవశేషాలు, స్లడ్జ్ 21.2 వాడేసిన సాల్వెంటు
22.	ప్లాస్టిక్కుల తయారీ	22.1 వాడేసిన కేటలిస్టు 22.2 ప్రొసెస్ అవశేషాలు
23.	బంకపదార్థాలు, ఆర్గానిక్ సిమెంటు, ఆంటిచే పదార్థాలు రెసిన్ల తయారీ, లేదా పారిశ్రామిక వినియోగం	23.1 అవశేషాలు, వ్యర్థాలు (వృక్ష సంబంధ, జంతుసంబంధ పదార్థాలతో చేసినవి కావు) 23.2 వాడిన సాల్వెంటు
24.	కాన్వాసు, టెక్స్టైల్స్ తయారీ	24.1 రసాయనిక అవశేషాలు
25.	వుడ్ ప్రిజర్వేటివ్ల ఉత్పత్తి, ఫార్ములేషన్	25.1 రసాయనిక అవశేషాలు 25.2 వుడ్ అల్కాలీ బాత్ అవశేషాలు
26.	సింథటిక్ డైలు, డై - ఇంటర్మీడియేట్స్ పిగ్మెంట్లు తయారీ, పారిశ్రామిక వినియోగం	26.1 ప్రొసెస్ వేస్ట్ స్లడ్జ్ / యాసిడ్, విషలోహాలు, ఆర్గానిక్ సమ్మేళనాలు కలిసిన అవశేషాలు
27.	ఆర్గానిక్ సిలికోన్ కాంపౌండ్ల తయారీ	27.1 ప్రొసెస్ అవశేషాలు
28.	డ్రగ్స్, ఫార్మాస్యూటికల్, ఆరోగ్య వర్ధక ఉత్పత్తిల తయారీ లేదా ఫార్ములేషన్	28.1 ప్రొసెస్ అవశేషాలు, వ్యర్థాలు 28.2 వాడేసిన క్యాటలిస్టు 28.3 వాడేసిన కార్బన్ 28.4 ఆఫ్ - స్పెసిఫిక్ షన్ ఉత్పాదనము

		28.5 కాలావధి నాటిన ఉత్పాదనలు 28.6 వాడేసిన సాల్వెంట్లు
29.	స్టాక్ పైల్స్ సహా పెస్టిసైడ్స్ తయారీ, ఫార్ములేషన్	29.1 ప్రాసెస్ వ్యర్థాలు, అవశేషాలు 29.2 పెస్టిసైడ్స్ అవశేషాలు కలిసిన స్లడ్జ్ 29.3 కాలావధి దాటిన, ఆఫ్ - స్పెసిఫికేషన్ పెస్టిసైడ్లు 29.4 వాడేసిన సాల్వెంట్లు 29.5 వాడేసిన కాటలిస్టులు 29.6 వాడేసిన యాసిడు
30.	చర్మ శుద్ధి కర్మాగారాలు	30.1 క్రోమియం కలిసిన అవశేషాలు, స్లడ్జ్
31.	ఎలక్ట్రానిక్ పరిశ్రమ	31.1 ప్రాసెస్ అవశేషాలు, వ్యర్థాలు 31.2 వాడేసిన ఎచ్చింగ్ కెమికల్స్, సాల్వెంట్లు
32.	కలపగుఱ్ఱు, పేపర్ ఇండస్ట్రీ	32.1 వాడేసిన కెమికల్స్ 32.2 గాఢ ఆమ్లాల, క్షారాల వాడకం వల్ల ఏర్పడే లోహ భక్షక వ్యర్థాలు 32.3 పీల్చు గలిగిన ఆర్గానిక్ హాలైడ్లు ... కలిసిన ప్రాసెస్ స్లడ్జ్
33.	హానికారక రసాయనాల, వ్యర్థాల నియంత్రణ	33.1 హానికారక రసాయనాలు, వ్యర్థాలు కలిసిన ఖాళీ బ్యారెళ్లు / కంటైనర్లు / తైనర్లు 33.2 కలుషితమైన కాటన్ ర్యాగ్స్, ఇతర శుభ్రపరిచే వస్తువులు
34.	హానికారక వ్యర్థాలు, రసాయనాలను పట్టించుకు వాడిన బ్యారెళ్లు/ కంటైనర్లను డీ - కంటామినేట్ చేయడం	34.1 డీ - కంటామినేషన్ మూలంగా వెలువడే రసాయన మిశ్రిత అవశేషాలు 34.2 క్లీనింగ్ / బారెళ్ల డిస్పోజిట్ / కంటైనర్ల ద్వారా వచ్చే వేస్ట్ వాటర్ డ్రీటుమెంటు నుండి స్లడ్జ్
35.	ఈ షెడ్యూల్ లోని ప్రాసెసుల నుండి, ఇండస్ట్రీయల్ ఎఫ్లుమెంట్ డ్రీటుమెంటు ప్లాంటుల నుండి వచ్చే వ్యర్థవాయువుల/ జలాల / వ్యర్థజలాల ప్యూరిఫికేషన్ డ్రీటుమెంటు	35.1 ఎక్సాస్ట్ ఎయిర్ / గ్యాస్ క్లీనింగ్ అవశేషం 35.2 విషపూరిత లోహాలు కలిసిన వాడేసిన అయాన్ ఎక్స్ఛేంజి రెసిన్ 35.3 వేస్ట్ వాటర్ డ్రీటుమెంటు నుండి కెమికల్ స్లడ్జ్ 35.4 ఆయిల్ మరియు గ్రీజు స్కిమ్మింగ్ 35.5 కూలింగ్ వాటర్ నుండి క్రోమియం స్లడ్జ్
36.	ఆర్గానిక్ కంపౌండ్లు, సాల్వెంట్ల ప్యూరిఫికేషన్ ప్రాసెస్	36.1 ఏదైనా ప్రాసెస్ లేదా డిస్టిలేషన్ అవశేషం 36.2 వాడేసిన కార్బన్ లేదా ఫిల్టర్ మీడియం
37.	హానికారక వ్యర్థాల డ్రీటుమెంటు ప్రాసెసులు - ఉదా ప్రి - ప్రాసెసింగ్, ఇన్సినరేషన్, కాన్సెంట్రేషన్	37.1 తడి స్కబ్బర్ల నుండి స్లడ్జ్ 37.2 ఇన్సినరేటర్ నుండి బూడిద, ప్లూగ్యాస్ క్లీనింగ్ అవశేషం 37.3 ఇగరే అవశేషాల గాఢత
38.	భారలోహాలు కలిగివున్న (క్రోమియం, మాంగనీసు, నికెల్, కాడ్మియం వంటివి) ముడిఖనిజాల కెమికల్	38.1 ప్రాసెస్ అవశేషాలు 38.2 వాడేసిన యాసిడ్

ఈ షెడ్యూల్లో వ్యర్థాలను నిర్దిష్టంగా పేర్కొన్నందు మూలంగా షెడ్యూల్ - II నిరర్థకం కాదు, అందులోని వ్యర్థాలు హానికారకాలు కాదని సమర్థించే వీలేదు. ఏదైనా వివాదం తలపెత్తితే, విషయాన్ని, పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ నియమించిన టెక్నికల్ రివ్యూ కమిటీకి నివేదించడం జరుగుతుంది.

గమనిక - ఎక్కువ పరిమాణం, తక్కువ ప్రభావం కల వ్యర్థాలను - ఉదా॥ ఫైయాష్, ఫాస్ఫోజిప్సమ్, ఎర్రబురద, జారోసైట్, పైరోమెటల్లిర్జికల్ ఆపరేషన్ల నుండి వచ్చే స్లాగు (చిట్టెం)లు, గనుల తవ్వకం రాళ్లు, రప్పలు, ముడిఖనిజంలోని పనికరాని పదార్థాలను - హానికారక వ్యర్థాల క్యాటగిరి నుండి మినహాయించడం జరిగింది. వీటి యాజమాన్యానికి సంబంధించిన మార్గదర్శకాలను కేంద్ర కాలుష్యనియంత్రణ మండలి జారీ చేస్తుంది.

షెడ్యూల్ - II

(రూల్ 3(1), (17) - (ii) చూడండి)

వ్యర్థసాయనిక అంశాల జాబితా - వాటి గాఢత పరిమితులతో సహా

క్లాస్ - A ప్రక్షాళించదగిన గాఢత పరిమితులపై ఆధారితం (టాక్సిసిటీ క్యారక్టరిస్టిక్ లీచింగ్ ప్రాసీజర్ (TCLP) లేదా సొల్యూబిల్ ట్రిఫ్లోర్ లిమిట్ కాన్సెంట్రేషన్ (STLC) పై ఆధారితం.

క్లాసు	రసాయనిక / అంశాలు	గాఢత మి.గ్రా / లీటర్ లో
(1)	(2)	(3)
A1	ఆర్సెనిక్	5.0
A2	బేరియం	100.0
A3	కాడ్మియం	1.0
A4	క్రోమియం లేదా క్రోమియం III సమ్మేళనాలు	5.0
A5	సీసం	5.0
A6	మాంగనీస్	10.0
A7	పాదరసం	0.1
A8	సెలీనియం	1.0
A9	సిల్వర్	5.0
A10	అమ్మోనియా	50
A11	సైనైడు	20
A12	నైట్రేట్ (నైట్రేట్ - నైట్రోజన్ గా)	1000.0
A13	సల్ఫైడ్ H_2S గా)	5.0
A14	1,1 - డై క్లోరో ఇథిలీన్	0.7
A15	1,2 - డై క్లోరో ఈథేన్	0.5
A16	1,4 - డై క్లోరో బెంజీన్	7.5
A17	2, 4, 5 - ట్రిక్లోరో ఫెనాల్	400.0
A18	2, 4, 6 - ట్రిక్లోరో ఫెనాల్	2.0
A19	2,4 - డై నైట్రో టాల్యూన్	0.13
A20	బెంజీన్	0.5
A21	బెంజో (a) పైరీన్	0.001

A22	బ్రోమో డై క్లోరో మిథేన్	6.0
A23	బ్రోమో ఫార్మ్	10.0
A24	కార్బన్ టెట్రా క్లోరైడ్	0.5
A25	క్లోరో బెంజీన్	100.0
A26	క్లోరో ఫారమ్	6.0
A27	క్రిసోల్ (ఆర్థో + మెటా + పారా)	200
A28	డైబ్రోమోక్లోరో మిథేన్	10.0
A29	హెక్సాక్లోరో బెంజీన్	0.13
A30	హెక్సాక్లోరో బ్యూటెడిన్	0.5
A31	హెక్సాక్లోరో ఈథేన్	3.0
A32	మిథైల్ ఇథైల్ కీటోన్	200.0
A33	నాఫ్తలీన్	5.0
A34	నైట్రోబెంజీన్	2.0
A35	పెంటా క్లోరో ఫెనాల్	100.0
A36	పైరిడిన్	5.0
A37	టెట్రా క్లోరో ఇథిలీన్	0.7
A38	ట్రైక్లోరో ఇథిలీన్	0.5
A39	విన్యైల్ క్లోరైడ్	0.2
A40	2, 4, 5 - TP (సిల్వెక్స్)	1.0
A41	2, 4 - డైక్లోరో ఫెనాక్సి ఆసిటిక్ యాసిడ్	10.0
A42	అలాక్లోర్	2.0
A43	అల్ఫా HCH	0.001
A44	అట్రాజిన్	0.2
A45	బీటా HCH	0.004
A46	బుటాక్లోర్	12.5
A47	క్లోరడేన్	0.03
A48	క్లోరో పైరిఫోస్	9.0
A49	డెల్టా HCH	0.004
A50	ఎండోసల్ఫాన్ (అల్ఫా + బీటా + సల్ఫేట్)	0.04
A51	ఎండ్రీన్	0.02
A52	ఎథియాన్	0.3
A53	హెప్టాక్లోర్ (దాని ఎపోక్సైడ్)	0.008
A54	ఐసో ప్రోటూరాన్	0.9
A55	లిండేన్	0.4
A56	మెలాదియాన్	19
A57	మిథాక్సిక్లోర్	10
A58	మిథైల్ పరాథియాన్	0.7

A59	మోనోక్రోటోఫాస్	0.1
A60	ఫోరేట్	0.2
A61	టోక్సఫీన్	0.5
A62	అంటిమొని	15
A63	బెరిల్లియం	0.75
A64	క్రోమియం (VI)	5.0
A65	కోబాల్ట్	80.0
A66	కాపర్	25.0
A67	మాలిబ్డినమ్	350
A68	నికెల్	20.0
A69	థాలియం	7.0
A70	వెనెడియం	24.0
A71	జింకు	250
A72	ప్లోరైడ్	180.0
A73	అర్జిన్	0.14
A74	డై క్లోరో డైఫినైల్ ట్రైక్లోరో ఈథేన్ (DDT) డైక్లోరో డైఫినైల్ డైక్లోరో ఇథిలీన్ (DDE) డైక్లోరో డైఫినైల్ డైక్లోరో ఈథేన్ (DDD)	0.1
A75	డై ఎల్ట్రన్	0.8
A76	కెప్టాన్	2.1
A77	మైరెక్స్	2.1
A78	పాలిక్లోరినేటెడ్ బైఫినైల్స్	5.0
A79	డైయాక్సిన్ (2,3,7,8 - TCDD)	0.001

క్లాసు - B టోటల్ ట్రిషోల్డ్ లిమిట్ కాన్ సెంట్రేషన్ (TTLC) పై ఆధారితం

క్లాసు	రసాయనిక అంశం	గాఢత మి.గ్రా / కి.గ్రా. లో
(1)	(2)	(3)
B1	యాజ్ బెస్టాజ్	1000
B2	టోటల్ పెట్రోలియం హైడ్రో కార్బన్ (TPH) (C5 - C36)	5,000

గమనిక -

- (1) క్లాస్ - A లో A1 నుండి A61 జాబితాలోని రసాయనిక అంశాల పరీక్షా పద్ధతి TCLP ప్రకారం జరగాలి, వడబోత అంశాల విషయంలో USEPA టెస్టింగ్ మెథడ్ 1311 ఉపయోగించాలి.
- (2) క్లాస్ - A లో A62 నుండి A79 జాబితాలోని రసాయనిక అంశాల టెస్టింగ్ మెథడ్ STLP ప్రకారం జరగాలి, కాలిఫోర్నియా కోడ్ రెగ్యులేషన్ (CCR), టైటిల్ 22, సెక్షన్ 66261, అపెండిక్స్ - II లో సూచించిన వేస్ట్ ఎక్స్ట్రాక్షన్ టెస్ట్ (WET) ఉపయోగించాలి.

- (3) అమ్మోనియా (A10), సైనైడు (A11), క్రోమియం VI(A64) ల విషయంలో TCLP/STLC ప్రోసీజర్లో సూచించిన వడబోత మాధ్యమం స్థానంలో డిస్టిల్డ్‌వాటర్ ఉపయోగించి సంగ్రహించాలి.
- (4) పైన చెప్పిన వడబోత / సంగ్రహణ పద్ధతుల సారాంశం కేంద్రకాలువ్య నియంత్రణ మండలి ప్రచురించిన హానికారక వ్యర్థాల విశ్లేషణ, వర్గీకరణ మాన్యువల్‌లో ఇవ్వబడింది. మాన్యువల్ లో ప్రస్తావించిన సందర్భంలో కొలప్రమాణాలకై సరైన రిఫరెన్స్ మెథడ్ ఉపయోగించాల్సి వుంటుంది.
- (5) యాజ్‌బెస్టాస్ విషయంలో, పదార్థం సన్నని పొడిరూపంలో ఉంటేనే నిర్దేశించిన గాఢత పరిమితులు వర్తిస్తాయి.
- (6) వ్యర్థాల్లో విశ్లేషించాల్సిన హానికారక అంశాలు పరిశ్రమ స్వభావానికి, అక్కడి ప్రాసెస్‌ల్లో వాడే పదార్థాలకు సంబంధించినవై వుండాలి.
- (7) కింద పేర్కొన్న రసాయనిక అంశాలు కల్గివున్న ఎలాంటి వ్యర్థాలైనా, ఈ షెడ్యూల్ లోని క్లాస్ - C లో జాబితా కట్టిన లక్షణాలను ప్రదర్శిస్తే హానికారకాలు గానే పరిగణించబడతాయి.

1.	ఆసిడ్ అమైడ్స్
2.	ఆసిడ్ ఆన్‌హైడ్రైడ్స్
3.	అమైనులు
4.	అంత్రాసీన్
5.	క్లాస్ A లో పేర్కొన్నవి కాక ఇతర ఆరోమేటిక్ సమ్మేళనాలు
6.	బ్రోమైట్స్ (హైపో - బ్రోమైట్స్)
7.	క్లోరైట్స్ (హైపో - క్లోరైట్స్)
8.	కార్బనైట్స్
9.	ఫెట్రో - సిలికేట్, దాని మిశ్రలోహాలు
10.	తడిగాలి లేదా నీరు తాకగానే యాసిడిక్ ఆవిర్భవ ఉత్పన్నం చేసే హాలోజెన్ సంబంధిత సమ్మేళనాలు. ఉదా సిలికాన్ టెట్రా క్లోరైడ్, అల్యూమినియం క్లోరైడ్, టైటానియం టెట్రాక్లోరైడ్.
11.	హాలోజెన్ - సాలైనులు
12.	హాలోజెనేటెడ్ అలిఫేటిక్ సమ్మేళనాలు
13.	హైడ్రాజీన్ (S)
14.	హైడ్రైడులు
15.	అకార్బనిక్ (ఇనార్గానిక్) యాసిడ్లు
16.	అకార్బనిక్ పెరాక్సైడులు
17.	అకార్బనిక్ - తగరం సమ్మేళనాలు
18.	అయోడేట్లు
19.	ఐసో మరియు థయో సైనేట్లు
20.	మాంగనీస్ - సిలికేట్
21.	మెర్కప్టైన్లు
22.	మెటల్ కార్బనైట్స్
23.	మెటల్ హైడ్రోజెన్ సల్ఫైడ్లు
24.	నైట్రైడులు
25.	నైట్రైట్స్
26.	ఆర్గానిక్ అజో, అజూక్సీ సమ్మేళనాలు
27.	ఆర్గానిక్ పెరాక్సైడులు
28.	ఆర్గానిక్ ఆక్సైజెన్ సమ్మేళనాలు

29.	ఆర్గానిక్ సల్ఫర్ సమ్మేళనాలు
30.	ఆర్గానో - టిన్ సమ్మేళనాలు
31.	ఆర్గానో - నైట్రో & నైట్రోసో సమ్మేళనాలు
32.	హైడ్రోజన్, కార్బన్, సిలికాన్, ఐరన్, అల్యూమినియం, టైటానియం, మాంగనీసు, మెగ్నీషియం, కాల్షియం - వీటికి సంబంధించినవి కాక ఇతర ఆక్సైడులు, హైడ్రాక్సైడులు
33.	ఫెనాంట్రీన్
34.	ఫెనోలిక్ సమ్మేళనాలు
35.	అల్యూమినియం, కాల్షియం, ఐరన్ ఫాస్ఫేట్లు కాని ఫాస్ఫేటు సమ్మేళనాలు
36.	ప్రీ - యాసిడ్ల లవణాలు
37.	టోటల్ సల్ఫర్
38.	టంగ్స్టన్ సమ్మేళనాలు
39.	టెల్యూరియం, టెల్యూరియం సమ్మేళనాలు
40.	ఎర్రని, తెల్లని భాస్వరం
41.	2 - అసిటైలామినోఫ్లోరిన్
42.	4 - అమినో డైఫినైల్
43.	బెంజిడీన్, దాని లవణాలు
44.	బిస్ (క్లోరో మిథైల్) ఈథర్
45.	మిథైల్ క్లోరో మిథైల్ ఈథర్
46.	1, 2 - డైట్రోమో - 3 క్లోరో ప్రొపేన్
47.	3, 3- డైక్లోరో బెంజిడీన్, దాని లవణాలు
48.	4 - డై మిథైల్ అమినో అజో బెంజీన్ $60^{\circ}C$
49.	4 - నైట్రో బైఫినైల్
50.	బీటా - ప్రొపియోల్ ఆక్సోన్

క్లాస్ - C హానికారక స్వభావంపై ఆధారితం

పైన సూచించిన గరిష్ట గాఢత పరిమితి మాత్రమే కాక, పదార్థాలు కింద ఇచ్చిన లక్షణాలు (హానికారక అంశాలు ఉన్నందువల్ల) కనబరిస్తే వాటిని హానికారక వ్యర్థాలు గానే వర్గీకరించాలి.

క్లాస్ - C1 మండే స్వభావం - వ్యర్థం ప్రాతినిధ్య నమూనాలో కింది లక్షణాల్లో ఏది వున్నా - ఆ వ్యర్థాలు మండే స్వభావాన్ని కల్గివుంటాయి.

అవి

- (i) ఇవి కన్నా తక్కువ ఉష్ణోగ్రత వద్ద మండే స్వభావమున్న ఆవిర్లు విడిచే జ్వలనశీల ద్రవాలు లేదా ద్రవాల మిశ్రమం, ఘనపదార్థాలు కలిసివున్న ద్రావణాలు, సస్పెన్షన్లు. (ఉదా|| పెయింట్లు, వార్నిషులు, లాక్కుర్లు, అయితే అపాయకరమైన ఇతర లక్షణాలున్న పదార్థాలు, వ్యర్థాలు ఇందులోకి రావు). ASTM D 93 - 79 క్లోజ్డ్ - కప్ టెస్ట్ మెథడ్ ద్వారా గానీ, తత్సమానమైనదిగా కేంద్రకాలుప్య నియంత్రణ మండలి ప్రకటించిన మరో మెథడ్ ద్వారాగానీ ఈ ఫ్లాష్ పాయింట్ లెక్కుగట్టారు.
- (ii) ఇది ద్రవ పదార్థం కాదు, కానీ సాధారణ ఉష్ణోగ్రత, పీడనాల వద్ద, ఘర్షణ వల్లా, తడి పీల్చుకోవడం వల్ల, శ్రీఘ్ర రసాయనిక మార్పుల వల్ల రగిలించిన వెంటనే మంట ఎగసి తీవ్ర ప్రమాదానికి దారి తీయగలదు.
- (iii) ఇది రగులుకునే (జ్వలించే) స్వభావం గల కంప్రెస్డ్ గ్యాస్

- (iv) ఇదొక ఆక్సిడైజర్, కార్బనిక పదార్థాల దహనానికి తోడ్పడగల ఆక్సిజన్ వెలిబుచ్చే క్లోరేటు, పర్మాంగనేటు, ఇనార్గానిక్ పెరాక్సైడ్, లేదా నైట్రేట్ల కోవకు చెందిన పదార్థం.

క్లాస్ - C2 లోహభక్షక స్వభావం - వ్యర్థం నమూనా (శాంపిల్) లో కింది లక్షణాల్లో ఏ ఒక్కటి వున్నా ఆ వ్యర్థాలు లోహ భక్షక (Corrosive) స్వభావాన్ని కనబరుస్తాయి.

- pH 2 లేదా అంతకన్నా తక్కువ లేక 12.5 అంతకన్నా ఎక్కువ వున్న తడి పదార్థంయిది.
- పరీక్ష ఉష్ణోగ్రత దగ్గర స్టీలును (SAE 1020) 6.35మి.మీ / సం॥ కన్నా ఎక్కువ తినివేయగల ద్రవపదార్థం.
- ఇది తడిపదార్థం కాదు - అయితే సమానబరువున్న నీటితో కల్పనప్పుడు .. 2 లేదా తక్కువ, లేక 12.5 లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ pH వున్న ద్రావణాన్ని ఉత్పత్తి చేస్తుంది.
- ఇది ద్రవ పదార్థం కాదు - కానీ సమాన బరువున్న నీటితో కల్పనప్పుడు, స్టీలు (SAE 1020) ను సంవత్సరానికి 6.35మి.మీ చొప్పున వద్ద తినివేయగల ద్రవ పదార్థాన్ని ఉత్పత్తి చేస్తుంది.

గమనిక

లోహ భక్షకతత్వాన్ని లెక్కగట్టేందుకు - బ్యూరో ఆఫ్ ఇండియన్ స్టాండర్డ్ 9040 మెథడ్ను, pH నిర్ధారణకు NACE TM 0169 : లాబొరేటరీ క్రోషింగ్ టెస్టింగ్ ఆఫ్ మెటల్స్ మరియు EPA 1110A మెథడ్ ఫర్ క్రోసిలిటీ టువార్డ్ స్టీలు (SAE 1020) ను లోహ భక్షక స్వభావాన్ని గుర్తించేందుకూ ప్రయోగించాలి.

క్లాసు - C3 ప్రతిచర్య లేక ప్రేలుడు స్వభావం - వ్యర్థం నమూనా క్రింది వాటిల్లో ఏ లక్షణాన్ని ప్రదర్శించినా వ్యర్థాలకు ప్రతిచర్య స్వభావం ఉన్నట్టుగా భావించాలి.

- సాధారణంగా ఇది అస్థిరంగా వుంటూ, విస్ఫోటనం చెందకుండానే విపరీతమైన మార్పుకులో నవుతుంది.
- నీటితో ఇది ఉగ్రంగా ప్రతిచర్య జరుపుతుంది. నీరు తక్కువగానే ప్రేలే స్వభావం గల మిశ్రమంగా మారుతుంది.
- నీటితో కలవగానే ఇది పర్యావరణానికి, మనిషి ఆరోగ్యానికి ముప్పుగా పరిణమించగల విషవాయువును లేదా ఆవిర్లను ఉత్పన్నం చేస్తుంది.
- ఇది సైనెడు, సల్ఫైడులు కలిసివున్న వ్యర్థపదార్థం. pH 2 నుండి 12.5 మధ్య వున్న పరిస్థితుల బారిన పడితే ఇవి మనుషులకూ పర్యావరణానికి హాని చేయగల విషపూరిత వాయువు ఆవిర్లు లేదా పొగను వెలువరిస్తుంది.
- దీన్ని పూర్తి విడిగా వేడి చేసినా, తీవ్ర ప్రేరణకు గురిచేసినా విస్ఫోటనం చెందగలదు.
- సాధారణ (ప్రమాణ) ఉష్ణోగ్రత, పీడనాలకు గురయినప్పుడు పేలిపోయి విచ్చిన్నం కాగలదు.
- ఇది నిషిద్ధ ప్రేలుడు పదార్థం.

క్లాస్ - C4 - విషపూరిత స్వభావం - కింది సందర్భాల్లో ఇది విషపూరిత స్వభావం కనబరుస్తుంది.

- ఈ షెడ్యూల్లోని క్లాస్ - A, B లో ఇచ్చిన వ్యర్థాల్లోని అంశాల గరిష్ట గాఢత పరిమితిని తాకినా, ఎక్కువవున్నా.
- ఇది నిశితమైన మౌఖిక LD50 - 2500మి.గ్రా / కి.గ్రా కన్నా తక్కువ కలిగి వుంటుంది.
- ఇది నిశితమైన చర్మ సంబంధ LD50 - 4300 మి.గ్రా / కి.గ్రా. కన్నా తక్కువ కలిగివుంటుంది.
- ఇది నిశితమైన శ్వాససంబంధ LC50 - 10,000 పిపియం కన్నా తక్కువ కలిగివుంటుంది. (వాయువు ఆవిర్లరూపంలో)
- ఇది 500 మి.గ్రా / లీటర్ గాఢతలో నీటిలో కలిసివున్నప్పుడు, BIS టెస్ట్ మెథడ్ 6582 - 2001 పరీక్షా ప్రమాణాల వద్ద ఆ నీటిలో 96 గంటలపాటు వుండే జీబ్రాఫిష్ మరణించే అవకాశం 50%. ఆస్థాయిలో ఇది నీటిని విషపూరితం చేయగలదు.
- అనేక అనుభవాల ద్వారా, స్టాండర్డ్ టెస్ట్ మెథడ్ల ద్వారా తేలిక విషయమేమిటంటే ఇది మనుషులకు, పర్యావరణానికి హాని కల్గిస్తుంది. కాన్సర్, జన్యుత్పరివర్తనం, ఎండోక్సీన్ అస్థిరత, క్రానిక్ టాక్సిసిటీ కల్పించగలదు. జీవుల్లో, వాతావరణంలో నిల్వవుండగలదు.

క్లాస్ - C5 : స్వచ్ఛందంగా మండే స్వభావమున్న వృద్ధాలు, పదార్థాలు

రవాణా జరుగుతున్నప్పుడే నిర్దిష్ట పరిస్థితులు ఎదుర్కొని వాటంతట అవే వేడక్కేవి, లేదా గాలి తగిలి వేడక్కేవి మండే స్వభావం గల వృద్ధాలు

క్లాస్ - C6 : నీటితో కలిసి దహనశీల వాయువుల్ని వదిలే వృద్ధాలు, పదార్థాలు నీటితో కలిసినప్పుడు ఇవి స్వచ్ఛందంగా మండుతాయి. లేదా అపాయకరమైన పరిమాణాల్లో దహనశీల వాయువుల్ని వదులుతాయి.

క్లాస్ - C7 : ఆక్సిడైజింగ్ - స్వయంగా దహనశీలమైనవి కాకపోయినా ఇవి ఆక్సిజన్ విడుదల చేయడం ద్వారా ఇతర వస్తువులు మండేందుకు తోడ్పడతాయి.

క్లాస్ - C8 : ఆర్గానిక్ పెరాక్సైడ్లు - బైవాలెంట్ (ద్విబంధక) 0-0 నిర్మాణం వున్న ఈ వృద్ధాలు ఉష్ణమోచక స్వయంచాలక విచ్ఛిత్తికి లోనవుతాయి.

క్లాస్ - C9 : (తీవ్రమైన) విషపదార్థాలు - మింగినా, పీల్చినా, తాకినా మనుషుల ఆరోగ్యానికి తీవ్రహాని లేదా మరణం సైతం కలిగించే వ్యర్థపదార్థాలు ఇవి

క్లాస్ - C10 : అంటురోగాలు వ్యాపింపజేసే పదార్థాలు - సజీవ సూక్ష్మ జీవులు అంటుకుని వున్న ఈ వృద్ధాలు, వాటి విషపూరిత పదార్థాల్ని మనుషులకు లేదా పశువులకు కుడా అంటించినప్పుడు అనేక రోగాలు వచ్చే అవకాశముంది.

క్లాస్ - C11 : గాలి లేదా నీరు తగిలినప్పుడు విషపూరిత వాయువులను వదిలేవి.

గాలి లేదా నీరు తగినప్పుడు ప్రమాదకరమైన స్థాయిలో విషవాయువుల్ని విడుదల చేసే పదార్థాలు ఇవి.

క్లాస్ - C12 : పర్యావరణ కాలుష్యకారకాలు - ఈ వృద్ధాలు / పదార్థాలు విడుదలైనప్పుడు వాటి అవశేషాలు పర్యావరణంలో, జీవావరణంలో స్థిరపడిపోయి తీవ్ర పరిణామాలు కలగజేస్తాయి.

క్లాస్ - C13 : మలిన ద్రావణాన్ని ఇంకింపజేసేవి - విరగడ చేసిం తర్వాత ఈ వృద్ధాలు మరోరకం పదార్థాల్ని పరిసరాల్లోకి వదులుతాయి. ఉదా|| కలుషితాలు కరిగిన ద్రవపదార్థాలు (లీచేట్), ఇవి పై లక్షణాల్లో ఏదో ఒకటి కలిగివుంటాయి.

షెడ్యూల్ - III

(రూల్స్ 3(1) (17) (iii) 3(23), 12, 13, 14 చూడండి)

పార్ట్ - A

ముందస్తు లిఖితపూర్వక అనుమతితో ఎగుమతి, దిగుమతి చేయదగ్గ హానికారక వ్యర్థాల జాబితా

టేబుల్ నెం.	హానికారక వ్యర్థాల వివరణ
(1)	(2)
A1	లోహాలు, లోహాలు కలిసివున్న వ్యర్థాలు
A1010	లోహవ్యర్థాలు, కింది వాటిలో దేనినైనా కలిగివున్న మిశ్రలోహ వ్యర్థాలు కాని పార్ట్ B పార్ట్ D లో ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించిన వ్యర్థాలైతే కావు. - ఆంటిమోని - కాడ్మియం - సీసం (లెడ్) - టెల్లూరియం
A1020	కిందివాటిలోదేనినైనా అంశంగా లేక కలుషితంగా కలిగివున్న వ్యర్థాలు - అధిక మొత్తంలో లోహ వ్యర్థాలు మినహా - - ఆంటిమోని, ఆంటిమోని సమ్మేళనాలు - కాడ్మియం, కాడ్మియం సమ్మేళనాలు - సీసం, సీసం సమ్మేళనాలు - టెల్లూరియం, టెల్లూరియం సమ్మేళనాలు
A1040	మెటల్ కార్బోనైట్స్ ను భాగంగా కలిగిన వ్యర్థాలు
A1050	గాల్వానిక్ బురద
A1070	జింకు ప్రాసెసింగ్ నుండి విక్షాళన అవశేషాలు, జారోసైట్, హెమటైట్ వంటి ధూళి, బురద పదార్థాలు
A1080	పార్ట్ - C లో సూచించిన హానికారక స్వభావం కనపర్చేందుకు తగినంత గాఢతల్లో సీసం, కాడ్మియం కలిగివున్న (పార్ట్ B లో లేని) జింకు వ్యర్థాల అవశేషాలు
A1090	ఇన్సులేటెడ్ కాపర్ వైరును కాల్చగా వచ్చే బూడిద (ఇన్సినరేషన్ యాష్)
A1100	కాపర్ స్మెల్లర్ల గ్యాస్ క్లీనింగ్ నుండి ధూళికణాలు, అవశేషాలు.
A1120	కాపర్ ఎలక్ట్రోఫైనింగ్, ఎలక్ట్రోవినింగ్ ఆపరేషన్ల ఎలక్ట్రోలైట్ ప్యూరిఫికేషన్ సిస్టమ్ నుండి వ్యర్థ బురద పదార్థాలు - అనోడ్ పైమ్స్ మినహా.
A1140	ద్రవరూపంలో లేని వేస్ట్ క్యూప్రిక్ క్లరైడ్ కాపర్ సైనైడ్ కాటలిస్టులు, దీనికి సంబంధించిన ఎంట్రీని షెడ్యూల్ - VI లో చూడండి.
A1150	ప్రింటెడ్ సర్క్యూట్ బోర్డుల ఇన్సినరేషన్ నుండి ఖరీదైన లోహాల బూడిద (పార్ట్ B లో లేనివి)
A1160	యథాతథంగా వున్న లేదా చిదిమేసిన వేస్ట్ లెడ్ యాసిడ్ బ్యాటరీలు
A1170	వేరు చేయని వేస్ట్ బ్యాటరీలు - కేవలం పార్ట్ - B బ్యాటరీల మిశ్రమం మినహా పార్ట్ - B లో నిర్దేశించని, షెడ్యూల్ - II లో ప్రస్తావించిన అంశాలను ప్రమాదకర స్థాయిలో కలిగివున్న వేస్ట్ బ్యాటరీలు
A2	ముఖ్యంగా అకార్బనిక్ అంశాల్ని కలిగివున్న వ్యర్థాలు, లోహాలు, అకార్బనిక పదార్థాలను మాత్రం కలిగివుండవచ్చు.

A2010	గాజు సంబంధ వ్యర్థాలు - కాథోడ్ రేట్యూబ్స్, ఇతర యాక్టివేటెడ్ గ్లాసెస్ నుండి వచ్చేవి.
A 2030	వేస్తు కాటలిస్టు - పార్ట్ B లో సూచించిన వ్యర్థాలు కాక
A3	ప్రధానంగా కార్బనిక్ అంశాలను కలిగివున్న వ్యర్థాలు - లోహాలు, అకార్బనిక్ పదార్థాలు మాత్రం వుండవచ్చు.
A3010	పెట్రోలియం కోక్, బిట్యుమిన్ ప్రొడక్ట్స్, ప్రాసెసింగుల నుండి వచ్చే వ్యర్థాలు
A3020	ఉద్దేశిత ప్రయోజనానికి పనికిరాని వేస్తు మినరల్ ఆయిల్స్
A3050	రెసిన్లు, లేటెక్స్, ప్లాస్టిలైజర్స్, అంటుకునే పదార్థాల (పార్ట్ -B (B 4020) లో నిర్దేశించిన వ్యర్థాలు మినహా) తయారీ, ఫార్ములేషన్, వినియోగం వల్ల ఉత్పన్నమయ్యే వ్యర్థాలు.
A3120	ప్రెడ్డింగు నుండి వెలువడే దూదివంటి సుతిమెత్తని శకలాలు
A3130	పనికిరాని ఆర్గానిక్ ఫాస్ఫరస్ కాంపౌండ్లు
A4	కార్బనిక్ అంశాలు లేక అకార్బనిక్ అంశాలు కలిగివున్న వ్యర్థాలు
A4010	ఫార్యూస్యూటికల్ ఉత్పత్తుల తయారీ, ఫార్ములేషన్, వినియోగాల నుండి ఉత్పన్నమయ్యే వ్యర్థాలు - పార్ట్ - B లో నిర్దేశించిన వ్యర్థాలు మినహా
A4040	వుడ్ ప్రిజర్వింగ్ రసాయనాల తయారీ, ఫార్ములేషన్, వినియోగాల నుండి వెలువడే వ్యర్థాలు (ఉడ్ ప్రిజర్వింగ్ కెమికల్స్ వాడిన దారు సామగ్రి మినహా)
A4070	పెయింట్లు, డైలు, సిరాలు, పిగ్మెంట్లు, లాక్కర్లు, వార్నిషులు తయారీ ఫార్ములేషన్, వినియోగాల నుండి వచ్చే వ్యర్థాలు (పార్ట్ - B (B4010) లోనివి మినహా)
A4100	పారిశ్రామిక ఆఫ్ - గ్యాసులను శుభ్రం చేసే పారిశ్రామిక కాలుష్య నియంత్రణ పరికరాల నుండి వచ్చే వ్యర్థాలు (పార్ట్ B లో ప్రస్తావించిన వ్యర్థాలు మినహా)
A4120	పెరాక్సైడులు కలిసిన, వాటిలో కలుషితమయిన వ్యర్థ పదార్థాలు
A4130	షెడ్యూల్ - III పార్ట్ - C లో ప్రస్తావించిన హానికారక స్వభావం కనబరిచేంత గాఢత వున్న అంశాలు వున్న షెడ్యూల్ - II లోని ప్యాకేజీలు, కంటైనర్లు
A4140	షెడ్యూల్ - II లో ప్రస్తావించిన, షెడ్యూల్ - III పార్ట్ - C లోని హానికారక స్వభావం కనబరిచే, నిర్దేశిత ప్రయోజనం కోల్పోయిన, (ఉత్పత్తిదారు సిఫార్సు చేసిన తేదీలోగా వాడనటువంటి) కాలావధి దాటిన రసాయనాలున్న వ్యర్థాలు.
A4160	వాడేసిన ఆక్టివేటెడ్ కార్బన్, పార్ట్ - B, B 2060 లో లేనిది.

బేసెల్ కన్వెన్షన్ ఆన్ ట్రాన్స్ బౌండరీ మూవ్మెంట్ ఆఫ్ హాజర్డస్ వేస్ట్స్, ఎన్నెక్సర్ - VIII పై ఈ జాబితా ఆధారపడింది. కన్వెన్షన్ ఆర్టికల్ - I పారాగ్రాఫు 1(a) కింద హానికరమైనవిగా వర్గీకరించిన వ్యర్థాలను ఇక్కడ పేర్కొనడం జరిగింది. ఈ జాబితాలో వ్యర్థాల పేర్లు నిర్దిష్టంగా ఇచ్చినందు మూలంగా బేసెల్ కన్వెన్షన్ (పార్ట్ - C ఆఫ్ దిస్ షెడ్యూల్), ఎన్నెక్సర్ - VIII లోని హానికారక స్వభావాలు పరిగణనలోకి రాకుండా పోవు. ఇందులో లేని వ్యర్థాలను హానికారకాలు కాదని సమర్థించే వీలేదు.

పార్ట్ - A లోని హానికారక వ్యర్థాలపై ఆంక్షలున్నాయి. పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ, డైరెక్టోరేట్ జనరల్ ఆఫ్ ఫారిన్ ట్రేడ్ లైసెన్స్ (ఒకవేళ వర్తిస్తే) ల అనుమతి లేనిదే వీటిని దిగుమతి చేసుకునే వీలేదు.

పార్ట్ - B

**ముందస్తు లిఖిత పూర్వక అనుమతి లేకుండా ఎగుమతి, దిగుమతి చేయదగ్గ
ఇతర వ్యర్థాల జాబితా (Annex IX of the Basel Convention)**

బేసెల్ నెం.

వ్యర్థాల వివరణ

(1)	(2)
B1	లోహాలు, లోహ మిశ్రమ వ్యర్థాలు
B1010	మెటల్,నాన్ - డిస్పర్సిబుల్ రూపంలోని లోహాలు, మిశ్రమ వ్యర్థాలు
	- తోరియం స్లాష్
	- అరుదైన లోహాల స్లాష్
B1020	శుభ్రమైన, కలుషితం కాని మెటల్ స్లాష్, - ఫినిష్డ్ ఫార్మ్లోని మిశ్రలోహాలు (షీట్, ప్లేట్లు, బీములు, కడ్డీలు, మొ॥వి)
	-ఆంటిమోని స్లాష్
	- బెరీలియం స్లాష్
	- కాడ్మియం స్లాష్
	- లెడ్ స్లాష్ (లెడ్ ఆసిడ్ బ్యాటరీలు కాక)
	-సెలీనియం స్లాష్
	- టెలూరియం స్లాష్
B1030	అవశేషాలు కలిసివున్న రిప్రాక్లర్ లోహాలు
B1031	మాలిబ్డినమ్, టంగ్స్టన్, టైటానియం, టాంటాలమ్, నియోబియం, రీనియం లోహాలు, మిశ్రలోహ వ్యర్థాలు, మెటాలిక్ డిస్పర్సిబుల్ రూపం (లోహపుపొడి) లో వున్నవి (పార్ట్ - A లో ఎంట్రీ A1050 కింద ఇచ్చిన గాల్వానిక్ స్లడ్జిలు మినహా).
B1040	హానికలిగించే స్థాయిలో కందెన చమురు, PCB, PCT లతో కలుషితం కానటువంటి ఎలక్ట్రికల్ పవర్ జనరేషన్ యూనిట్ల విడిభాగాల స్లాష్
B1050	షెడ్యూల్ - II లో పేర్కొన్న మిశ్రమ నాన్ - ఫెర్రస్ మెటల్, హెవీ ఫ్రాక్షన్ స్లాష్ (కాడ్మియం, ఆంటిమోని, లెడ్, టెలూరియంలతో కలుషితమైనవి, వీటి గాఢత పార్ట్ - C లో ప్రస్తావించిన స్వభావం కల్గివుంటే)
B1060	మెటాలిక్ ఎలిమెంటల్ రూపంలో, పొడి రూపంతో సహా, వున్న సెలీనియం, టెలూరియం వ్యర్థాలు
B1070	విక్షేప రూపంలో వున్న కాపర్, కాపర్ మిశ్ర వ్యర్థాలు - షెడ్యూల్ - II లో పేర్కొన్న ఏ రసాయనిక భాగగాని పార్ట్ - C లో ప్రస్తావించిన స్వభావాన్ని కనబరిస్తే తప్ప.
B1080	విక్షేప రూపం (డిస్పర్సిబుల్ ఫార్మ్) లోవున్న జింకు ఆప్, అవశేషాలు, జింకు మిశ్రలోహ అవశేషాలు, షెడ్యూల్ - II లో పేర్కొన్న ఏ రసాయనిక అంశం గాని పార్ట్ - C లో చెప్పిన స్వభావం చూపేంత గాఢతను కలిగివుంటే తప్ప.
B1090	స్టాండర్డు బ్యాటరీ స్పెసిఫికేషన్లకు అనుగుణంగా వున్న వేస్టు బ్యాటరీలు; సీసం, కాడ్మియం, పాదరసం తో చేసినవి మినహా
B1100	లోహాల రిఫైనింగ్, మెల్టింగ్, స్మెల్టింగ్ల నుండి వచ్చే లోహ మిశ్రమ వ్యర్థాలు.
	- కాపర్ ప్రాసెసింగు, రిఫైనింగ్ నుండి స్లాగులు, వీటిలో ఆర్సెనిక్, సీసం, కాడ్మియం వుంటే
	- మున్ముందు రిఫైనింగ్ కోసం ఖరీదైన లోహాల ప్రాసెసింగు నుండి స్లాగులు

	<p>- కాపర్ స్పెల్డింగ్ నుండి వచ్చే రిఫ్రాక్టరీ లైనింగు, మూస అడుగు వ్యర్థాలు</p> <p>- 0.5% కన్నా తక్కువ తగరం వున్న టాంటలమ్ కలిగివున్న తగర లాగు</p>																																
B1110	<p>షెడ్యూల్ - III పార్ట్ D లో పేర్కొన్నవి కాని వాడేసిన ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధవస్తువులు</p> <p>కేవలం లోహాలు, మిశ్రలోహాలు కలిగివున్న ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ విడివస్తువులు</p> <p>పనికీరాని ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ విడివస్తువులు, తుక్కు (ప్రింటెడ్ సర్క్యూట్ బోర్డులు సహా) షెడ్యూల్ - III పార్ట్ - A లో చేర్చిన అక్యుముల్యు లేటర్లు, ఇతర బ్యాటరీలు, మెర్క్యూరీ స్విచ్చీలు, కాథోడ్ - రే ట్యూబులు, ఇతర యాక్టివేటెడ్ గ్లాసు, PCB కెపాసిటర్లనుండి గాజు వస్తువులు, తదితర అంశాలు లేనివి, లేదా షెడ్యూల్ - II లో పేర్కొన్న కాడ్మియం మెర్క్యూరీ, సీసం, పాలిక్లోరినేటెడ్ బైఫినైల్ లతో కలుషితం కానివి, లేదా వీటిని వేటి నుంచైతే తీశారో ఆపదార్థాలు, ఇవన్నీ షెడ్యూల్ - III పార్ట్ - C లో ప్రస్తావించిన స్వభావం కనబరచనంతవరకు (షెడ్యూల్ VI, A 1180 లో సంబంధిత ఎంట్రీని గమనించండి)</p>																																
B1120	<p>కింది వాటిలో దేనినైనా కలిగివున్న వాడేసిన కాటలిస్టులు -</p> <p>కాటలిస్టులుగా ఉపయోగించిన ద్రవపదార్థాలు సహా ట్రాన్సిషన్ లోహాలు, వేస్తు క్యాటలిస్టులు తప్ప (వాడేసిన కాటలిస్టులు, క్యాటలిస్టులుగా వాడిన ద్రవాలు, ఇతర కాటలిస్టులు), షెడ్యూల్ VI పార్ట్ - A వున్నట్టుగా -</p> <table border="0"> <tr> <td>- స్కాండియం</td> <td>- టైటానియం</td> </tr> <tr> <td>- వెనాడియం</td> <td>- క్రోమియం</td> </tr> <tr> <td>- మాంగనీసు</td> <td>- ఐరన్</td> </tr> <tr> <td>- కోబాల్ట్</td> <td>- నికెల్</td> </tr> <tr> <td>- కాపర్</td> <td>- జింక్</td> </tr> <tr> <td>- ఇట్రీయమ్</td> <td>- జిర్కోనియం</td> </tr> <tr> <td>- నియోబియం</td> <td>- మాలిబ్డినమ్</td> </tr> <tr> <td>- హాఫ్నియం</td> <td>- టాంటలమ్</td> </tr> <tr> <td>- టంగ్స్టన్</td> <td>- రీనియం</td> </tr> </table> <p>లాంతనైడులు (అరుదైన మృత్తికాలోహాలు)</p> <table border="0"> <tr> <td>- లాంతనమ్</td> <td>- సీరియం</td> </tr> <tr> <td>- ప్రాసియోడిమియం</td> <td>- నియోడిమియం</td> </tr> <tr> <td>- సమారియం</td> <td>- యూరోపియం</td> </tr> <tr> <td>- గాడోలినియం</td> <td>- టెర్బియం</td> </tr> <tr> <td>- డిప్రోసియం</td> <td>- హోల్మియం</td> </tr> <tr> <td>- ఎర్బియం</td> <td>- తులియం</td> </tr> <tr> <td>- మెట్టర్ బియం</td> <td>- ల్యూటిటియం</td> </tr> </table>	- స్కాండియం	- టైటానియం	- వెనాడియం	- క్రోమియం	- మాంగనీసు	- ఐరన్	- కోబాల్ట్	- నికెల్	- కాపర్	- జింక్	- ఇట్రీయమ్	- జిర్కోనియం	- నియోబియం	- మాలిబ్డినమ్	- హాఫ్నియం	- టాంటలమ్	- టంగ్స్టన్	- రీనియం	- లాంతనమ్	- సీరియం	- ప్రాసియోడిమియం	- నియోడిమియం	- సమారియం	- యూరోపియం	- గాడోలినియం	- టెర్బియం	- డిప్రోసియం	- హోల్మియం	- ఎర్బియం	- తులియం	- మెట్టర్ బియం	- ల్యూటిటియం
- స్కాండియం	- టైటానియం																																
- వెనాడియం	- క్రోమియం																																
- మాంగనీసు	- ఐరన్																																
- కోబాల్ట్	- నికెల్																																
- కాపర్	- జింక్																																
- ఇట్రీయమ్	- జిర్కోనియం																																
- నియోబియం	- మాలిబ్డినమ్																																
- హాఫ్నియం	- టాంటలమ్																																
- టంగ్స్టన్	- రీనియం																																
- లాంతనమ్	- సీరియం																																
- ప్రాసియోడిమియం	- నియోడిమియం																																
- సమారియం	- యూరోపియం																																
- గాడోలినియం	- టెర్బియం																																
- డిప్రోసియం	- హోల్మియం																																
- ఎర్బియం	- తులియం																																
- మెట్టర్ బియం	- ల్యూటిటియం																																
B1130	వాడేసిన ఖరీదైన లోహాలు కలిగిన, శుభ్రపరిచిన క్యాటలిస్టులు																																
B1140	ఇనార్గానిక్ సైనైడులు లేకమాత్రంగా కలిగిన, ఘనరూపంలోని అమూల్యలోహ సంబంధ అవశేషాలు.																																
B 1150	సవ్యంగా ప్యాకేజింగు, లెవెటెలింగ్ చేసివున్న విక్సిప్ల రూపంలోని, ఘనపదార్థ స్థితిలో వున్న అమూల్యలోహాలు, మిశ్రధాతు వ్యర్థాలు (బంగారం, వెండి, ప్లాటినం గ్రూపు - కాని మెర్క్యూర్ కాదు)																																
B 1160	ప్రింటెడ్ సర్క్యూట్ బోర్డులను కాల్చుగా మిగిలిన అమూల్యలోహాల భస్మం (దీనికి సంబంధించిన ఎంట్రీ పార్ట్ A 1150 లో గమనించండి)																																
B1170	ఫోటోగ్రాఫిక్ ఫిల్మ్ ఇన్సినరేషన్ తర్వాతి అమూల్యలోహాల బూడిద																																

B 1180	మెటాలిక్ సిల్వర్, సిల్వర్ హాలైడులు కలిగివున్న వ్యర్థ ఫోటోగ్రాఫిక్ ఫిల్ము
B 1190	మెటాలిక్ సిల్వర్, సిల్వర్ హాలైడులున్న వ్యర్థ ఫోటోగ్రాఫిక్ పేపర్
B 1200	ఐరన్, స్టీలు ఉత్పాదన నుండి వెలువడే గ్రాన్యులేటెడ్ స్లాగ్
B 1210	ఐరన్, స్టీలు ఉత్పాదన నుండి వెలువడే స్లాగు, టైటానియం డయాక్సైడు, వనడియం అవశేషాలున్న చిట్లం.
B 1220	రసాయనికంగా స్థిరీకరించిన, (20%) మించి ఐరన్ శాతం వున్న, నిర్మాణానికి అనుకూలంగా పారిశ్రామిక ప్రమాణాలు ప్రకారం ప్రాసెస్ చేసిన, జింకు ఉత్పాదన ద్వారా వెలువడే స్లాగు
B 1230	ఐరన్, స్టీలు ఉత్పాదన నుండి వెలువడే మిల్ స్కేల్
B1240	కాపర్ ఆక్సైడ్ మిల్ స్కేల్
B2	లోహాలు, కార్బనిక పదార్థాలు కలిగిన, ప్రధానంగా అకార్బనిక అంశాలున్న వ్యర్థాలు
B2010	మైనింగ్ ఆపరేషన్ల ద్వారా వెలువడే అవిక్షిప్త రూపంలోని వ్యర్థాలు - న్యూమరల్ గ్రాఫైట్ వ్యర్థాలు - స్లేటు వ్యర్థాలు - ల్యూసైట్, నెఫిలీన్, నెఫిలీన్ సైకైట్ వ్యర్థాలు - ఫెల్డ్స్పార్ వ్యర్థాలు - ప్లూరోస్పార్ వ్యర్థాలు - ఫౌండ్రీ ఆపరేషన్లలో వాడేవి కాకుండా, ఇతర ఘనరూపంలోని సిలికావ్యర్థాలు
B 2020	అవిక్షిప్త రూపంలోని గాఢ సంబంధిత పదార్థాలు - క్యాథోడ్ - రేట్యూబుల నుండి గాఢ, ఇతర యాక్టివేటెడ్ గాఢ పదార్థాలు కాక - కుల్లెట్, గాఢ శకలాలు, ఇతర వ్యర్థాలు
B 2030	అవిక్షిప్త రూపంలోని సెరామిక్ వ్యర్థాలు ($pH < 9$) - సర్మెట్ వ్యర్థాలు శకలాలు (మెటల్ సెరామిక్ సమ్మేళనాలు) - సెరామిక్ ఆధారిత పైబర్లు
B 2040	ముఖ్యంగా అకార్బనిక పదార్థాలున్న వ్యర్థాలు ఫ్ల్యూగ్జాస్ డిసల్ఫరైజేషన్ నుండి వచ్చే, పాక్షికంగా శుద్ధి చేసిన కాల్షియం సల్ఫేట్ - బిల్డింగుల కూల్చివేత నుండి వచ్చే పనికి రాని జిప్సమ్ వాల్ బోర్డులు, లేక ప్లాస్టర్ బోర్డు - రసాయనికంగా స్థిరీకృతమైన, 20% మించి ఇనుముకలిపున్న ప్రధానంగా నిర్మాణం, అట్రాసివ్ అప్లికేషన్ల కొరకు పారిశ్రామిక ప్రమాణాలు ప్రకారం ప్రాసెస్ చేసిన, కాపర్ ఉత్పత్తి నుండి వెలువడే స్లాగు - ఘనరూపంలోని సల్ఫర్ - కాల్షియం సైనమైడ్ ఉత్పత్తి ద్వారా వెలువడే సున్నపు రాయి - సోడియం, పొటాషియం, కాల్షియం క్లోరైడులు - కార్బోరండం (సిలికాన్ కార్బైడ్) - పగిలిన కాంక్రీటు - లిథియం - టాంటలమ్, లిథియం నియోబియం ఉన్న గాఢ శకలాలు
B2060	పార్ట్ - C లో ప్రస్తావించిన లక్షణాలు లేనంతవరకు, షెడ్యూల్ - II లోని ఏ పదార్థభాగాలు లేనటువంటి ఉపయోగించిన యాక్టివేటెడ్ కార్బన్ ఉదా త్రాగునీటి ట్రీటుమెంటు, ఫుడ్ ఇండస్ట్రీ ప్రాసెసులు, విటమిన్ల ఉత్పత్తి ద్వారా వచ్చే కార్బన్ (పార్ట్ AA4160లోని సంబంధిత ఎంట్రీ చూడండి)
B 2070	కాల్షియం ఫ్లోరైడ్ స్లడ్జ్

B2080	షెడ్యూల్ VI లో చేర్చని కెమికల్ ఇండస్ట్రీ ప్రాసెస్లను సుండి వెలువడే పనికొని జిప్సం (సంబంధిత ఎంట్రీ కోసం A 2040 చూడండి)
B 2090	స్టీలు లేదా అల్యూమినియం ఉత్పత్తిలో, పెట్రోలియం కోక్ లేదా బిట్యుమిన్ లో తయారైన వ్యర్థ అనోడ్ బిట్స్ - సాధారణ పారిశ్రామిక ప్రమాణాల ప్రకారం శుభ్రపరిచినవి. (క్లోర్ అల్కాలీ ఎలక్ట్రోలైసిస్, మెటల్ రిక్లింగ్ ఇండస్ట్రీల సుండి వచ్చే అనోడ్ బిట్స్ మినహా)
B 2100	అల్యూమినియం ఉత్పత్తిలో అవశేషంగా మిగిలే వ్యర్థ హైడ్రేట్లు, వ్యర్థ అల్యూమినిం (గ్యాస్ క్లీనింగ్, ఫ్లాక్యులేషన్ లేదా ఫిల్టరేషన్ లకు వాడే పదార్థాలు తప్ప)
B 2130	రోడ్ల నిర్మాణం, నిర్వహణల సుండి వచ్చే బిట్యుమిన్ పదార్థాలు (ఆస్ఫాల్ట్ వ్యర్థాలు) తారు లేనివి (సంబంధిత ఎంట్రీ కోసం షెడ్యూల్ VI, A 3200)
B3	ప్రధానంగా కార్బనిక్ మిశ్రమాలు వున్న వ్యర్థాలు - లోహాలు, అకార్బనిక్ పదార్థాలు కూడా వుండవచ్చు.
B 3027	లేబిల్డ్ ఉత్పత్తిలో ఉపయోగించే స్వయంగా అంటుకు పోయే లెబిల్ లామినేట్ వ్యర్థాలు
B 3030	టెక్స్టైల్ వ్యర్థాలు ఇతర వ్యర్థాలతో కలవకపోతే, నిర్దిష్ట ప్రమాణానికి వర్గీకరించక పోతే, దిగువనుదహరించిన పదార్థాలు -
-	శిల్కు వ్యర్థాలు (రిలింగుకు పనికొని పట్టుగూళ్లు, యారన్ వేస్తు, గార్నెట్ చేసిన స్టాకులు) దువ్వనిది సరిచేయనిది
-	ఉన్ని, ముతక జంతువెంట్రుకలు, యారన్ వ్యర్థాలు - గార్నెట్ చేసిన స్టాకు మినహా ఉన్ని లేదా జంతువెంట్రుకల చిక్కువుండలు ఉన్ని లేదా జంతువెంట్రుకల ఇతర వ్యర్థాలు జంతువుల ముతక వెంట్రుకల వుండలు / శకలాలు నూలు వ్యర్థాలు (దారపు చిక్కువుండలు, గార్నెట్ చేసిన స్టాకు నూలు దారం (దారం చిక్కువుండలు) గార్నెట్ చేసిన స్టాకు ఇతర వ్యర్థాలు చక్కబరచని అవిశెనార అవిశెనార దారపోగులు, (వ్యర్థమైన యార్న్, స్టాకు సహా) జనుపనార పోగు వుండలు (కన్నాబీస్ సాటైవా ఎల్) ఔళి, జనుప దారపు చిక్కువుండలు (అవిశెనార కాక) సీసల్ (తాళ్లపేనేనార) ఇతర ఔళి పదార్థాల తుక్కు కొబ్బరినార, పీచు (తాళ్ల వుండల చిక్కుసహా) అబాకా నార, పీచు చిక్కు వుండలు (యారన్, స్టాకు)
-	ర్యామీ వంటి వృక్షసంబంధ జౌళినార (ఇతర నిర్దిష్ట ప్రయోజనాలకు వర్గీకరించని)
-	వ్యర్థంగా వున్న (చిక్కునార వుండలు, గార్నెట్ చేసిన స్టాకు) పేనిన, తయారు చేసిన నార / పీచు సింథెటిక్ ఫైబర్ కృత్రిమ ఫైబర్
-	శిథిలవస్త్రాలు, విచ్ఛిన్నమైన జౌళి వస్తువులు / సామాగ్రి
-	వాడేసిన కంబళ్లు, ముక్కలైన దొడ్డుతాళ్లు, మోకులు, కేబుళ్లు, తెగిన తాడు చుట్టలు, జౌళి సంబంధిత తాళ్లు

	వేరు చేసినవి ఇతరమైనవి
B 3035	తివాచీలు, ప్లోరు కవరింగులు మొ॥నవాటి జీర్ణావశేషాలు
B 3040	రబ్బరు సంబంధ వ్యర్థాలు ఇతర వ్యర్థాలతో కలిగలవకపోతే దిగువ చెప్పిన పదార్థవ్యర్థాలు - గట్టి రబ్బరు (ఉదా॥ ఎబోనైట్) తాలూకు తుక్కు, శకలాలు - ఇతర రబ్బరు పదార్థ పదార్థ శకలాలు, వ్యర్థాలు (మరో చోట చెప్పినవి తప్ప)
B 3050	ట్రీటు చేయని కార్కు, దారు శకలాలు - దారు (కలప) తుక్కు, ముక్కలు (దుంగలు, పలకలు, చిన్న ముక్కలు - ఏ రూపంలో వున్నవైనా) - కార్క్ వ్యర్థాలు - దంచినది, పొడిచేసిన కార్కు కావచ్చు
B 3060	ఆగ్రో - ఫుడ్ పరిశ్రమల నుండి వెలువడే వ్యర్థాలు (అవి అంటురోగ కారకాలు కాకపోతే) - మద్యం అడుగు మడ్డి - జంతువుల దాణాగా వాడిన ఎండిన, స్టెరిలైజ్ చేసిన వృక్షసంబంధ వ్యర్థాలు, అవశేషాలు, ఉపవృత్తులు (ఇవి గుళికల రూపంలో లేదా వేరే రూపంలో వుండేవయినా కావచ్చు) - ఇతరత్రా వర్గీకరించి వుండకపోతే - జంతుసంబంధ, శాకసంబంధ కొవ్వుల ట్రీటుమెంటు నుండి వెలువడే అవశేషాలు. - సాఫు చేయని, కొవ్వు తొలగించని, (ఆకృతులలో కోయని) యాసిడ్ తో శుద్ధి చేసి, డీ - జెలాటిన్ చేసిన ఎముకల, కొమ్ముల శకలాలు, వ్యర్థాలు. - కోకో చిప్పలు, ఊక, పొట్టు సంబంధ వ్యర్థాలు - ఆగ్రో - ఫుడ్ ఇండస్ట్రీల ఇతరవ్యర్థాలు (జాతీయ, అంతర్జాతీయ అవసరాలకు, ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా జంతు / లేక మానవ వినియోగానికి అర్హమైనవిగా వర్గీకరించినవి మినహా)
B 3070	దిగువ పేర్కోన్న వ్యర్థాలు - మానవ కేశాలకు సంబంధించిన వ్యర్థ పదార్థాలు - ప్యాకింగ్ గడ్డి, ఎండుగడ్డి / చొప్ప (స్ట్రా) - పెన్సిలిన్ ఉత్పత్తి నుండి డీ - యాక్టివేటెడ్ ఫంగస్ మైసీలయం
B3080	వ్యర్థమైన పదార్థాల తొక్కలు, రబ్బరు ముక్కలు
B3090	తోలు వస్తువుల తయారీకి పనికిరాని తోలు ముక్కలు, కాంపోజిషన్ చర్మపు కత్తిరింపులు - హెక్సావాలెంట్ క్రోమియం సమ్మేళనాలు, బయో సైడ్లు లేని లెదర్స్ లు మినహా (సంబంధిత ఎంట్రీ కోసం షెడ్యూల్ VI చూడండి)
B 3100	హెక్సావాలెంటు క్రోమియం సమ్మేళనాలు, క్రిమిసంహారకాలు లేని చర్మపు పొడి, బూడిద, స్లడ్జిలు లేదా పిండివంటి రేణువులు (సంబంధిత ఎంట్రీకోసం షెడ్యూల్ - VI చూడండి)
B 3110	హెక్సావాలెంటు క్రోమియం కాంపౌండులు క్రిమిసంహారకాలు, లేదా అంటు రోగ కారక పదార్థాలు లేని ఫెల్ట్రాంగరీ వ్యర్థాలు (సంబంధిత ఎంట్రీ కోసం షెడ్యూల్ - VI గమనించండి)
B 3120	ఫుడ్ డైలు (రంగులు) కలిగివున్న వ్యర్థాలు
B 3130	పెరాక్సిడలుగా రూపొందలేని పాలిమర్ ఈథర్లు, వ్యర్థ, నిరపాయకరమైన మోనోమర్ ఈథర్లు
B3140	వ్యర్థంగా పడివున్న న్యూమేటిక్ టైర్లు, ఇతరాలు - వనరుల రికవరీకి, రీ - సైక్లింగ్ కి, రిక్లమేషన్ కి దారి తీయనివి తప్ప
B4	ఏ అకార్బనిక్ లేదా కార్బనిక్ సమ్మేళనాలనయినా కలిగిన వ్యర్థాలు
B 4010	వాటర్ - బేస్డ్ లేదా లేటెక్స్ పెయింట్లు, ఇంకులు, గట్టిపడిన వార్నిషులు - ఆర్గానిక్ సాల్వెంట్లు, భారీ లోహాలు, క్రిమిసంహారకాలు, ఇతర కలుషితాలు పార్ట్ - C లో ప్రస్తావించిన లక్షణాలు ప్రదర్శించనంత మేరకు వున్న వ్యర్థాలు
B 4020	రెసిన్లు, లేటెక్స్, ప్లాస్టిక్ జెల్లు, అంటుకునే గ్లూలు, బంకపదార్థాల తయారీ, రూపకల్పన, వినియోగాల నుండి

B 4030	<p>(పార్ట్ - A లో లేనివి) వచ్చే వ్యర్థాలు, ఇవి ఫ్రీ - సాల్యెంటులను, కాలుష్యాలను పార్ట్ - C లో ప్రస్తావించిన స్వభావాలు ప్రదర్శించనంత మేరకు కలిగి వున్నట్లయితేనే (పార్ట్ A, A3050 చూడండి)</p> <p>వాడిపారేసిన సింగిల్ - యూస్ కెమెరాలు, బ్యాటరీలతో సహా - పార్ట్ - A లో ప్రస్తావించనివి.</p> <p>బేసెల్ కన్వెన్షన్ ఆన్ ది ట్రాన్స్ బౌండరీ మూవ్ మెంట్ ఆఫ్ హాజర్డస్ వేస్ట్స్ అనుబంధం - IX ఆధారంగా ఈ లిస్టు తయారయింది, బేసెల్ కన్వెన్షన్, ఆర్టికల్ - I లో ప్రమాదకరమైనవిగా వర్గీకరించబడినవి కూడా. పార్ట్ - B లోని వ్యర్థాల మీద ఆంక్షలున్నాయి, వీటిని పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ, డైరెక్టరేట్ జనరల్ ఆఫ్ ఫారీన్ ట్రేడ్ లైసెన్స్ వారి అనుమతి లేకుండా (ఒక వేళ వర్తించినట్లయితే) దిగుమతి చేసుకునే వీలేదు.</p>
--------	--

గమనిక -

- 65% మించి రాగి, 1.25% సీసం, 0.1% కాడ్మియం వున్న కాపర్ చిట్లెం, రాగి అవశేషాలున్న, వాడేసిన, శుభ్రపరిచిన మెటల్ క్యాటలిస్టు, 1.25% మించని సీసం, 0.1% మించని కాడ్మియం వున్న కాపర్ రివర్సులు, కేకులు అవశేషాలను డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ ఫారీన్ ట్రేడ్ లైసెన్స్ అనుమతి లేకుండానే రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి, పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖలచేత ఆధరైజ్ అయివున్న యూనిట్లు (నిజ వాడకం దార్లు) దిగుమతి చేసుకోవచ్చు. 1.25% మించి సీసం, 0.1% మించి కాడ్మియం వున్న కాపర్ రివర్సులు, కేకులు, అవశేషాల మీద పరిమితి విధించివుంది. పర్యావరణ అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ అనుమతి వున్న యూనిట్లు ఈ రిస్ట్రిక్టెడ్ కేటగిరి పదార్థాలను డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ ట్రేడ్ లైసెన్స్ అనుమతితో మాత్రమే దిగుమతి చేసుకోవీలున్నది.
- 65% మించి జింకు, 1.25% మించని సీసం, 0.1% మించని కాడ్మియం వున్న విక్షేపరూపంలోని జింకు యాష్, స్కమ్మింగులు, వాడిన జింకువున్నమెటల్ క్యాటలిస్టులను - రాష్ట్రకాలుష్య నియంత్రణ మండలి, పర్యావరణ మంత్రిత్వశాఖల చేత అధీకృతమైవున్న యూనిట్లు (నిజవాడకం దార్లు) రిజిస్ట్రేషన్ లెటర్లో సూచించిన వార్షిక గరిష్ట పరిమాణం మించకుండా డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ ఫారీన్ ట్రేడ్ లైసెన్స్ వారి అనుమతి అవసరం లేకుండానే దిగుమతి చేసుకోవచ్చు. 65% మించని జింకు 1.25% సీసం, 0.1% కాడ్మియం వున్న జింకు యాష్, స్కమ్మింగులు రిస్ట్రిక్టెడ్ క్యాటగిరీ కిందికివస్తాయి. పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖచే రిజిస్టర్డ్ అయివున్న యూనిట్లు వీటిని పునర్వినియోగంకోసం దిగుమతి చేసుకోవాలనుకుంటే డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ ఫారీన్ ట్రేడ్ లైసెన్స్ వారి సమ్మతి వుండాలి.

పార్ట్ - C

ప్రమాదకర లక్షణాల జాబితా

కోడ్ స్వభావం

H1 ప్రేలుడు స్వభావం

ఘనరూపంలోని, ద్రవరూపంలోని ఏ పదార్థం / వ్యర్థం (పదార్థాల మిశ్రమం) అయితే నిర్దిష్ట ఉష్ణోగ్రత, పీడనాల వద్ద స్వయంగా రసాయనిక చర్యకు లోనై వాయువును అతివేగంగా విడుదల చేస్తూ చుట్టు పక్కల వున్న వాటికి నష్టం చేకూరుస్తుందో దానిని 'ప్రేలుడు పదార్థం' అంటాము.

H3 జ్వలనశీల ద్రవాలు

'ఫ్లేమేబుల్' అన్నా 'ఇన్ ఫ్లేమేబుల్' అన్నా ఒకటే అర్థం - మండే స్వభావం. జ్వలనశీల (మండే) ద్రవాలు అనగా - ఏవైతే ద్రవపదార్థాలు, లేక ఘనపదార్థాలను ద్రావణం / సస్పెన్షన్ గా కలిగివున్న ద్రవాలు (ఉదా॥ పెయింట్లు, వార్నిషులు, లాక్కుర్లు మొ॥ కానీ అపాయకర లక్షణాల రీత్యా వేరేరకంగా వర్గీకరించినవి తప్ప) ఉష్ణోగ్రతలు C మించని క్లోజ్డ్-కప్ పరీక్ష వద్ద, లేదా 65.6% మించని ఓపెన్ కప్ పరీక్ష వద్ద మండే గుణం వున్న ఆవిర్లను వెలిగిక్కుతాయో అవి. (ఓపెన్ కప్, క్లోజ్డ్ కప్ టెస్టుల ఫలితాలు కచ్చితంగా పోల్చుకోదగ్గవి కానందున, ఒకే టెస్టు విడివిడి ఫలితాలు తరచుగా మారతాయి కాబట్టి, పై అంకెలను బట్టి గరిష్ట పరిమితి నిర్ణయించి రెగ్యులేషన్లు రూపొందించేటప్పుడు ఈ నిర్వచనం స్ఫూర్తిని మాత్రమే దృష్టితో వుంచుకోవాలి.)

H 4.1 జ్వలనశీల ఘనపదార్థాలు

'ప్రేలుడు పదార్థాలు' గా వర్గీకరించినవి కాక, ఇతర ఘనపదార్థాలు, వ్యర్థ పదార్థాలు - ఏవైతే నిర్దిష్ట పరిస్థితుల బారిన

పడ్డప్పుడు వెంటనే మండిపోతాయో లేదా ఘర్షణ ద్వారా నిప్పంటుకోవడానికి సహాయపడుతాయో అవి.

H 4.2 నద్యోజనితంగా మండే పదార్థాలు, వ్యర్థాలు

రవాణా జరిగేసమయంలో ప్రత్యేక పరిస్థితులకు లోనయ్యి వేడెక్కడం లేదా గాలి తగిలి వేడెక్కడం, లేదా స్వయంగా వేడెక్కడం - లాంటి చర్యల మూలంగా తనంతట తానే మండే స్వభావమున్నవిని.

H4.3 నీరు తగలగానే మండే వాయువులను వెలిగిక్కే పదార్థాలు వ్యర్థాలు

నీరు తగలగానే వెంటనే మండేవి, లేదా ప్రమాదకరస్థాయిలో దహనశీల వాయువుల్ని వెలువరించే పదార్థాలు లేదా వ్యర్థాలు ఇవి.

H 5.1 ఆక్సీకరణం చెందేవి

ఈ పదార్థాలు, వ్యర్థాలు స్వయంగా మండే గుణం కలవి కావుకానీ ఆక్సిజన్ విడుదల చేసి ఇతర దహనశీల పదార్థాల మంటకు తోడ్పడతాయి.

H5.2 ఆర్గానిక్ పెరాక్సైడు

ఇవి బైవాలెంట్ 0-0 నిర్మాణాన్ని కలిగివున్న, ఉష్ణగతంగా అస్థిరమైన పదార్థాలు, ఉష్ణమోచక చర్యకు లోనయి స్వయంగా శిథిలమైపోతాయి.

H6.1 తీవ్రమైన విషపదార్థాలు

మింగినా, పీల్చినా, తాకినా మనిషి ఆరోగ్యానికి చేటు కల్గించే లేదా తీవ్రంగా గాయపరిచే, లేదా ప్రాణాలు హరించే వేసే పదార్థాలు వ్యర్థాలు ఇవి.

H 6.2 అంటువ్యాధులు సంక్రమింపజేసే పదార్థాలు

తగినంత చురుకుదనమున్న సూక్ష్మజీవులను లేదా వాటి విషపదార్థాలను (టాక్సిన్లను) కలిగివున్న పదార్థాలివి. ఇవి మనుషులకు, జంతువులకు జబ్బులు కలిగజేసే స్వభావం కలిగివున్నవి.

H8 కరోసివ్స్ (లోహ భక్షకాలు)

ఈ పదార్థాలు / వ్యర్థాలు రసాయనిక చర్య ద్వారా తాకినంతనే సజీవకణజాలానికి తీవ్రహాని, నష్టం కలిగజేస్తాయి. లీకయినప్పుడు లోహాలను, ఇతర వస్తువులను తినివేస్తాయి. రవాణా వాహనానికి, ఇతర సామాగ్రికి తీవ్ర నష్టం, ఇతర అపాయాలు కలగజేస్తాయి.

H10 గాలి లేదా నీరు తాకగానే విషవాయువుల్ని విడుదల చేసే వ్యర్థాలు.

ఈ పదార్థాలు / వ్యర్థాలు నీరు లేదా గాలి తగలగానే అపాయకరమైన స్థాయిలో విష (టాక్సిక్) వాయువుల్ని విడుదలచేస్తాయి.

H11 నెమ్మదిగా, నిలకడగా హాని కలిగించే విషపూరిత వ్యర్థాలు

ఈ విషపూరిత పదార్థాలు, వ్యర్థాలు పీల్చినా, మింగినా, తాకినా చర్మంలోకి చొచ్చుకుపోయి నెమ్మదిగా నిలకడగా (క్రానిక్ గా) పునరావృతమయ్యే నష్టాన్ని క్యాన్సర్ తో సహా, కలగజేసే స్వభావం కలిగివుంటాయి.

H12 పర్యావరణ హానికారక పదార్థాలు

ఈ పదార్థాలు, వ్యర్థాలు బయటికి విడుదలయినప్పుడు క్రమంగా, నెమ్మదిగా పరిసరాల్లోకి ఇంకిపోయి, పర్యావరణంలో పోగుపడి, జీవావరణంపై తీవ్ర దుష్ప్రభావాన్ని కలగజేస్తాయి.

H13 ఇతరత్రా హాని కలిగించగల వ్యర్థాలు

ఈ పదార్థాలు, వ్యర్థాలు విరగడ (డిస్పోజిట్) అయింతర్వాత, ఇతర పదార్థాలుగా మారి పైన చెప్పిన దుర్లక్షణాల్లో దేనినైనా సంతరించుకోవచ్చును.

పార్ట్ - D

పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణమార్పుల మంత్రిత్వశాఖ అనుమతి అవసరం లేకుండా ఎగుమతి, దిగుమతులకు అర్హమైన వ్యర్థాల జాబితా (బీసెల్ కన్వెన్షన్ అనుబంధం - IX)

బీసెల్ నెం.	వ్యర్థపదార్థాల వివరాలు
(1)	(2)
B1	లోహాలు, లోహ పూరిత వ్యర్థాలు
B1010	లోహాలు, మిశ్రణధాతువులు - లోహసంబంధ, అవిక్షేపరూపంలో వున్నవి. <ul style="list-style-type: none"> - అమూల్యలోహాలు (వెండి, బంగారం, ప్లాటినం, మెరుర్వీరీ మాత్రం కాదు) - ఉక్కు, ఇనుప తుక్కు - నికెల్ తుక్కు - అల్యూమినియం తుక్కు (స్లాపు) - జింకు తుక్కు - తగరపు తుక్కు - టంగ్ స్టెన్ తుక్కు - మాలిబ్డినమ్ తుక్కు - టాంటలమ్ తుక్కు - కోబాల్ట్ తుక్కు - బిస్మత్ తుక్కు - టైటానియం తుక్కు - జిర్కొనియం తుక్కు - మాంగనీసు తుక్కు - జెర్మానియం తుక్కు - వెనాడియం తుక్కు - హాఫ్నియం తుక్కు - ఇండియం తుక్కు - నియోబియం తుక్కు - రీనియం తుక్కు - గాలియం తుక్కు - మెగ్నీషియం తుక్కు - కాపర్ తుక్కు - క్రోమియం తుక్కు
B1050	పార్ట్ -B 1050లో నిర్దేశించిన లోహాలు కాక ఇతరమైనవి కలిగివున్న, షెడ్యూల్ - II లో ప్రస్తావించిన పదార్థభాగాలను పార్ట్ - C లో పేర్కొన్న ప్రమాదకర స్వభావాలు ప్రదర్శించనంత మేరకు కలిగివున్న మిశ్రమ నాన్ - ఫెర్రస్ లోహాలు, భారీ ఫ్రాక్షన్ స్లాప్.
B1100	లోహాల మెల్టింగ్, స్కెల్టింగ్, రిఫైనింగ్ ద్వారా వెలువడే లోహ పదార్థ వ్యర్థాలు. <ul style="list-style-type: none"> - హార్డ్ జింక్ స్పెల్టర్ - జింకు కలిసివున్న చిట్టెంబూడిదలు <p>గాల్వనైజింగ్ స్లాబు జింకు పై చిట్టెం (> 90% జింకు)</p>

	<p>గాల్వనైజింగ్ స్లాబు జింకు అడుగు చిట్టెం (> 92% జింకు) జింకు డై క్యాస్టింగ్ చిట్టెం (> 85% జింకు) హాట్ డిప్ గాల్వనైజర్స్ స్లాబు జింకు చిట్టెం (బ్యాచ్) (> 92%) జింక్ స్కమ్మింగ్స్ - అల్యూమినియం స్కమ్మింగులు (లేదా స్కమ్స్) సాల్ట్ స్టాగ్ మినహా</p>
B 1110	<p>రీ - సైక్లింగ్ లేదా అంతిమ విరగడ కోసం కాక, నేరుగా పునర్వినియోగానికి ఉద్దేశించిన ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అసెంబ్లీలు (ప్రింటెడ్ సర్క్యూట్ బోర్డులు, ఎలక్ట్రానిక్ విడిభాగాలు, వైర్లు సహా)</p> <ul style="list-style-type: none"> - మరమ్మత్తు కోసం దిగుమతి చేసుకుని, మరమ్మత్తు అయిన సంవత్సరంలోపల తిరిగి ఎగుమతి చేయాల్సిన వాడేసిన పాత ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ విడిభాగాలు - అద్దె ఉద్దేశంలో దిగుమతి చేసుకుని, సంవత్సరంలోగా తిరిగి ఎగుమతి చేయాల్సిన వాడిన ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ విడిభాగాలు - మరమ్మత్తు కోసం ఎగుమతి చేసి, మరమ్మత్తు అయింతర్వాత తిరిగి దిగుమతి చేసుకునే పాత ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ విడిభాగాలు - పరీక్ష, పరిశోధన, అభివృద్ధి, ప్రాజెక్టువర్క్ ఉద్దేశ్యాలతో దిగుమతి చేసుకుని, మూడేళ్లలోగా తిరిగి ఎగుమతి చేయాల్సిన పాత ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ విడిభాగాలు వారంటీ రిఫ్లెన్ మెంటుల కోసం దిగుమతి చేసుకుని, అదే సంఖ్యలో పనిచేయని భాగాలను సంవత్సరంలోపల తిరిగి ఎగుమతి చేయాల్సిన విడిస్పేర్ భాగాలు - రక్షణ మంత్రిత్వశాఖ, అంతరిక్ష పరిశోధన, అణుశక్తి శాఖలు దిగుమతి చేసుకున్న వాడేసిన ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ విడిభాగాలు అనుబంధసామగ్రి. - సొంత ప్రయోజనాలకోసం వ్యక్తులు దిగుమతి చేసుకున్న (పెద్ద మొత్తంలో కాక, మూడు మించకుండా) పాత ఎలక్ట్రికల్ ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ సామగ్రి - సంవత్సర కాలంలో సంస్థలు దిగుమతి చేసుకున్న పాత ల్యాప్ టాప్, వర్చువల్ కంప్యూటర్లు, మొబైల్, టాబ్లెట్ ఏది ఒక్కొక్కటి మించకుండా) - సొంతానికి, నివాసం మారినందున, దిగుమతి చేసుకునే పాత ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధసామగ్రి. - వాడిన మల్టిఫంక్షన్ ప్రింట్ & కాపీయింగు మెషిన్లు (MFDS) - ఎయిర్ క్రాఫ్ట్ మెయింటెనెన్సు కోసం ఎయిర్లైన్స్ ద్వారా దిగుమతయ్యి, బోర్డు మీద లేదా సంబంధిత ఎయిర్లైన్స్ గిడ్డంగుల సంరక్షణలో (కస్టమ్ బాండెడ్ ఏరియా పరిధిలోని) పడివున్న ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ సామగ్రి
B3	<p>లోహాలు, అకార్బనిక్ పదార్థాలు కలిసివున్న, ప్రధానంగా కార్బనిక్ రసాయనిక అంశాలున్న వ్యర్థాలు</p>
B3020	<p>పేపర్, పేపర్ బోర్డు, పేపర్ ప్రొడక్టుల వ్యర్థాలు</p> <p>హానికారక వ్యర్థాలతో కలగలిసి పోనట్టయితే ఈ క్రింది పదార్థాలు, వీటి వ్యర్థ, పేపర్ లేదా పేపర్ బోర్డు తుక్కు-</p> <ul style="list-style-type: none"> - కార్బుగేటెడ్ పేపర్ లేదా పేపర్ బోర్డుకు సంబంధించిన బ్లీచింగ్ కాని పేపర్ - బ్లీచెడ్ కెమికల్ పల్ప్ తో తయారయి, మొత్తంగా రంగువేయని ఇతర రకాల పేపర్ లేదా పేపర్ బోర్డు - ప్రధానంగా మెకానికల్ పల్ప్ తో తయారయిన పేపర్ లేదా పేపర్ బోర్డు (ఉదా. వార్తాపత్రికలు, జర్నల్స్ తదను బంధ ప్రింటెడ్ సామగ్రి) - దిగువ నురదహరించినటువంటి ఇతరసామగ్రి <ol style="list-style-type: none"> 1) లామినేటెడ్ పేపర్ బోర్డు 2) వేరు చేయని తుక్కు
B3140	<p>రీ - ట్రీడింగ్ కోసం ఒరిజినల్ ఎక్స్‌ప్లెమెంటు తయారీ దారుకు ఎగుమతయ్యి, రీ - ట్రీడింగ్ అయాక తిరిగి దిగుమతయ్యి కస్టం బాండెడ్ ఏరియాలోని ఎయిర్లైన్స్ గిడ్డంగుల్లో లేదా బోర్డు పై పడివున్న ఎయిర్ క్రాఫ్ట్ టైర్లు.</p>

గమనిక -

బెసెల్ కన్వెన్షన్ ఆన్ ట్రాన్స్ బౌండరీ మూవ్మెంట్ ఆఫ్ హజార్డస్ వేస్ట్స్ అనుబంధం ఆధారంగా తయారయిన ఈ జాబితాలో, బెసెల్ కన్వెన్షన్ ఆర్టికల్ - I కింద ప్రమాదకరమయినవిగా వర్గీకరించని వ్యర్థ పదార్థాలను పేర్కొనడం జరిగింది.

రాష్ట్ర కాలవ్య నియంత్రణ మండలి ద్వారా అధీకృతుడైన నిజవాడకం దారుకు, లేదా నిజవాడకం దారు తరపు ట్రేడర్ కు 'ఓక్కసారి మాత్రమే' ప్రాతిపదికన దేశంలోకి దిగుమతి చేసుకునేందుకు అనుమతి లభిస్తుంది. ఈ రూల్స్ కు సంబంధించి షెడ్యూల్ - VIII లో నిర్దేశించిన డాక్యుమెంటును కస్టమ్స్ అధికారులు తనిఖీ చేయడం జరుగుతుంది.

ఒరిజినల్ ఎక్స్‌పోజిచర్ తయారీ దారు (ఓఇఎం) నుండి నిజవాడకం దారు దేశంలోకి వీటిని దిగుమతి చేసుకునేందుకు అనుమతి వుంది, ఈ నిబంధనలకు సంబంధించిన షెడ్యూల్ - VIII లో నిర్దేశించిన డాక్యుమెంటును కస్టమ్స్ అధికారులు తనిఖీ చేయడం జరుగుతుంది.

నిజవాడకందారు లేదా అతని తరపు ట్రేడర్ ఇవి దిగుమతి చేసుకో వచ్చు, షెడ్యూల్ - VIII లోని డాక్యుమెంటు కస్టమ్స్ అధికారులు తనిఖీ చేసిన తర్వాత అనుమతి ఇస్తారు. మల్టీఫంక్షన్ ప్రింటుమరియు కాపీయింగు మెషీన్లు (ఎంఎఫ్ డీలు) స్పెషల్ తయారవ్వడం ఆరంభమవగానే వాటి స్వేచ్ఛా విపణికి సంబంధించిన పాలిసిని పునస్పృశించాలి.

షెడ్యూల్ - III పార్ట్ - D లో పేర్కొన్న ఇతర చుక్కగుర్తులేని వ్యర్థాలను, కస్టమ్స్ అధికారి నియమాలకు అనుగుణంగా వుంటే ఎలాంటి డాక్యుమెంటు లేకుండానే (పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణమార్పుల మంత్రీత్వశాఖ నుండి) దిగుమతి చేసుకోవడాన్ని అనుమతిస్తారు.

షెడ్యూల్ - IV

(రూల్స్ 6(1) (11), 6(2) చూడండి)

సాధారణంగా రీసైక్లింగ్ చేయదగ్గ హానికారక వ్యర్థాల జాబితా

క్ర.సంఖ్య	వ్యర్థాలు
(1)	(2)
1.	ఇత్తడి చిట్టెం (బ్రాస్ డ్రాస్)
2.	రాగి చిట్టెం (కాపర్ డ్రాస్)
3.	కాపర్ ఆక్సైడ్ మిల్ స్కేట్
4.	కాపర్ రివర్సులు, కేకు, అవశేషాలు
5.	విక్షేప రూపంలోని రాగి వ్యర్థాలు, మిశ్రమలోహాలు
6.	మున్ముందు ప్రాసెసింగు లేదా శుద్ధి చేయాల్సిన కాపర్ ప్రాసెసింగ్ స్లాగులు
7.	ఇన్సులేటెడ్ కాపర్ వైరు తుక్కు లేదా పివిసి షీటింగు గల కాపర్, డ్రూయిడ్ పేరుగల ఐఎస్ ఆర్ఐ - కోడ్ వస్తుసామగ్రి సహా
8.	జెల్లీ నింపిన కాపర్ కేబుళ్లు
9.	రాగి అవశేషాలన్న వాడేసిన మెటల్ కాటలిస్టు
10.	నికీల్, కాడ్మియం, జింకు, కాపర్, ఆర్సెనిక్, వనాడియం, కోబాల్ట్ అవశేషాలన్న వాడేసిన కాటలిస్టు
11.	జింకు చిట్టెం, హాట్ డిప్ గాల్వనైజర్స్ స్లాబ్
12.	జింకు పై చిట్టెం, అడుగు చిట్టెం
13.	గాల్వనైజింగ్, క్యాస్టింగ్ ఆపరేషన్ల నుండి వెలువడే జింక్ యాష్ / స్కమ్మింగులు
14.	స్మెల్టింగ్, రిఫైనింగ్ల నుండి వచ్చే జింకుమాష్ / స్కమ్మింగులు, జింకు కలిసిన ఇతర వ్యర్థాలు
15.	విక్షేప రూపంలోని జింకు యాష్, అవశేషాలు, జింకు మిశ్రలోహ అవశేషాలు సహా
16.	వాడేసిన, నిర్మలం చేసిన జింకు సహిత మెటల్ క్యాటలిస్టు
17.	వాడేసిన లెడ్ యాసిడ్ బ్యాటరీ, గ్రిడ్ ఫ్లేట్లు, ఇతర సీసం తుక్కు / యాష్ / అవశేషాలు (బ్యాటరీస్

	(మేనేజిమెంటు & హాండ్లింగ్) రూల్స్, 2001 పరిధిలోనికి రానివి). బ్యాటరీ (స్లాప్ అనగా - ISRI కిందికి వచ్చే లెడ్ బ్యాటరీ ఫ్లేట్లు - కోడ్వర్డ్ ; రెయిన్ ; ISRI పరిధిలోని బ్యాటరీ లగ్స్ - కోడ్వర్డ్ 'రేక్స్' ISRI పరిధిలోని డ్రెయిన్ / డ్రై లెడ్ బ్యాటరీల తుక్కు - కోడ్వర్డ్ ; రెయిన్'
18.	పనికెరాని ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధసామగ్రి (అసెంబుల్స్) విడి భాగాలు, షెడ్యూల్ - III పార్ట్ - A లో వున్న అక్కుముట్టెటర్లు, ఇతర బ్యాటరీలను కలిగి వున్నవి, మెర్క్యూరీ స్విచ్లు యాక్టివేటెడ్ గ్లాస్ కుల్లెట్లు (క్యాథోడ్ - రేట్యూబులు, ఇతర గ్లాసు, పిసిబి - కెపాసిటర్ల నుండి వచ్చేవి), షెడ్యూల్ - II లో పేర్కొన్న రసాయనిక అంశాల (ఉదా॥ కాడ్మియం, మెర్క్యూరీ, సీసం, పాలిక్లోరినేటెడ్ బైఫినైల్) తో షెడ్యూల్ - II, పార్ట్ - C లో ఉదహరించిన హానికారక లక్షణాలను ప్రదర్శించే మోతాదుల్లో కలుషితమైన ఇతరవ్యర్థాలు
19.	పెయింటు మరియు ఇంకు స్లడ్జి / అవశేషాలు
20.	వాడేసిన చమురు, పనికెరాని చమురు పదార్థాలు

షెడ్యూల్ - V

(రూల్స్ 3(36), 3 (39) చూడండి)

పార్ట్ - A

ఠీ - సైక్లింగ్ అర్హమైన వాడిన చమురు నిర్దిష్టతలు

క్రమసంఖ్య	వరామితి	అనుమతించ దగ్గ గరిష్ట పరిమితి
(1)	(2)	(3)
1.	పాలిక్లోరినేటెడ్ బైఫినైల్స్ (పిసిబిలు)	< 2 పిపియం
2.	లెడ్ (సీసం)	100 పిపియం
3.	ఆర్సెనిక్	5 పిపియం
4.	కాడ్మియం + క్రోమియం + నికెల్	500 పిపియం
5.	పాలి అరోమేటిక్ హైడ్రోకార్బన్లు (పిఎహెచ్)	6%

పార్ట్ - B

వ్యర్థ చమురు నుండి సంగ్రహించే ఇంధనం నిర్దిష్టతలు

క్రమసంఖ్య	వరామితి	అనుమతించ దగ్గ గరిష్ట పరిమితి
(1)	(2)	(3)
1.	సెడిమెంటీ (అడుగు మట్టి)	0.25%
2.	సీసం (లెడ్)	100 పిపియం
3.	ఆర్సెనిక్	5 పిపియం
4.	కాడ్మియం + క్రోమియం + నికెల్	500 పిపియం
5.	పాలి అరోమేటిక్ హైడ్రోకార్బన్లు (పిఎహెచ్)	6%
6.	మొత్తం హలోజెంట్లు	4000 పిపియం
7.	పాలిక్లోరినేటెడ్ బైఫినైల్స్ (పిసిబిలు)	< 2 పిపియం
8.	సల్ఫర్ (గంధకం)	4.5%
9.	నీటి పరిమాణం	1%

ఎలక్ట్రాన్ క్యాప్చర్ డిటెక్టర్ (ఇసిడి) ఉపయోగించే గ్యాస్ లిక్విడ్ క్రోమేట్ గ్రఫీ పరిశోధన పరిమితి 2 పిపియం

షెడ్యూల్ VI

(రూల్స్ 12(6), 12(7), 14(1) చూడండి)

దిగుమతి నిషేధించిన హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలు

బేసెల్ నెం. (1)	హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల వివరణ (2)
A1	లోహాలు, లోహ సంబంధ అవశేషాలున్న వ్యర్థాలు
A1010	లోహ వ్యర్థాలు, దిగువ ప్రస్తావించిన మిశ్రలోహాలు కలిసిన వ్యర్థాలు - షెడ్యూల్ 3, పార్ట్ - B , పార్ట్ - D లలో ఇచ్చిన వ్యర్థాలు మినహా. - ఆర్సెనిక్ - బెరీలియం - మెర్క్యురీ - సిలీనియం - థాలియం
A1020	ఈ కింది వాటిని కలుషితాలుగా కలిగివున్న (భారీ మొత్తంలో లోహ వ్యర్థాలు కాక) వ్యర్థాలు - బెరీలియం, బెరీలియం సమ్మేళనాలు - సెలీనియం, సెలీనియం సమ్మేళనాలు
A1030	కింది వాటిని కలుషితాలుగా కలిగివున్న వ్యర్థాలు - ఆర్సెనిక్, ఆర్సెనిక్ సమ్మేళనాలు - మెర్క్యురీ, మెర్క్యురీ సమ్మేళనాలు - తాలియం, తాలియం సమ్మేళనాలు
A1040	హెక్సావాలెంట్ క్రోమియం సమ్మేళనాలను రసాయనిక అంశాలుగా కల్పిన వ్యర్థాలు
A1140	ద్రవరూపంలో వున్న వ్యర్థ క్యూపిక్ క్లోరైడ్, కాపర్ సైనైడు కాటలిస్టులు (సంబంధిత ఎంట్రీ కోసం షెడ్యూల్ - III లో పార్ట్ - A చూడండి)
A1060	లోహాల పిక్లింగ్ ద్వారా వచ్చే ద్రవ పదార్థాలు
A1110	కాపర్ ఎలక్ట్రోరిఫైనింగ్, ఎలక్ట్రోవిన్సింగ్ ఆపరేషన్ల నుండి వచ్చే వాడేసిన ఎలక్ట్రోలిటిక్ ద్రావణాలు
A1130	కరిగిన కాపర్ వున్న ఉపయోగించిన ఎచ్చింగ్ ద్రావణాలు
A1180	షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ A లో చేర్చివున్న అక్యుమ్యులేటర్ల విడి భాగాలు, ఇతర బ్యాటరీలు, మెర్క్యురీ స్విచ్‌లు, కాథోడ్ - రే ట్యూబుల నుండి గాఢుడు ఆక్సివేటెడ్ గ్లాసు, పిసిబి - కెపాసిటర్లు, లేదా షెడ్యూల్ - III లోని (ఉదా॥ కాడ్మియం, మెర్క్యురీ, సీసం, పాలిక్లోరినేటెడ్ బైఫినైల్) రసాయనిక అంశాలతో కలుషితమైనా, షెడ్యూల్ - III , పార్ట్ C లో సూచించిన హానికర లక్షణాలు ప్రదర్శించని వ్యర్థ ఎలక్ట్రాకల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధసామగ్రి, (ఎలక్ట్రీక్ పవర్ జనరేషన్ నుండి వచ్చే తుక్కుకాని) మరియు తుక్కు(సంబంధిత ఎంట్రీ కోసం పార్ట్ - B, B1110 చూడండి).
A1190	కోల్తారు, పిసిబి, సీసం, కాడ్మియం, ఇతర ఆర్గనోహాలోజెన్ సమ్మేళనాలతో, షెడ్యూల్ - II లో పేర్కొన్న కలుషితాలతో షెడ్యూల్ - III, పార్ట్ - C లో ప్రస్తావించిన ప్రమాదకర లక్షణాలు ప్రదర్శించేంత మేరకు, కలిసి వున్న వ్యర్థ మెటల్ కేబుళ్లు (ప్లాస్టిక్ ఇన్సులేషన్ వున్నవి)
A 2	లోహాలు, కార్బనిక పదార్థాలు కలిసినా, ముఖ్యంగా అకార్బనిక రసాయనిక అంశాలు కలిసివున్న వ్యర్థ పదార్థాలు
A2020	ద్రవ, లేదా ప్లస్టి రూపంలో వున్న వ్యర్థ అకార్బనిక ఫ్లోరీన్ సమ్మేళనాలు (పార్ట్ - B లో నిర్దేశించిన వ్యర్థాలు మినహా)
A2040	షెడ్యూల్ - II లో పేర్కొన కలుషితాలను, షెడ్యూల్ - III పార్ట్ - C లో ప్రస్తావించిన ప్రమాదకర

	లక్షణాలు ప్రదర్శించే మేరకు, కలిగి వున్న కెమికల్ ఇండస్ట్రీ ప్రాసెసుల నుండి వెలువడే జిప్సం వ్యర్థాలు (ఎంట్రీకోసం పార్ట్ - B, B2080 చూడండి)
A2050	ఆజ్ బెస్టాజ్ వ్యర్థాలు (దుమ్ము, పీచు పదార్థాలు)
A2060	పార్ట్ - C లో ప్రస్తావించిన హానికారక లక్షణాలు ప్రదర్శించేంత మేరకు రసాయనిక అంశాలు కలిగివున్న బొగ్గు ఆధారిత పవర్ ప్లాంటుల పై - ఆష్
A3	లోహాలు, ఆకార్యనిక పదార్థాలు కలిసివున్నా, ప్రధానంగా కార్యనిక రసాయనిక అంశాలు కలిగివున్న వ్యర్థ పదార్థాలు
A3030	సీసం కలిసిన యాంటీ - నాక్ సమ్మేళనాలు, స్లడ్జిలుతో కలుపితమైన వ్యర్థ పదార్థాలు
A3040	వ్యర్థ ధర్మల్ (హీట్ - ట్రాన్స్ఫర్) ప్లూయిడ్లు
A3060	వ్యర్థ నైట్రోసెల్యులోజ్
A3070	ద్రవ లేదా స్లడ్జి రూపంలో వున్న వ్యర్థ ఫినాల్స్, ఫినాల్ సమ్మేళనాలు, క్లోరోఫినాల్ సహా
A 3080	పార్ట్ - B లో నిర్దేశించినవి కాక ఇతర వ్యర్థ ఈథర్లు
A3090	హెక్సావాలెంట్ క్రోమియం సమ్మేళనాలు, లేదా బయోసైడ్లు కలిసిన వ్యర్థ చర్మాల పొడి బూడిద, స్లడ్జిలు, పొడిపదార్థాలు (ఎంట్రీకోసం పార్ట్ B, B3100 చూడండి.)
A3100	హెక్సావాలెంట్ క్రోమియం, బయోసైడ్లు కలిసిన పనికెరాని తోలు కత్తిరింపులు, తోలు వస్తువుల తయారీకి ఉపయోగపడని కాంపోజిషన్ చర్మం (సంబంధిత ఎంట్రీకోసం పార్ట్ B, B3090 చూడండి)
A3110	హెక్సావాలెంటు క్రోమియం సమ్మేళనాలు, బయోసైడ్లు, అంటు రోగ సంబంధ పదార్థాలు కలిసివున్న ఫెల్టాంగరీ వ్యర్థ పదార్థాలు (పార్ట్ B, B3110 చూడండి)
A3140	నాన్ - హాలోజెనేటెడ్ ఆర్గానిక్ సాల్వెంట్లకు సంబంధించిన వ్యర్థాలు, కానీ పార్ట్ - B లో పేర్కొన్నవి మినహా
A 3150	హాలోజెనేటెడ్ ఆర్గానిక్ సాల్వెంట్ల వ్యర్థాలు
A 3160	ఆర్గానిక్ సాల్వెంట్ రికవరీ ఆపరేషన్ల నుండి వచ్చే వ్యర్థ హాలోజెనేటెడ్, నాన్ - హాలోజెనేటెడ్ నాన్ - అక్వియస్ డిస్టిలేషన్ అవశేషాలు
A3170	అలిఫేటిక్ హాలోజెనేటెడ్ హైడ్రోకార్బన్ల ఉత్పత్తి (ఉదా క్లోరో మిథేన్, డైక్లోరో - ఇథేన్, వినైల్ క్లోరైడ్, వినైలైడిన్ క్లోరైడ్, అలైల్ క్లోరైడ్, ఎపిక్లోరిడిన్ మొ వి) నుండి వెలువడే వ్యర్థ పదార్థాలు.
A3180	పాలిక్లోరినేటెడ్ బైఫినైల్, పాలిక్లోరినేటెడ్ టర్పినైల్ (పిసిబి, పిసిటిలు) పాలిక్లోరినేటెడ్ నాఫ్తలీన్ (పిసిఎన్) లేదా పాలిబ్రోమినేటెడ్ బైఫినైల్ (పిబిబి) లేదా వీటికి సంబంధించిన పాలిబ్రోమినేటెడ్ సమ్మేళనాలతో కలుపితమైన లేదా ఆ పదార్థాలు కలిసిపోయిన వ్యర్థ పదార్థాలు
A 3190	ఆర్గానిక్ పదార్థాల రిఫైనింగ్, డిస్టిల్లేషను, ఫైరోలైటిక్ ట్రీటుమెంటు నుండి వెలువడే వ్యర్థ తారు సంబంధ అవశేషాలు (ఆస్పాల్ట్ సిమెంటులు మినహా)
A 3200	రోడ్ల నిర్మాణం, నిర్వహణ ద్వారా వెలువడే తారు కలిసిన బిట్యుమినస్ పదార్థాలు (పార్ట్ B, B2130 లోని సంబంధిత ఎంట్రీ చూడండి)
A4	కార్యనిక లేదా అకార్యనిక రసాయనిక అంశాలు కలిగివున్న వ్యర్థ పదార్థాలు
A4020	క్లినికల్ సంబంధ వ్యర్థ పదార్థాలు అనగా - మెడికల్, నర్సింగ్, డెంటల్, పశువైద్య, సంబంధిత ప్రాక్టీసుల నుండి, పెషెంటుల చికిత్స, పరీక్ష, పరిశోధన కార్య క్రమాల నుండి వెలువడే వ్యర్థ పదార్థాలు.
A4030	బయోసైడుల, ఫైటోఫార్మస్యూటికల్ల ఉత్పాదన, రూపకల్పనల నుండి వచ్చే వ్యర్థాలు - పనికెరాని పెస్టిసైడ్లు, హెర్బిసైడ్లు సహా (తయారీ దారు నిర్దేశించిన గడువులోపల వాడని, కాలదోషం పట్టిన లేదా ప్రమాణాలకు సరితూగని క్రిమిసంహారకాలు)
A4050	కిందివాటిలో దీనితోనైనా కలుపితమైపోయిన వ్యర్థపదార్థాలు - - అకార్యనిక సైనైడులు (అకార్యనిక సైనైడులు కలిసి వున్న ఘనరూప అమూల్యలోహ అవశేషాలు మినహా)

A4060	- కార్బనిక సైనైడులు వ్యర్థ చమురు పదార్థాలు / నీరు, హైడ్రోకార్బన్లు / నీరు - వీటి మిశ్రమాలు, ఎమల్షన్లు
A4080	ప్రేలుడు స్వభావంగల వ్యర్థాలు (కానీ పార్ట్ B లో ప్రస్తావించినవి మినహా)
A4090	ఈ షెడ్యూల్ లోని B2120 లో ప్రస్తావించినవి కాక ఇతర ఆమ్లు, క్షార ద్రావణాల వ్యర్థాలు
A4110	ఈ కింది వాటితో మిళితమైన, కలుపితమైన వ్యర్థ పదార్థాలు - పాలిక్లోరినేటెడ్ డై - బెంజో - ఫ్యూరాన్ ఉప ఉత్పత్తి - పాలిక్లోరినేటెడ్ డై - బెంజో - పె - డియాక్సిన్ ఉప ఉత్పత్తి
A4150	పరిశోధన, అభివృద్ధి, బోధనా కార్యకలాపాల్లో ఉత్పత్తయ్యే, గుర్తు పట్టలేని / లేదా అపరిచితమైన, మనుషుల ఆరోగ్యం, పర్యావరణం పై వాటి ప్రభావం ఎలాంటివో తెలియని వ్యర్థ రసాయనిక పదార్థాలు
B1	లోహాలు, లోహాలు కలిసిన వ్యర్థాలు
B1110	మట్టి ఉపయోగించే, వాడేసిన క్రిటికల్ కేర్ మెడికల్ ఎక్స్‌ప్‌మెంట్
B1115	ఈ షెడ్యూల్ లోని A1190 లో చేర్చని, ప్లాస్టిక్ తో ఇన్సులేట్ చేసివున్న లోహపు కేబుళ్లు, వనరుల రికవరీ, రీ సైక్లింగ్, రిక్లమేషన్, పునర్ వినియోగాలకు, ప్రత్యామ్నాయ వాడకాలకు, బహిరంగంగా మండించే ధర్మల్ ప్రాసెసులకు దారితీయని ఆపరేషన్ల కోసం నిర్దేశించినవి తప్ప
B1250	ద్రవపదార్థాలు, హానికారక విడిభాగాలు లేని శిథిలమైన, పాదేమదగ్గ మోటార్ వాహనాలు.
B2	లోహాలు, కార్బనిక పదార్థాలు కలిసినా, ప్రధానంగా అకార్బనిక రసాయనిక అంశాలు కలిసివున్న వ్యర్థపదార్థాలు
B2050	బొగ్గు ఆధారిత పవర్ ప్లాంట్లు పైయాష్ (ఈ షెడ్యూల్ A 2060 లో సంబంధిత ఎంట్రి గమనించండి)
B2110	బాక్సైట్ (ఎర్రబురద) అవశేషాలు (pH ను 11.5 లోపు సవరించినవి)
B2120	pH 2 నుండి 11.5 మధ్యవున్న ఆమ్లు, క్షార వ్యర్థ ద్రావణాలు, లోహభక్షక హానికారక స్వభావం లేనివి (సంబంధిత ఎంట్రి కోసం ఈ షెడ్యూల్ లోని A 4090 చూడండి)
B3	లోహాలు, అకార్బనిక పదార్థాలు కలిసినా, ప్రధానంగా కార్బనిక రసాయనిక అంశాలు కలిగివున్న వ్యర్థ పదార్థాలు
B3010	ఘనరూపంలోని ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలు - ఈ కింది ప్లాస్టిక్కులు లేదా ఒక నిర్దేశం కోసం తయారైన ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలు : - నాన్ - హాలో జైనేటెడ్ పాలిమర్లు, కో - పాలిమర్లకు చెందిన ప్లాస్టిక్ తుక్కు దిగువనుదహరించిన వాటితో సహా - ఇథిలీన్, స్టైరీన్, పాలిప్రాపిలీన్, పాలి ఇథిలీన్, టెరెఫ్తలేట్, అక్రిలో నిట్రైల్, బ్యూటాడిన్, పాలీ అసిటాల్స్, పాలీ అమైడ్స్, పాలీ బ్యూటిలీన్ టెరెఫ్తలేట్, పాలీ కార్బోనేట్స్, పాలీ ఈథర్స్, పాలీ ఫినైలీన్ సల్ఫైడులు, అక్రిలిక్ పాలిమర్లు, ఆల్ఫ్లెన్స్ C-10-C-13 (ప్లాస్టి సైజర్), పాలీ యురేథీన్ (సిఎఫ్ సిలు లేనివి), పాలిసైలోక్సేనులు, పాలీమిథైల్ మెతాక్రిలేట్, పాలీవిన్యైల్ ఆల్కహాల్, పాలీవిన్యైల్ బుటైరేట్, పాలీవిన్యైల్ అసిటేట్ - క్యూర్ చేసిన వేస్తురెసిన్లు లేదా కండెన్సేషన్ ఉత్పత్తులు, కింది వాటితో సహా యూరియా ఫార్మల్డిహైడ్ రెసిన్స్, ఎపోక్సీరెసిన్స్, ఆల్ట్రాడ్ రెసిన్స్ పాలిమైడ్స్ ఈ కింది ఫ్లోరినేటెడ్ పాలిమర్ వ్యర్థాలు (ఫ్లోస్ట్ - కన్యూమర్ వ్యర్థాలు మినహా) పర్ఫ్యూరో ఇథిలీన్ / ప్రాపిలీన్, పర్ఫ్యూరో అల్కాక్సీ ఆల్కైన్, టెట్రాఫ్యూరో ఇథిలీన్ / పర్ఫ్యూరో విన్యైల్ ఈథర్ (పిఎఫ్ ఏ), టెట్రా ఫ్యూరో ఇథిలీన్ / పర్ఫ్యూరో మిథైల్ విన్యైల్ ఈథర్ (ఎంఎఫ్ ఏ), పాలీవిన్యైల్ ఫ్లోరైడు, పాలీనిన్వలెటిన్ ఫ్లోరైడ్
B3026	ద్రవపదార్థాల కాంపోజిట్ ప్యాకేజింగ్ ట్రీ-ట్రీటుమెంట్లు నుండి వచ్చే ఈ కింది వ్యర్థాలు (షెడ్యూల్ - II లో

	<p>పేర్కొన్న రసాయనిక అంశాలను పార్ట్ - C లో ప్రస్తావించిన హానికారక లక్షణాలు ప్రదర్శించే స్థాయిలో కలిగివుండనట్లయితే)</p> <ul style="list-style-type: none"> - వేరు చేయరాని ప్లాస్టిక్ భాగం - వేరు చేయాని ప్లాస్టిక్ - అల్యూమినియం భాగాలు
B3065	శాక సంబంధ లేదా జంతుసంబంధ ఖాద్య తైలాలు, క్రొవ్వు పదార్థాలు (ఉదా॥ వేపుడు నూనె)
B3140	నేరుగా పునర్వినియోగించే వ్యర్థ న్యూమేటిక్ టైర్లు
Y46	ఇండ్ల / మున్సిపల్ చెత్త నుండి సేకరించే వ్యర్థాలు
Y47	ఇండ్ల చెత్తను మండించగా వచ్చే అవశేషాలు

షెడ్యూల్ - VII

(రూల్స్ 13(6), 21 చూడండి)

శాసన విహిత అధికారు (అథారిటీ) ల జాబితా, వారి విధలు

క్రమసంఖ్య	అథారిటీ	నిర్వహించే విధులు / బాధ్యతలు
(1)	(2)	(3)
1.	పర్యావరణం, అటవీ, వాతావరణ మార్పులమంత్రిత్వశాఖ - పర్యావరణ (పరిరక్షణ) యాక్టు 1986 కింద	<p>(i) హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను గుర్తించడం.</p> <p>(ii) హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల దిగుమతి దారులకు అనుమతి ఇవ్వడం</p> <p>(iii) హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల ఎగుమతి దారులకు అనుమతి ఇవ్వడం</p> <p>(iv) దేశంలో హానికారక వ్యర్థాల రవాణాకు అనుమతించడం</p> <p>(v) హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల యాజమాన్యం పర్యావరణ హితంగా జరిగేలా ప్రోత్సహిస్తుంది.</p> <p>(vi) హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల యాజమాన్యం గురించి శిక్షణ, అవగాహనా కార్యక్రమాలు నిర్వహింపజేస్తుంది.</p>
2.	వాటర్ (ప్రివెన్షన్ అండ్ కంట్రోల్ ఆఫ్ పొల్యూషన్) యాక్టు, 1974 కింద నియమితమైన కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణమండలి	<p>(i) రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండల కార్యకలాపాలను సమన్వయ పరుస్తుంది.</p> <p>(ii) హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలతో వ్యవహరించే అధికారులకు శిక్షణాకోర్సులు నిర్వహించడం</p> <p>(iii) వ్యర్థాల, మలినద్రావణాల విరగడకై ప్రమాణాలు, నిర్దేశాలు సిసార్లు చేయడం, హానికర వ్యర్థాల వర్గీకరణకు మార్గదర్శకాలు జారీ చేయడం</p> <p>(iv) హానికారక వ్యర్థాలను నియంత్రించే కేంద్రాలను అవసరమైనప్పుడు తనిఖీ చేయడం.</p> <p>(v) ఈ నియమాల్లో చేర్చేందుగ్గాను వ్యర్థాల గుర్తింపు కోసం సెక్టర్ స్పెసిఫిక్ డాక్యుమెంటేషన్</p> <p>(vi) హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల ఉత్పత్తిని తగ్గించేందుకు, నియంత్రించేందుకు మార్గ దర్శకాలు రూపొందించి, వాటిని నవీకరించడం.</p> <p>(vii) హానికారక వ్యర్థాల రీ-సైక్లింగ్, వినియోగం, ప్రి-ప్రాసెసింగ్,</p>

		<p>కో - ప్రాసెసింగుల కోసం మార్గదర్శకాలు, స్టాండర్డు అపరేటింగ్ ప్రాసేజర్ రూపొందించి నవీకరించడం.</p> <p>(viii) హానికారక వ్యర్థాల యాజమాన్యం పై వార్షిక సమీక్ష నివేదికను తయారు చేయడం.</p> <p>(ix) పర్యావరణం, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ కాలానుగుణంగా ఆదేశించే కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం.</p>
3.	రాష్ట్రప్రభుత్వం / కేంద్రపరిపాలిత ప్రాంత పాలనావ్యవస్థ / ప్రభుత్వం	<p>(i) ఉమ్మడి హానికారక ఇతర వ్యర్థాల నిల్వ, విరగడ కేంద్రాల కోసం స్థలాలను గుర్తించడం</p> <p>(ii) ఎన్విరాన్మెంట్ ఇంపాక్ట్ అసెస్మెంట్ నివేదికలను మదింపు చేసి, స్థలం మంజూరు అయిందీ వేనిదీ తెలియపరుస్తూ, స్థలం స్వయంగా స్వాధీన పర్చుకోవడం లేదా స్వాధీనం చేసుకోవాల్సిగా కేంద్రం అపరేటర్కు లేదా అనుభవదారు / అనుభవదారుల బృందానికి సమాచారమీయడం.</p> <p>(iii) స్థలాల నోటిఫికేషన్</p> <p>(iv) రాష్ట్రంలో లేదా కేంద్రపాలిత ప్రాంతంలో రాబోయే, ఇప్పుడున్న విరగడ కేంద్రాలన్నింటికి సంబంధించి ఒక ఇన్వెంటరీని కాలానుగుణంగా ప్రచురించడం.</p>
4.	వాటర్ (ప్రివెన్షన్ అండ్ కంట్రోల్ ఆఫ్ పొల్యూషన్) యాక్టు, 1974 కింద నియమితమైన రాష్ట్రకాలుష్యమండళ్లు లేదా కాలుష్యనియంత్రణ కమిటీలు	<p>(i) హానికారక, ఇతరవ్యర్థాలను జాబితా కట్టడం</p> <p>(ii) ఆధరైజేషన్ గ్రాంటు / రెన్యూవల్ చేయడం</p> <p>(iii) పర్మిషన్లో విధించిన షరతులు, ఇతర అంశాలు అమలవుతున్నాయా లేదా అనేది చూడడం - ఎగుమతి, దిగుమతుల పర్మిషన్కు సంబంధించి పర్యావరణ వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ షరతులతో సహా</p> <p>(iv) దిగుమతి దారులు సమర్పించిన దిగుమతి దరఖాస్తులను పరిశీలించాకా వాటిని పర్యావరణ మంత్రిత్వశాఖకు పంపించడం</p> <p>(v) హానికారక వ్యర్థాలు ఉత్పత్తిని తగ్గించే కార్యక్రమాలను అమలు పరచడం</p> <p>(vi) నియమాలు ఉల్లంఘిస్తే చర్యలు తీసుకోవడం</p> <p>(vii) పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ కాలానుగుణంగా నిర్దేశించే ప్రోగ్రాములు నిర్వహించడం.</p>
5.	ఫారిన్ ట్రేడ్ (డెవలప్మెంట్ మరియు రెగ్యులేషన్) యాక్టు, 1992 కింద నియమితమైన డైరెక్టోరేట్ జనరల్ ఆఫ్ ఫారిన్ ట్రేడ్	<p>(i) హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల దిగుమతికి లైసెన్సు మంజూరు చేయడం</p> <p>(ii) ఎగుమతి మరియు దిగుమతుల చట్టం కింద నిషేధించిన హానికారక వ్యర్థాలకు లైసెన్సు నిరాకరించడం</p>
6.	ఇండియన్ పోర్ట్స్ యాక్టు, 1908 (15 ఆఫ్ 1908), కస్టమ్స్ యాక్టు 1962 (52 ఆఫ్ 1962) పరిధిలోని పోర్ట్స్	<p>(i) డాక్యుమెంటు తనిఖీ చేయడం</p> <p>(ii) అక్రమ రవాణాపై పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖకు సమాచారమందివ్వడం.</p>

	అధారిటీ & కస్టమ్స్ అధారిటీ	<p>(iii) ఎగుమతి, దిగుమతులకు అనుమతించిన వ్యర్థాలను అవసరమైనప్పుడు విశ్లేషించడం</p> <p>(iv) ఈ నియమ నిబంధనల గురించి, హానికారక వ్యర్థాల విశ్లేషణ గురించీ అధికారులకు తగిన శిక్షణ అందించడం</p> <p>(v) ఇండియన్ పోస్ట్ యాక్టు, 1908 కింద లేదా కస్టమ్స్ యాక్టు, 1962 కింద నియమాలు ఉల్లంఘించిన ఎగుమతి, దిగుమతి దారులపై చర్యలు తీసుకోవడం</p>
--	----------------------------	--

షెడ్యూల్ VIII

(రూల్స్ 13(2), 13(4) చూడండి)

షెడ్యూల్ - III పార్ట్ - D లో నిర్దేశించిన ఇతరవ్యర్థాల దిగుమతులకు కస్టమ్స్ శాఖ తనిఖీ చేయాల్సిన డాక్యుమెంట్ల జాబితా

క్ర సంఖ్య	బెసెల్ నెంబర్	ఇతరవ్యర్థాల వివరణ	డాక్యుమెంట్ల జాబితా
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	B 1010	<p>లోహ, విశ్లేషేతర రూపం</p> <p>లోని లోహ, మిశ్రధాతు సంబంధ వ్యర్థాలు</p> <p>- అమూల్యలోహాలు (వెండి, బంగారం, ప్లాటినం)</p> <p>- ఉక్కు ఇనుప తుక్కు</p> <p>- నికెల్ తుక్కు</p> <p>- అల్యూమినియం తుక్కు</p> <p>- జింకు స్క్రాప్</p> <p>-తగరపు తుక్కు</p> <p>- టంగ్స్టన్ తుక్కు</p> <p>- మాలిబ్డినమ్ తుక్కు</p> <p>- టాంటలమ్ తుక్కు</p> <p>- కోబాల్ట్ తుక్కు</p> <p>-బిస్మత్ తుక్కు</p> <p>-టైటానియం తుక్కు</p> <p>- జిర్కొనియం తుక్కు</p> <p>- మాంగనీస్ తుక్కు</p> <p>- జర్మానియం తుక్కు</p> <p>- వానాడియం తుక్కు</p> <p>- హాఫ్నియం తుక్కు</p> <p>- ఇండియం తుక్కు</p> <p>- నియోబియం తుక్కు</p> <p>- రీనియం తుక్కు</p>	<p>(a) సరిగ్గా నింపిన ఫారమ్ -6, మూవ్మెంట్ డాక్యుమెంటు</p> <p>(b) డైరెక్టరేట్ జనరల్ ఆఫ్ ఫారిన్ ట్రేడ్ దుగుమతి లైసెన్సు ఎక్కడ వర్తిస్తుందో అక్కడ.</p> <p>(a) ఎగుమతి చేసన్నదేశం తనిఖీ ఏజెన్సీ ఇచ్చే ఇన్స్ పెక్షన్</p> <p>సర్టిఫికేట్ లేదా డైరెక్టరేట్ జనరల్ ఆఫ్ ఫారిన్ ట్రేడ్ ఆమోదం వున్న సర్టిఫికేషన్ ఏజెన్సీ ధ్రువీకరణ పత్రం</p> <p>(c) ఈ రూల్స్ ప్రకారం వాటర్, ఎయిర్ ఆక్టుల కింద నిజవాడకం దారులు ఆపరేట్ చేసేందుకు చెల్లుబాటుయ్యే అనుమతులు</p> <p>(d) దిగుమతవుతున్న వ్యర్థాల రసాయనిక విశ్లేషణ</p> <p>(e) దిగుమతి కోసం గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో, సంబంధిత రాష్ట్ర కాలివ్య నియంత్రణ మండలికి సమర్పించిన వార్షిక రిటర్న్ ముట్టినట్టుగా కాపీ</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - గాలియం తుక్కు - మెగ్నీషియం తుక్కు - రాగి తుక్కు - క్రోమియం తుక్కు
2.	B1050	<p>పార్ట్ B1050 లో ప్రసావించిన వాటికి భిన్నమైన లోహాలు, షెడ్యూల్ - II లో పేర్కొన్న రసాయనిక అంశాలు పార్ట్ C లో ప్రస్తావించిన లక్షణాలను ప్రదర్శించనంత మేరకు కలిగి ఉన్నవి. కలగలిసిన నాన్ - ఫెర్రస్ లోహం, హెవీ ఫ్రాక్షన్ స్ప్రాష్</p> <p>(a) ఫారమ్ - 6 - సరిగ్గా నింపిన మూవ్మెంట్ డాక్యుమెంటు</p> <p>(b) డైరెక్టరీ జనరల్ ఆఫ్ ఫారీన్ ట్రేడ్ నుండి దిగుమతి లైసెన్సు - ఎక్కడ వర్తిస్తుందో అక్కడ</p> <p>(c) ఎగుమతి చేస్తున్న దేశంతరపు ఇన్వెక్షన్ ఏజెన్సీ ఇచ్చే ప్రీ - షిప్మెంట్ సర్టిఫికేట్ లేదా డైరెక్టరీ జనరల్ ఆఫ్ ఫారీన్ ట్రేడ్ ఆమోదించిన తనిఖీ, ధ్రువీకరణ ఏజెన్సీ నుండి సర్టిఫికేట్</p> <p>(c) ఈ నియమాల ఆధరైజేషన్, ఎయిర్, వాటర్ యాక్టుల కింద ఆపరేట్ చేసేందుకు చెల్లుబాటయ్యే అనుమతి, ట్రేడర్లకు, సంబంధిత రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి నుండి చెల్లుబాటయ్యే ఆధరైజేషన్ మాత్రమే,</p> <p>(d) దిగుమతి అవుతున్న వ్యర్థాల రసాయనిక విశ్లేషణ</p> <p>(e) దిగుమతి కోసం గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో సంబంధిత రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలికి సమర్పించిన వార్షిక రిటర్న్ ముట్టినట్టుగా కాపీ.</p>
3.	B1100	<p>లోహాల రిఫైనింగ్ మెల్టింగ్, స్కెల్టింగ్, నుండి వెలువడే లోహ మిశ్రమ వ్యర్థాలు</p> <ul style="list-style-type: none"> - హార్డ్జింక్ స్పెల్టర్ - జింకు కలిసిన చిట్టెం - <p>గాల్వనైజింగ్ స్లాబు జింకు పై చిట్టెం (>90% జింకు)</p> <p>జింకు డై క్యాస్టింగ్ చిట్టెం (>85% జింకు)</p> <p>హాట్ డిప్ గాల్వనైజర్స్ స్లాబు జింకు చిట్టెం (బ్యాచ్) (>92% జింకు)</p> <p>జింకు స్కెమ్మింగులు</p> <p>-అల్యూమినియం స్కెమ్మింగులు (లేదా స్కెమ్లు) సాల్ట్స్లాగ్ మినహా</p> <p>(c) సరిగ్గా నింపిన ఫారమ్ - 6, మూవ్మెంట్ డాక్యుమెంటు</p> <p>(d) డైరెక్టరీ జనరల్ ఆఫ్ ఫారీన్ ట్రేడ్ నుండి దిగుమతి లైసెన్సు, ఎక్కడ వర్తిస్తే అక్కడ</p> <p>(e) ఎగుమతి చేస్తున్న దేశం ఇన్వెక్షన్ ఏజెన్సీ లేదా డైరెక్టరీ జనరల్ ఆఫ్ ఫారీన్ ట్రేడ్ ద్వారా ఆమోదం పొందిన ఇన్వెక్షన్ మరియు సర్టిఫికేషన్ ఏజెన్సీ ఇచ్చే ప్రీ - షిప్మెంట్ ఇన్వెక్షన్ ధ్రువీకరణ</p> <p>(f) నిజవాదకం దార్ల వద్ద ఎయిర్, వాటర్ యంట్టుల కింద చెల్లు బాటయ్యే అనుమతులు, ఈనియమాల ప్రకారం ఆధరైజేషన్, ట్రేడర్ల వద్ద, సంబంధిత రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి ఇచ్చిన ఆధరైజేషన్ మాత్రమే,</p> <p>(g) దిగుమతవుతున్న వ్యర్థాల రసాయనిక విశ్లేషణ</p> <p>(h) దిగుమతి కోసం గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలికి సమర్పించిన వార్షిక రిటర్న్ ముట్టినట్టుగా కాపీ</p>
4.	B1100	<p>రీ-సైక్లింగ్, లేదా అంతిమ విరగడ కోసం కాకుండా నేరుగా పునర్వినియోగం కోసం ఉద్దేశించిన ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ సామగ్రి (ప్రింటెడ్ సర్క్యూట్ బోర్డులు, ఎలక్ట్రానిక్ విడి భాగాలు, వైరులు సహా)</p>

(a)	<p>మరమ్మత్తు కోసం దిగుమతయ్యి మరమ్మతు తర్వాత సంవత్సరంలోపున తిరిగి ఎగుమతయ్యే, వాడేసిన ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ సామగ్రి</p>	<p>(a) సరిగా నింపిన ఫారమ్ - 6 మూవ్మెంట్ డాక్యుమెంట్ (b) తిరిగి ఎగుమతి చేసే ఒప్పంద పత్రం (c) గత దిగుమతి వివరాలు ఏవైనా చేసివుంటే - తిరిగి వాటిని ఎగుమతి చేసినట్టుగా ధ్రువీకరణ (d) దిగుమతి కోసం గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో సంబంధిత రాష్ట్ర కాలూష్య నియంత్రణ మండలికి సమర్పించిన వార్షిక రిటర్న్ ముట్టినట్టుగా కాపీ (e) తిరిగి ఎగుమతవుతున్న మరమ్మత్తు అయిన, మరమ్మత్తు చేయవీలులేని ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ సామగ్రి, విడిభాగాలు, వినియోగ వస్తువులను అంగీకరిస్తున్నట్టుగా ఎగుమతి చేస్తున్న కంపెనీ నుండి ధ్రువీకరణ పత్రం.</p>
(b)	<p>అద్దె ప్రయోజనాల కోసం దిగుమతయ్యి సంవత్సరంలోపున తిరిగి ఎగుమతయ్యే పాత ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ సామగ్రి</p>	<p>(a) సరిగా నింపిన ఫారమ్ - 6 మూవ్మెంట్ డాక్యుమెంటు (b) తిరిగి ఎగుమతి చేసేందుకు ఒప్పంద పత్రం (c) గత దిగుమతి వివరాలు - ఏవైనా చేసివుంటే తిరిగి వాటిని ఎగుమతి చేసినట్టుగా ధ్రువీకరణ (d) దిగుమతి కోసం గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో సంబంధిత రాష్ట్రకాలూష్య నియంత్రణ మండలికి సమర్పించిన వార్షిక రిటర్న్ ముట్టినట్టుగా కాపీ</p>
(c)	<p>మరమ్మత్తు కోసం ఎగుమతయ్యి మరమ్మతు తర్వాత తిరిగి దిగుమతయ్యే పాత ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ సామగ్రి</p>	<p>(a) సరిగా నింపిన ఫారమ్ - 6 మూవ్మెంట్ డాక్యుమెంట్ (b) లోపభూయిష్ట ఎలక్ట్రికల్ ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ సామగ్రిని ఎగుమతి చేస్తున్న రుజువులు - అనగా, జల / వాయు మార్గ రవాణాకు సంబంధించి కస్టమ్స్ ధ్రువీకరణ</p>
(d)	<p>పరీక్షలు, పరిశోధన, అభివృద్ధి, ప్రాజెక్టు వర్క్ తదితర ప్రయోజనాల కోసం దిగుమతయ్యి, మూడేళ్ల లోపున తిరిగి ఎగుమతయ్యే ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ సామగ్రి</p>	<p>(a) సరిగా నింపిన ఫారమ్ 6, మూవ్మెంట్ డాక్యుమెంట్ (b) తిరిగి ఎగుమతి చేసే ఒప్పందపత్రం, ఉపయోగం, తయారీ తేదీ, అవశేష జీవితకాలం, క్రమసంఖ్యలను సూచించే ఛార్జర్డ్ ఇంజనీర్ సర్టిఫికేట్ లేదా ఎగుమతి చేస్తున్న దేశపు అక్రెడిటెడ్ ఏజెన్సీ ఇచ్చే సర్టిఫికేట్ (c) గత దిగుమతి వివరాలు-ఏవైనా చేసివుంటే - తిరిగి వాటిని ఎగుమతి చేసినట్టుగా ధ్రువీకరణ (e) దిగుమతికోసం గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో సంబంధిత రాష్ట్ర కాలూష్య నియంత్రణ మండలికి సమర్పించిన వార్షిక రిటర్న్ ముట్టినట్టుగా కాపీ (f) పనిచేసే, పనిచేయని సెకండ్ హ్యాండ్ ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధసామగ్రిని, విడిభాగాలను, వినియోగవస్తువులను మూడేళ్లలోపున తిరిగి ఎగుమతి చేస్తే, అంగీకరిస్తున్నట్టుగా ఎగుమతి చేస్తున్న కంపెనీ నుండి సర్టిఫికేట్</p>

(e)	<p>దిగుమతి అయిన సంవత్సరంలోగా తిరిగి ఎగుమతయ్యే వారంటీ రిప్లేసుమెంట్ కోసం (అవే సంఖ్యలో లోపభూయిష్ట / పని చేయని విడి భాగాలు అనే షరతుపై) దిగుమతి చేస్తున్న విడి / అదనపు భాగాలు</p>	<p>(a) సరిగ్గా నిలపిన ఫారమ్ - 6, మూవ్మెంట్ డాక్యుమెంట్ (b) లోపభూయిష్టమైన విడిభాగాలకు రిప్లేసుమెంట్ కింద, మెరుగు పెట్టిన భాగాలను దిగుమతి చేసుకుంటే, సమాన సంఖ్యలో లోపభూయిష్ట భాగాల దిగుమతికి ఒప్పందం (c) గత దిగుమతుల వివరాలు ఏవైనా జరిగివుంటే తిరిగి వాటిని ఎగుమతి చేసినట్టుగా ధ్రువీకరణ (d) తిరిగి ఎగుమతవుతున్న లోపభూయిష్టమైన, పని చేయని విడి, యంత్ర భాగాలను, వినియోగవస్తువులను, తిరిగి ఎగుమతికి ఒప్పుకుంటున్నట్టుగా ఎగుమతి చేస్తున్న కంపెనీ అంగీకార పత్రం. (d) వారంటీ గడువులో, ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ సెకండ్ హ్యాండ్ విడిభాగాలు మరమ్మత్తయ్యాక వినియోగించే విధానానికి సంబంధించిన డాక్యుమెంట్</p>
(f)	<p>అటామిక్ ఎనర్జీ డిపార్టుమెంట్, రక్షణ మంత్రిత్వశాఖ, అంతరిక్షశాఖ దిగుమతి చేసుకున్న పాత ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ సామగ్రి</p>	
(g)	<p>వ్యక్తులు తమ సొంత ఉపయోగాల కోసం (పెద్దమొత్తంలో కాకుండా మూడును మించని సంఖ్యలో) దిగుమతి చేసుకునే పాత ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ సామగ్రి</p>	
(h)	<p>ఒక్కొక్క వస్తువు మూడుకు మించకుండా ఒక సంవత్సరం కాలంలో దిగుమతి చేసుకునే పాత లాప్ టాప్, పర్సనల్ కంప్యూటర్స్, మొబైల్ టాబ్లెట్లు</p>	
(i)	<p>నివాసం మార్చినందున వ్యక్తులు దిగుమతి చేసుకునే తమ పాత ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ సామగ్రి</p>	<p>ప్రస్తుతమున్న కస్టమ్స్ అధారిటీ నియమ నిబంధనలు ప్రకారం</p>
(j)	<p>ఎయిర్ క్రాఫ్ట్ మెయింటెనెన్స్ కోసం ఎయిర్లైన్స్ ద్వారా దిగుమతయ్యే విమానంలో, లేదా కస్టమ్ బాండెడ్ ప్రాంతాల్లోని ఎయిర్లైన్స్ గిడ్డంగుల్లో వున్న పాత ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్ అనుబంధ సామగ్రి</p>	

(k)		<p>పాత మల్టిఫంక్షన్ ప్రింట్ & కాపీయింగ్ మెషిన్లు (ఎమ్ఎఫ్డీలు)</p>	<p>(a) లేడింగ్, ప్యాకేజింగ్ బిల్లుతో సహా ఉత్పాదన దేశం ఆరిజిన్ సర్టిఫికేట్</p> <p>(b) పనితీరు, అయిదేళ్లకు తక్కువ కాని శేషజీవితకాలం సీరియల్ నెంబర్ .. లకు సంబంధించి తనిఖీ చేసినట్లుగా ఎగుమతి చేస్తున్న దేశపు ఇన్స్పెక్షన్ ఏజెన్సీ లేదా డైరెక్టరేట్ జనరల్ ఆఫ్ ఫారీన్ ట్రేడ్ ద్వారా అమోదించబడిన సర్టిఫికేషన్ ఏజెన్సీ ఇచ్చే సర్టిఫికేట్</p> <p>(c) ఈ - వేస్టు (మేనేజిమెంటి & హాండ్లింగ్) రూల్స్, 2011 అనుసరించి తయారీదారు చూపే ఎక్స్‌టెండెడ్ ప్రొడ్యూసర్ రెస్పాన్సిబిలిటీ ఆధరైజేషన్</p> <p>(d) ఎమ్ఎఫ్డీలు A3 లేదా అంతకు మించిన సైజుని ప్రింట్ చేసేవి అయి వుండాలి.</p> <p>(e) దిగుమతి కోసం గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో సంబంధిత రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలికి సమర్పించిన వార్షిక రిటర్న్ ముట్టినట్లుగా కాపీ</p>
5	B3020	<p>పేపర్, పేపర్ బోర్డు, పేపర్ ఉత్పత్తి వ్యర్థాలు దిగువ సూచించిన పదార్థాలు అవి హానికారక వ్యర్థాలతో కల గలిసి వుండక పోయినట్లయితే, ఈ కింది వాటి వ్యర్థాలు, స్క్రాపు, లేదా పేపర్ బోర్డు తుక్కు -</p> <ul style="list-style-type: none"> - బ్లీచింగ్ చేయని కాగితం పేపర్ బోర్డు కాగ్రుగేటెడ్ పేపర్ లేదా పేపర్ బోర్డు - ప్రధానంగా బ్లీచ్ కెమికల్ పల్ప్ తో తయారయి, పెద్ద మొత్తంలో రంగులేయని ఇతర పేపర్లు, పేపర్ బోర్డు - ప్రధానంగా మెకానికల్ పల్ప్ (ఉదా॥ వార్తాపత్రికలు, జర్నల్స్ ముద్రిత సామాగ్రి) తో తయారైన పేపర్, పేపర్ బోర్డు - 1) లామినేటెడ్ పేపర్ బోర్డు - 2) వేరు చేయని తుక్కు వంటి ఇతర పదార్థాలు 	<p>(a) సరిగ్గా నింపిన ఫారమ్ - 6 మూవ్‌మెంట్ డాక్యుమెంట్</p> <p>(b) డైరెక్టరేట్ జనరల్ ఆఫ్ ఫారీన్ ట్రేడ్ నుండి దిగుమతి లైసెన్స్, ఎక్కడ వర్తిస్తే అక్కడ ఎగుమతి చేస్తున్న దేశపు ఇన్స్పెక్షన్ ఏజెన్సీ లేదా డైరెక్టరేట్ జనరల్ ఆఫ్ ఫారీన్ ట్రేడ్ అమోదించిన ఇన్స్పెక్షన్ & సర్టిఫికేషన్ ఏజెన్సీ ఇచ్చే ప్రీషిప్‌మెంట్ ఇన్స్పెక్షన్ సర్టిఫికేట్</p> <p>(c) ఎయిర్, వాటర్ యాక్చుల ప్రకారం, ఈ నియమాల అనుసారం అపరేట్ చేసేందుకు నిజవాడకం దార్ల వద్ద చెల్లు బాటయ్యే అనుమతి పత్రాలు, ట్రేడర్ల వద్ద - కాలుష్య నియంత్రణ మండలి వారి ఆధరైజేషన్ మాత్రమే</p> <p>(d) దిగుమతి అవుతున్న వ్యర్థాల రసాయనిక విశ్లేషణ</p> <p>(e) దిగుమతి కోసం గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో సంబంధిత కాలుష్య నియంత్రణ మండలికి సమర్పించిన వార్షిక రిటర్న్ ముట్టినట్లుగా కాపీ</p>
6	B3140	<p>ఎయిర్ క్రాఫ్ట్ టెర్లను రీ-ట్రేడింగ్ కోసం ఒరిజినల్ ఎక్విప్‌మెంట్ మాన్యు - ఫాక్చరల్లకు ఎగుమతి చేసి, అవి రీట్రేడ్ యాక తిరిగి దిగుమతి చేసుకుని విమానంలో లేదా, కస్టమ్ బాండెడ్ ప్రాంతాల్లోని ఎయిర్ లైన్స్ సంరక్షణలోని</p>	<p>ప్రస్తుతం కస్టమ్స్ అధారిటీ</p>

	గిడ్డంగుల్లో వుండేవి	మార్గదర్శకాలననుసరించి
--	----------------------	-----------------------

గమనిక - ఎంఎఫ్డీల దేశీయ ఉత్పత్తి ఆరంభమైనాక మల్టీఫంక్షన్ ప్రింట్ కాపీయింగ్ మెషిన్ల స్వేచ్ఛా విపణికి సంబంధించిన పాలిసీ పునఃసమీక్షించాలి.

ఫారమ్ - 1

(రూల్ 6(1) చూడండి)

హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల ఉత్పాదన / సేకరణ / నిల్వ / రవాణా / స్వీకరణ / రీ - సైక్లింగ్ / పునర్వినియోగం / రికవరీ / ప్రి - ప్రాసెసింగ్ / కో - ప్రాసెసింగ్ / వినియోగం / ట్రీటుమెంటు / విరగడ కోసం కావాల్సిన ఆధరైజేషన్ గ్రాంటు / రెన్యువల్ కు దరఖాస్తుఫారం.

పార్ట్ A జనరల్ (అందరూ నింపాల్సినది)

1. (a) యూనిట్ పేరు, చిరునామా, స్థాపించిన ప్రదేశం
- (b) కేంద్రం వాడకం దారు లేదా విరగడకేంద్రం ఆపరేటర్ పేరు - హోదా, టెలిఫోన్, ఫాక్స్ నంబర్లు, ఈ మెయిల్ తో సహా
- (c) ఆధరైజేషన్ ఏ కార్యకలాపం కోసం (సరైన బాక్స్ లో టెక్ చేయండి)
  - (i) ఉత్పాదన
  - (ii) సేకరణ
  - (iii) నిల్వ
  - (iv) రవాణా
  - (v) స్వీకరణ
  - (vi) పునర్వినియోగం
  - (vii) రీ - సైక్లింగ్
  - (viii) రికవరీ
  - (ix) ప్రి - ప్రాసెసింగ్
  - (x) కో-ప్రాసెసింగ్
  - (xi) వినియోగం
  - (xii) ట్రీటుమెంటు
  - (xiii) విరగడ (డిస్పోజల్)
  - (xiv) ఇన్వినరేషన్
- (d) ఆధరైజేషన్ రెన్యువల్ కోసమయితే, గత ఆధరైజేషన్ నెంబర్, తేది, గత 3 ఏళ్ల వార్షిక రిటర్నల కాపీలు ఇవ్వాలి. వీటితో పాటు సందర్భానుసారంగా, ప్రియిర్ ఎన్విరాన్మెంటల్ క్లియరెన్స్ షరతులకు విధేయంగా నడుచుకున్న నివేదికల కాపీలను కూడా సమర్పించాలి.
2. (a) సంవత్సరంలో నియంత్రించే వ్యర్థాల రాశి పరిమాణం, దాని స్వభావం (మెట్రిక్ టన్నుల్లో లేదా కిలో లీటర్లలో)
- (b) ఏ సమయంలోనైనా నిల్వ చేసే రాశి, దాని స్వభావం (మెట్రిక్ టన్నుల్లో లేదా కిలో లీటర్లలో)
3. (a) పరిశ్రమ కమిషనింగ్, ఉత్పత్తి ప్రారంభమైన సంవత్సరం
- (b) పరిశ్రమలో ఉత్పత్తి ఇలా సాగుతుంది.

(i) 01 షిఫ్ట్	☐
(ii) 02 షిఫ్టులు	☐
(iii) రోజంతా నడిచేది	☐

4. ఎమర్జెన్సీ రెస్పాన్స్ ప్లాన్ (ERP) కాపి సమర్పించాలి. కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి నిర్దేశించిన మార్గ దర్శకాలననుసరించి అత్యవసర పరిస్థితులను (అనగా - రసాయనాలు నేలకారిపోవడం, విడుదలవ్వడం లేదా నిప్పంటుకోవడం ... వంటి పరిస్థితుల్లో) నియంత్రించే విధానాలు ఇ ఆర్ పి లో వుండాలి. ఈ ఆర్పిలో వుండాల్సినవి ఇవి (కచ్చితంగా ఇవే అనికూడా కాదు).

దుష్ప్రభావం కనీస స్థాయిలో వుండేలా, మనుషులకు, పర్యావరణానికి, ఆస్తులకు ప్రమాదం తక్కువగా జరిగేలా ఘటనలను నివారించడం, నియంత్రించడం

మనుషులకు, పర్యావరణానికి రక్షణ వుండేలా అవసరమైన చర్యలు అమలు చేయడం

ఘటనలను నియంత్రించి వాటి పర్యవసానాలను పరిమితం చేసేందుకు తీసుకోవాల్సిన చర్యల వివరాలు, రక్షణ పరికరాలు, అందుబాటులోని వనరుల వివరాలతో సహా ఇవ్వాలి.

ఆశించిన మేరకు సిబ్బంది, ఉద్యోగులు విధులు నిర్వహించేందుకు వారికి శిక్షణ ఏర్పాటు

సంబంధిత అధికారులకు, ఎమర్జెన్సీ సర్వీసులకు సమాచారమందించే ఏర్పాటు,

ఉద్యోగులు దూరంగా వెళ్లడానికి తగు సహాయం చేసే ఏర్పాటు.

5. హానికారక, ఇతరవ్యర్థాలు నేలకారిన, లీకయిన, నిప్పంటుకున్న సందర్భాల్లో వాటిని నియంత్రించేందుకు, తట్టుకునేందుకు అన్ని ఏర్పాట్లు వున్నాయని తెలిపే డిక్లరేషన్ - బ్యాంకు గ్యారంటీ ఇచ్చే పరిధితో సహా.

పార్ట్ - B హానికారక వ్యర్థాల ఉత్పత్తి దారులు నింపాల్సినది.

1. (a) తయారయ్యే ఉత్పత్తులు, ఉప - ఉత్పత్తులు
(పేర్లు, వార్షికంగా తయారయ్యే రాసులు ఉత్పత్తులు వారీగా)
- (b) ముడిసరుకులు, ఉత్పత్తులను సూచించే ప్లోషీట్తో సహా ఉత్పాదన ప్రక్రియ వివరణ (ముడిఖనిజాలు, రసాయనాలు, ఉత్పత్తులు, ఉప ఉత్పత్తులు, వ్యర్థాలు, వెలువడే వాయువులు వ్యర్థజాలాలు మొ॥వి), దయ చేసి విడివిడి పత్రాలు జత చేయండి.
- (c) వ్యర్థాల స్వభావాలు (వ్యర్థాల వారీగా), వార్షికంగా ఉత్పత్తయ్యే వ్యర్థాల రాశి
- (d) పై అంశం (c) యొక్క యాజమాన్య పద్ధతి.
  - (i) సామర్థ్యం, ప్లాంటులోనే సురక్షితంగా నిల్వచేసే విధానం
  - (ii) ప్లాంటులోపలే వినియోగం (వివరాలు తెలుపండి)
  - (iii) ప్లాంటు లోపలే వినియోగం కానట్లయితే వ్యర్థాలను ఏం చేస్తారో దయచేసి తెలియజేయండి.
  - (iv) నిజవాడకందారులకు / టి ఎస్ డి ఎఫ్లకు రవాణా ఏర్పాటు
  - (e) పై (c) పాయింటు వద్ద, వ్యర్థాలను నియంత్రించేందుకు కల్పించిన పర్యావరణ రక్షక ఏర్పాట్లు, పర్యావరణ హిత సౌకర్యాల వివరాలు.
2. మాన్యుఫాక్చర్, స్టోరేజ్, ఇంపోర్ట్ ఆఫ్ హజార్డుస్ కెమికల్స్ రూల్స్ 1989 అనుసారం నిర్వచించిన హానికారక వ్యర్థాల నిల్వ నుండి ఈ నియమాల ప్రకారం ఉత్పాదనయ్యే హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలు.

పార్ట్ - C ట్రీటుమెంట్, స్టోరేజి, డిస్పోజల్ కేంద్రాల

అవరేటర్లు నింపాల్సినది

1. కేంద్రానికి సంబంధించి కింది వివరాలన్నీ తెలియజేయండి.
  - (i) కేంద్రం స్థాపించిన ప్రదేశం, లే - అవుట్ మ్యాప్
  - (ii) నిల్వ సామర్థ్యం, వ్యర్థాల భద్రతాయుతమైన నిల్వ
  - (iii) ట్రీట్మెంట్ ప్రక్రియలు, వాటి సామర్థ్యాలు
  - (iv) పూర్ణంగా అందుబాటులో గోతులు / గండ్లు
  - (v) ఇన్సినరేషన్, ఏదైనా వుంటే

- (vi) మలిన ద్రావణాల సేకరణ, ట్రీట్‌మెంట్ వ్యవస్థ
  - (vii) అగ్నిమాపక వ్యవస్థలు
  - (viii) పర్యావరణహిత యాజమాన్య ప్రణాళిక, పర్యవేక్షణ సహా
  - (ix) ఉత్పత్తి స్థానాల నుండి వ్యర్థాలను రవాణా చేసే ఏర్పాట్లు
2. ట్రీటుమెంటు, నిల్వ, విరగడ కేంద్రాల వద్ద చేపట్టే ఇతర కార్యకలాపాల గురించిన వివరాలు
  3. ప్రియర్ ఎన్విరాన్‌మెంట్ల్ క్లియరెన్స్ కాపీ ఒకటి జతచేయండి.

**ఫార్మ్ - D హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల రీసైక్లర్లు / ట్రీ -
ప్రాసెసర్లు / కో-ప్రాసెసర్లు / వినియోగదారులు నింపవల్సినది**

1. దేశీయ వనరుల ద్వారా, లేక దిగుమతుల ద్వారా లేక రెండింటి ద్వారా సంవత్సరానికి స్వీకరించే వివిధ రకాల వ్యర్థాల స్వభావం, పరిమాణం.
2. జిల్లా పరిశ్రమల కేంద్రం లేదా ఇతర ప్రభుత్వ అధీకృత ఏజెన్సీ చేసిన రిజిస్ట్రేషన్ ప్రకారం వ్యవస్థాపిత సామర్థ్యం, ఒక కాపీ ఇవ్వాలి.
3. వ్యర్థాల భద్రమైన నిల్వ, నిల్వ సామర్థ్యం వివరాలు.
4. పరికరాల వివరాలు, ఇన్‌పుట్స్, ఔట్‌పుట్స్ (ముడిసరుకుగా వినియోగించే వ్యర్థాలు, రసాయనాలు, ఉత్పత్తులు, ఉపవ్యర్థాలు, వ్యర్థాల ఉత్పత్తి వాయువు ఉద్గారాలు, వ్యర్థ జలాలు మొ॥వి) సూచించే ప్రాసెస్ ఫ్లోషీట్,తో సహా ప్రక్రియా వివరాలు విడివిడి పీట్లు జత చేయండి.
5. ఉత్పత్తుల, ఉప-వ్యర్థాల అంతిమ వినియోగదారుల వివరాలు ఇవ్వండి.
6. ఎఫ్ఝయంట్ ట్రీటుమెంటు ప్లాంట్, స్క్రబ్బర్లు మొ॥న కాలుష్య నియంత్రణ వ్యవస్థల వివరాలు - వ్యర్థాల విరగడ పద్ధతితో సహా.
7. వృత్తి పరమైన ఆరోగ్య సంరక్షక చర్యల వివరాలు ఇవ్వండి.
8. కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి మార్గదర్శకాలకనుగుణంగానే కేంద్రం స్థాపించబడిందా ? అలా అయినట్లయితే - సదరు మార్గదర్శకాల అనుగుణ్యత నివేదిక సమర్పించండి.
9. కేంద్రం వరకు వ్యర్థాల రవాణా ఏర్పాట్లు.

తేది ...
స్థలం...

...
దరఖాస్తుదారు సంతకం :
హోదా :

**ఫారమ్ - 2
(రూల్ 6(2) చూడండి)**

వాడకం దార్లు, రీసైక్లర్లు, రీప్రాసెసర్లు, రీయూజర్లు, వినియోగదార్లు, విరగడ కేంద్రాల ఆపరేటర్లు కాలుష్యనియంత్రణ మండలి ద్వారా ఆధరైజేషన్ మంజూరీ లేదా రిన్యూవల్ కోసం ఫారమ్.

1. ఆధరైజేషన్ క్రమసంఖ్య, జారీ అయిన తేది
2. దరఖాసు రెఫరెన్స్ (సంఖ్య, తేది)
3. హానికారకవ్యర్థాలను, ఇతర వ్యర్థాలను లేదా రెండింటినీ ఉత్పాదన సేకరణ, స్వీకరణ, నిల్వ, రవాణా, పునర్వినియోగం రీసైక్లింగ్, రికవరీ, ట్రీప్రాసెసింగ్, కో - ప్రాసెసింగ్, వినియోగం, ట్రీటుమెంట్, విరగడ చేయడం కోసం, లేదా ఇతర వాడకం కోసం - తనిఖీ చేసి, సంతకం చేసి, జతపర్చిన నివేదిక ఆధారంగా ... ప్రదేశంలోని ప్రాంగణంలో, ఇందుమూలంగా... అయిన ... కి ఆధరైజేషన్ మంజూరు చేయడమైనది.

ఆధరైజేషన్ వివరాలు

క్రమసంఖ్య	ఈ నియమాల్లోని షెడ్యూల్ I, II, III అనుసారం హానికారక వ్యర్థాల క్యాటగిరి	విరగడ/రీసైక్లింగ్/వినియోగం కో-ప్రాసెసింగ్ తదితరాల అధీకృత విధానం	పరిమాణం (సంవత్సరానికి టన్నుల్లో)

1. ఆధరైజేషన్ ..... కాలానికి చెల్లుతుంది.
2. దిగువ పేర్కొన్న సాధారణ, నిర్దిష్ట షరతులకు లోబడి ఆధరైజేషన్ చెల్లుతుంది.
(సాధారణ షరతులకు అతీతంగా విధించబడే ఏవైనా షరతులుంటే దయచేసి నిర్దేశించండి)

A ఆధరైజేషన్ కు సంబంధించి సాధారణ షరతులు -

1. ఆధరైజేషన్ వ్యక్తి, పర్యావరణ (పరిరక్షణ) యాక్టు, 1986కు, తత్సంబంధిత నియమాలకు విధేయంగా నడుచుకోవాలి.
2. రాష్ట్ర కాలుష్యనియంత్రణ మండలి చేత ఆధరైజేషన్ అధికారి అడిగిన వెంటన్ ఆధరైజేషన్ ను లేదా రెన్యూవల్ ను తనిఖీ కోసం చూపించాలి.
3. ఈ ఆధరైజేషన్ అనుమతిస్తున్న విధానంలో తప్ప మరోరకంగా, ఆధరైజేషన్ వ్యక్తి హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను అద్దెకు, అరువుకు, అమ్మకానికి రవాణాకు లేదా బదిలీకి ఇవ్వకూడదు.
4. ఆధరైజేషన్ వ్యక్తి తనదరఖాస్తులో పేర్కొన్న సిబ్బంది, పరికరాలను, పని పరిస్థితులను అనధికారికంగా మారిస్తే, అది ఆధరైజేషన్ ఉల్లంఘన అవుతుంది.
5. సంభవించగల నిర్దిష్ట ఘటనలను నేలమీద కారిపోవడం, లీకవడం, నిప్పంటుకోవడం.. వగైరాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని ఆధరైజేషన్ మంజూరు చేయడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి ఆధరైజేషన్ వ్యక్తి ఎమర్జెన్సీ రెస్పాన్స్ ప్రొసీజర్ (ఈఆర్పి) ని అమలు పరచాలి.
6. కేంద్ర కాలుష్యనియంత్రణ మండలి మార్గదర్శకాల్లో పొందుపరిచిన 'ఇప్లిమెంటింగ్ లియబిలిటీస్ ఫర్ ఎన్విరాన్మెంటల్ డామేజెస్ డ్యూటూ హాండ్లింగ్ అండ్ డిస్పోజల్ ఆఫ్ హజార్డుస్ వేస్ట్స్ అండ్ పెనాల్టీకి సంబంధించిన అంశాలను ఆధరైజేషన్ వ్యక్తి కచ్చితంగా అనుసరించాలి.
7. కేంద్రాన్ని మూసేయాలనుకుంటే ఆధరైజేషన్ వ్యక్తి ముందస్తుగా రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి నుండి అనుమతి తీసుకోవాలి.
8. దిగుమతి చేసుకునే హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల రవాణా, ప్రమాద ఘటన, క్లీన్ ఆపరేషన్ విషయంలో పూర్తి ఇన్సూరెన్స్ చేయించి వుండాలి.
9. దిగుమతి చేసుకున్న హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల వినియోగం ఇతర స్థితిగతుల రికార్డును భద్రపరచాలి.
10. దిగుమతయిన హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల రీసైక్లింగ్, పునర్వినియోగం, లేదా రికవరీ, ప్రీప్రాసెసింగ్, వినియోగం సందర్భాల్లో ఉద్భవించే హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను ట్రీట్ చేసిం తర్వాత ఆధరైజేషన్ షరతుల ప్రకారం విరగడ చేసుకోవాలి.
11. ఎగుమతి దారు లేదా దిగుమతిదారు సంబంధిత ఖర్చులను, నష్ట నివారణ ఖర్చులను భరించుకోవాలి.
12. ఈ నియమ నిబంధనల్లో నిర్దేశించిన ప్రకారమే ఆధరైజేషన్ రిన్యూవల్ కి ధరఖాస్తు చేసుకోవాలి.
13. పర్యావరణం, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వశాఖ, లేదా కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి కాలానుగుణంగా జారీ చేసే మార్గదర్శకాల్లో పొందుపరిచిన షరతులను విధిగా పాటించాలి.
14. 31 మార్చిలో అంతమయ్యే ఆర్థిక సంవత్సరానికి 30 జూన్ లోగా వార్షిక రిటర్న్ దాఖలు చేయాలి.

B ప్రత్యేక షరతులు :

తేది - జూరీ చేసే అధారిటీ సంతకం
హోదా & సీలు

ఫారమ్ - 3

(రూల్స్ 6(5), 13(7), 14(6), 16(5), 20(1) చూడండి)

హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల రికార్డుల నిర్వహణకు ఫార్మాట్

1. కేంద్రం పేరు, చిరునామా
2. ఆధరైజేషన్ జూరీ తేది, దాని రెఫరెన్స్ నెంబర్
3. హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల నియంత్రణ వివరణ (తయారు చేసినా స్వీకరించినా)

తేది	ఈ నియమాల్లోని షెడ్యూల్, I,II,III ప్రకారం వ్యర్థాల రకం/క్యాటగిరి	మొత్తం పరిమాణం (మెట్రిక్ టన్నుల్లో)	నిల్వ చేసే విధానం	ఎక్కడకు పంపాలి లేక ఎక్కణ్ణుంచి స్వీకరించాలి

దేశీయంగా ఉత్పత్తయిన వ్యర్థాలకు, దిగుమతి చేసుకున్న వ్యర్థాలకు పట్టిక విడివిడిగా నింపండి.

4. హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల యాజమాన్యపు తేదీల వారీ వివరణ, రీసైక్లర్లకు, ప్రీ - ప్రాసెసర్లకు, వినియోగదారులకు ఎవరెవరికి పంపారన్న వివరాలతో సహా
5. పర్యావరణ పర్యవేక్షణ తేదీ (కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి మార్గదర్శకాలనుసరించి)

తేది -

స్థలం -

వాడకందారు సంతకం

ఫార్మాట్ - 4

(రూల్స్ 6 (5), 13(8), 16(6), 20(2) లను చూడండి)

వార్షిక రిటర్న్లు దాఖలు చేసేందుకు ఫారమ్

(గడచిన ఏప్రిల్ - మార్చి కాలానికి, ప్రతి ఏటా 30 జూన్ లోగా రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలికి సమర్పించవల్సినది)

1. కేంద్రం పేరు, చిరునామా :
2. ఆధరైజేషన్ సంఖ్య, జూరీ అయిన తేది :
3. ఆధరైజేడ్ వ్యక్తి పూర్తి చిరునామా, టెలిఫోన్, ఫాక్స్ నెంబర్లు, ఈ మెయిల్తో సహా :
4. సంవత్సరంలోని ఉత్పత్తి (ఉత్పత్తుల వారీగా), వర్తించే దగ్గర. :

పార్ట్ - A హానికారక వ్యర్థాల తయారీదారుల నింపాల్సినది.

1. ఉత్పత్తయిన మొత్తం వ్యర్థాల రాశి, క్యాటగిరీల వారీగా
2. తరలించిన పరిమాణం

- (i) విరగడ కేంద్రానికి
  - (ii) రీ సైక్లర్ / కో - ప్రాసెసర్ / ప్రి - ప్రాసెసర్లకు
  - (iii) ఇతరులకు
3. ప్రాంగణంలోనే వినియోగమయిన పరిమాణం, ఏదైనా అయివుంటే
  4. సంవత్సరాంతంలో నిల్వ వున్న పరిమాణం

పార్ట్ - B ట్రీటుమెంట్, స్టోరేజి, విరగడ కేంద్రాల ఆపరేటర్లు నింపాల్సింది.

1. స్వీకరించిన మొత్తం పరిమాణం -
2. సంవత్సరారంభంలో నిల్వవున్న పరిమాణం
3. ట్రీట్ చేసిన పరిమాణం
4. యధాతథంగా లాండ్ఫిల్స్ ద్వారా విరగడ చేసుకున్న, ట్రీట్మెంట్ తర్వాత మిగిలిన పరిమాణం.
5. దహనం చేసిన (ఒక వేళ వర్తిస్తే) పరిమాణం
6. పైన నిర్దేశించాలి కాక ప్రాసెస్ అయిన పరిమాణం.
7. సంవత్సరాంతంలో నిల్వ వుండి పోయిన పరిమాణం.

పార్ట్ - C : రీ- సైక్లర్లు / కో - ప్రాసెసర్లు / వినియోగదారులు నింపాల్సినది

1. సంవత్సరంలో స్వీకరించిన వ్యర్థాల పరిమాణం -
  - (i) స్థానిక వనరులు
  - (ii) దిగుమతి చేసుకున్నవి (ఒక వేళ వర్తిస్తే)
2. సంవత్సరారంభంలో నిల్వ వున్న పరిమాణం
3. రీసైకిల్ / కో - ప్రాసెస్ / వినియోగించిన పరిమాణం
4. బయటికి పంపించిన ఉత్పత్తుల (వర్తించే చోట) పరిమాణం
5. ఉత్పత్తయిన వ్యర్థాల పరిమాణం
6. విరగడ చేసుకున్న వ్యర్థాల పరిమాణం
7. తిరిగి ఎగుమతి చేసిన (వర్తించే చోట) పరిమాణం
8. సంవత్సరాంతాన నిల్వ అయిన పరిమాణం

తేది :

స్థలం :

వాడకందారు / విరగడ కేంద్రం ఆపరేటర్

సంతకం

ఫారమ్ - 5

(రూల్స్ 13(1), 14(1) చూడండి)

పునర్వినియోగం / రీసైక్లింగ్ / రికవరీ / కో - ప్రాసెసింగ్ / వినియోగం కోసం

హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల ఎగుమతి లేదా దిగుమతి కోసం దరఖాస్తు

ధరఖాస్తుదారు నింపాల్సిన ఫారమ్

క్రమ సంఖ్య	వివరణ	దిగుమతిదారు / ఎగుమతిదారు నమర్పించాల్సిన వివరాలు
(1)	(2)	(3)
1.	భారత్ లోని ఎగుమతిదారు లేదా దిగుమతి దారు (పేరు, చిరునామా) సంప్రదించాల్సిన వ్యక్తి టెలిఫోన్, ఫాక్స్, ఈ-మెయిల్ కేంద్రం పున్న ప్రదేశం / చిరునామా ఎగుమతి / దిగుమతికి కారణం	
2.	దేశం వెలుపలి ఎగుమతి దారు లేదా దిగుమతిదారు పేరు, చిరునామా	
3.	ఎగుమతి / దిగుమతి చేయాల్సిన వ్యర్థాల వివరాలు (a) పరిమాణం (b) బేసెల్ నెంబర్ (c) ఏకమార్గ / బహుళమార్గ రవాణా (d) వ్యర్థాల రసాయనిక విశ్లేషణ (వివరాలు జతపరచండి) వర్తించేచోట (e) భౌతిక లక్షణాలు (f) నియంత్రణకు ప్రత్యేక అవసరాలు ఒకవేళ వర్తిస్తే	
4.	షెడ్యూల్ IIIA హానికారక వ్యర్థాలు - ముందస్తు లిఖిత అనుమతి పొందారా లేదా?	
5.	దిగుమతిదారు విషయంలో - (a) ప్రక్రియ వివరాలు, పర్యావరణ పరిరక్షక చర్యలతోపాటు (విడిగా షీటు జతపరచండి) (b) రీసైక్లింగ్ / కో - ప్రాసెసింగ్ / రికవరీ / వినియోగం సామర్థ్యం ఆపరేట్ చేసేందుకు రాష్ట్ర కాలిఫ్యూ	

	నియంత్రణ మండలి నుండి చెల్లు బాటయ్యే అనుమతి, ఆధరైజేషన్ - ఒక్కొక్క కాపీ చొప్పున జతపర్చండి
6.	గత మూడేళ్లలో, పర్యావరణం, అటవీ వాతావరణ మార్పు మంత్రిత్వశాఖ అనుమతి అనుసారం చేసిన దిగుమతుల వివరాలు
7.	ప్రవేశించే రేవు

9. అంగీకారం -

ఇందుమూలంగా నేను అంగీకరిస్తున్నదేమిటంటే -

- (i) నాకు తెలిసినంతమేరకు ఈ సమాచారం సంపూర్ణం, సరైనది, చట్టపరంగా చెల్లుబాటయ్యే బాధ్యతాయుత లిఖిత ఒప్పందాలన్నీ పొందుపర్చడం జరిగింది, నాకు వర్తించే అన్ని ఆర్థిక గ్యారంటీలు, ఇన్సూరెన్స్ అమలులో వుంటాయి, సీమాంతర రవాణా (ట్రాన్స్ బౌండరీ మూవ్మెంట్) వీటి పరిధిలోకి వస్తుంది.
- (ii) అనుమతించిన వ్యర్థాలు రవాణా, ప్రమాదఘటన, క్లీన్ అప్ ఆపరేషన్ల పరంగా పూర్తిగా ఇన్సూరెన్స్ అయివుంటాయి.
- (iii) దిగుమతయిన వ్యర్థాల వినియోగం, వాటి భవిష్యత్ స్థితిగతులకు సంబంధించిన రికార్డులు భద్రపరుస్తూ, ప్రతి మూడునెలల కొకసారి ఎస్పీసీబీకి పంపించడం జరుగుతుంది.
- (iv) ముడిసరుకుల రూపంలో దిగుమతయిన హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల వాడకం మూలంగా మా ప్రాంగణంలో ఉత్పన్నమయ్యే హానికరవ్యర్థాలను ఆధరైజేషన్ షరతుల కనుగుణంగా ట్రీట్ చేసి, విరగడ చేసుకోవడం జరుగుతుంది.
- (v) ఎగుమతి, నష్ట నివారణ (ఏవైనా వుంటే) ఖర్చులు భరించడానికి అంగీకరిస్తాను.
- (vi) తప్పుడు ధువపత్రాలు / అంగీకారం సమర్పించినా, చట్టబద్ధ నియమాల్ని ఉల్లంఘించినా భారీ జరిమానా వుంటుందనీ, అపరాధరుసుముతో పాటు జైలు శిక్షకూడా పడవచ్చునని నాకు తెలుసు.
- (vii) దిగుమతి దారుకు అంగీకారం లేక పోయినట్లయితే నేను ఎగుమతి చేసిన వ్యర్థాలను వెనుకకు తీసుకుంటాను.

తేది -

దరఖాస్తుదారు సంతకం

స్థలం -

హోదా

ఫారమ్ - 6

(రూల్స్ 13(2), 13(10), 14(5) చూడండి)

సీమాంతర రవాణా - రవాణా డాక్యుమెంట్

క్రమ సంఖ్య	వివరణ	ఎగుమతిదారు లేక దిగుమతిదారు ఇవ్వాలైన వివరాలు
(1)	(2)	(3)
1.	ఎగుమతిదారు (పేరు, చిరునామా) సంప్రదించవచ్చిన వ్యక్తి టెలిఫోన్, ఫాక్స్, ఈ-మెయిల్ నెం.	
2.	వ్యర్థాల ఉత్పత్తిదారు (లు) (పేరు, చిరునామా) సంప్రదించవచ్చిన వ్యక్తి టెలిఫోన్, ఫాక్స్, ఈ-మెయిల్ ఉత్పత్తి ప్రదేశం	

3.	దిగుమతిదారు లేక నిజవాడకందారు (పేరు, చిరునామా) సంప్రదించవచ్చిన వ్యక్తి టెలిఫోన్, ఫాక్స్, ఈ-మెయిల్ నెం.
4.	ట్రేడర్ (పేరు, చిరునామా) సంప్రదించాల్సిన వ్యక్తి టెలిఫోన్, ఫాక్స్, ఈ-మెయిల్ నిజవాడకందారు వివరాలు (పేరు, చిరునామా, ఫోను, ఈ-మెయిల్)
5.	ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలకు దరఖాస్తుదారు రిఫరెన్స్ నెం. (ఏదైనా వుంటే)
6.	లేడింగ్ బిల్లు (కాపీ జత చేయాలి)
7.	దిగుమతి ఎగుమతి చేస్తున్న దేశం
8.	వ్యర్థాల జనరల్ వివరణ (a) పరిమాణం (b) భౌతిక లక్షణాలు (c) వ్యర్థాల రసాయనిక విశ్లేషణ (వివరాలు జతపర్చండి) (d) బేసెల్ నెం. (e) యుఎన్ షిప్పింగ్ పేరు (f) యుఎన్ క్లాస్ (g) యుఎన్ నెం. (h) హెచ్ నెం. (i) యు నెం. (j) ఐటిసి (హెచ్ఎస్) (k) కస్టమ్ కోడ్ (హెచ్ఎస్) (l) ఇతరాలు (తెలపండి)
9.	ప్యాకేజీల రకాలు నెంబర్
10.	నియంత్రణ ప్రత్యేక అవసరాలు ప్రమాదం జరిగిన సందర్భాల్లో అత్యవసర ఏర్పాట్లతో సహా
11.	రవాణా విధానం - ఏకమార్గీన / బహుమార్గీన కన్టెయిన్మెంట్ బహుమార్గీన రవాణా అయినట్లయితే - (a) ఒక్కొక్క షిప్మెంటుకు ఊహించుకున్నా తేదీలు లేదా షిప్మెంట్లకు ఊహించిన తరచుదనం (b) ఒక్కొక్క విడి షిప్మెంటుకు అంచనా వేసిన మొత్తం పరిమాణం లేదా పరిమాణాలు
12.	వ్యర్థాల రవాణాదారు (పేరు, చిరునామా) సంప్రదించాల్సిన వ్యక్తి టెలిఫోన్, ఫాక్స్, ఈ-మెయిల్ రిజిస్ట్రేషన్ నెం. రవాణా సాధనం, మార్గం (రోడ్డు, రైలు, అంతర్గత జలమార్గం,

	సముద్రమార్గం, వాయుమార్గం) బదిలీ అవుతున్న తేది క్యారియర్ ప్రతినిధి సంతకం	
13.	హానికారక, ఇతర వ్యర్థాల ఎగుమతి దారు డిక్లేరేషన్ పై క్రమసంఖ్యలు 1 నుండి 12 వరకు ఇచ్చిన సమాచారం నాకు తెలిసినంత వరకు సంపూర్ణం, సరైనదని ధ్రువీకరిస్తున్నాను. చట్టపరంగా చెల్లుబాటయ్యే బాధ్యతాయుత లిఖిత ఒప్పందాలన్నింటిని పొందు పర్చడం జరిగింది. సీమాంతర రవాణా నియమ నిబంధనలకు వర్తించే విధంగా అవి అమలవుతాయి, చెల్లుతాయి.	
	తేది - సంతకం ..... పేరు -	

దిగుమతి దారు పూర్తి చేయాల్సినది (నిజవాడకం దారు లేదా ట్రేడర్)

14.	దిగుమతిదారు / నిజవాడకందారు / ట్రేడర్ అందుకున్న షిప్ మెంట్ 2/3	
	అందుకున్న పరిమాణం ..... కిగ్రా. /లీటర్లు తేది - సంతకం పేరు -	
15.	రికవరీ పద్ధతులు	
	ఆర్ కోడ్	
	ఉపయోగించిన సాంకేతికత (అవసరమయితే వివరాలు జత చేయండి)	
16.	ఈ నియమ నిబంధనలు వర్తించే, ప్రకటిత వస్తుసామగ్రి కాక ఇతరాలను పై కన్ సైన్ మెంటులో దిగుమతి చేసుకోవాలను కోవడం లేదు, వేరే వాటి రీ సైకిల్ గానీ వినియోగం కాని జరగదనీ ధ్రువీకరిస్తున్నాను సంతకం - తేది -	
17.	రవాణాకు అనుమతిస్తూ విధించే ప్రత్యేక షరతులు (ఒక వేళ వర్తించినట్లయితే)	వివరాలు జత చేయండి.

- గమనికలు - 1) ఒకటి కన్నా ఎక్కువ వస్తువులుంటే జాబితా జతపర్చండి.
2) సరైన ఆప్షన్ ఎంచుకోండి.
3) అత్యవసర పరిస్థితులలో శాసన విహిత ఆధారితినీ కలవండి.
4) రవాణా క్యారియర్లు ఒకటి కన్నా ఎక్కువయితే క్రమసంఖ్య 12 కు అవసరమైన సమాచారాన్ని జతపర్చండి.

మూవ్‌మెంట్ డాక్యుమెంటులో ఉపయోగించిన సంక్షిప్తనామాల జాబితా
రికవరీ ఆపరీషన్లు

- R1** ఇంధనంగా వాడండి (నేరుగా ఇన్సినరేషన్ చేసే సందర్భాల్లో తప్ప)
లేదా శక్తి ఉత్పాదనకు ఇతర సాధనాలుపయోగించండి
- R2** ద్రావణం పునఃప్రాప్తి / పునరుత్పాదన
- R3** ద్రావణాలుగా ఉపయోగపడని సేంద్రియ పదార్థాల రీసైక్లింగ్ / రిక్లెమేషన్
- R4** లోహాల, లోహ సమ్మేళనాల రీసైక్లింగ్ / రిక్లెమేషన్
- R5** ఇతర అకార్బనిక పదార్థాల రీసైక్లింగ్ / రిక్లెమేషన్
- R6** ఆమ్లాల, క్షారాల పునరుత్పాదన
- R7** కాలుష్యాన్ని ప్రేరేపించే రసాయనాంశాల రికవరీ
- R8** క్యాటలిస్టుల నుండి రసాయనాంశాల రికవరీ
- R9** వాడేసిన తైలాల రీ - ఫైనింగ్ లేక గతంలో వాడిన తైలాల పునర్వినియోగం
- R10** పర్యావరణానికి, సేద్యపు భూమికి మేలు చేకూర్చే ల్యాండ్ ట్రీటుమెంటు.
- R11** R1 నుండి R10 వరకు - ఏ అపరేషన్ నుండైనా లభించిన అవశేష పదార్థాల వినియోగాలు

తేది - సంతకం -
స్థలం - హోదా -

ఫారమ్ - 7

(రూల్ 13(2) (C) చూడండి)

షెడ్యూల్ III, పార్ట్ D వ్యర్థాల ట్రేడర్ల ఒక పర్యాయపు ఆధరైజేషన్ కోసం దరఖాస్తు ఫారం
(రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలికి ట్రేడర్ సమర్పించాల్సినది)

1.	ట్రేడర్ పేరు, చిరునామా, ఫోను, ఫాక్స్ నెంబర్లు ఈ - మెయిల్‌తో సహా		
2.	TIN/VAT నెంబర్ / దిగుమతి ఎగుమతి కోడ్		
3.	దిగుమతి చేసుకోవాల్సిన ఇతర వ్యర్థాల పరిమాణం, వివరణ		
4.	స్టోరేజి వివరాలు (ఏవైనా వుంటే)		
5.	ఆధరైజేడ్ నిజవాడకం దారు(ల) పేర్లు, చిరునామాలు		

తేది - ఆధరైజేడ్ వ్యక్తి సంతకం
స్థలం -

ఫారం - 8

(రూల్స్ 17(1), 18(2) చూడండి)

హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల కంట్రైనర్ల లేబెలింగ్

జాగ్రత్తగా అందుకోండి

ఈ నియమాల్లోని షెడ్యూల్స్ II,III, పార్ట్ C ప్రకారం వ్యర్థాల వర్గం, స్వభావం	అనుగుణంగా లేని వ్యర్థాలు, పదార్థాలు ...
మొత్తం పరిమాణం	స్టోరేజి తేది
వ్యర్థాల భౌతికస్థితి (ఘన / అర్ధ - ఘన / ద్రవ రూపాలు)	
పంపేవారి పేరు, చిరునామా	అందుకునేవారి పేరు, చిరునామా
ఫోన్ నెం.	ఫోన్ నెం.
ఈ-మెయిల్	ఈ-మెయిల్
టెలి ఫాక్స్ నెం.	టెలి. ఫాక్స్ నెం.
సంప్రదించాల్సిన వ్యక్తి	సంప్రదించాల్సిన వ్యక్తి
అత్యవసర పరిస్థితుల్లో దయచేసి సంప్రదించండి.....	

గమనిక

1. లేబిల్ నేపథ్యవర్ణం - ఫ్లోరోసెంట్ పసుపు
2. 'హానికారక వ్యర్థాలు' 'జాగ్రత్తగా అందుకోండి' - అనే పదాలు పెద్దగా స్పష్టంగా వుండాలి. వీటిని హిందీలో, ఇంగ్లీషులో, స్థానిక భాషలో రాయించాలి.
3. 'ఇతరవ్యర్థాలు' అనే పదాన్ని నారింజ రంగులో పెద్దగా, స్పష్టంగా కనపడేటట్టు హిందీలో, ఇంగ్లీషులో, స్థానిక భాషలో రాయించాలి.
4. లేబిల్ కరిగిపోవని, వాతావరణ దెబ్బకు చెరిగిపోవని పదార్థంతో చేసినదై వుండాలి.

ఫారమ్ - 9

(రూల్ 18(2) చూడండి)

ట్రాన్స్పోర్ట్ ఎమర్జెన్సీ (ట్రైమ్) కార్డ్

(వ్యర్థాల సరఫరాదారు అందించిన హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలను రవాణాచేసే వ్యక్తి రవాణా సమయంలో దగ్గరుంచుకోవాల్సినది)

1. హానికారక, ఇతరవ్యర్థాల స్వభావాలు

క్రమసంఖ్య	వ్యర్థంరకం	భౌతిక లక్షణాలు	రసాయనిక అంశాలు	నమీవీస్తే కలిగే ప్రమాదాలు	ప్రథమ చికిత్స సామగ్రి

2. అగ్ని ప్రమాదం సంభవించినప్పుడు తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు
3. కారినప్పుడు / ప్రేలినప్పుడు / ప్రమాదం జరిగినప్పుడు చేపట్టాల్సినవిధానం
4. నిపుణుల సలహాకై, దయచేసి సంప్రదించండి -
  - (i) పేరు, చిరునామా
  - (ii) టెలిఫోను నెం.

తేది -

పంపించేవ్యక్తి సంతకం

స్థలం -

పేరు

ఫారమ్ - 10

(రూల్ 19(1) చూడండి)

హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలకు సంబంధించి ప్రకటన (మానిఫెస్ట్)

1.	పంపేవారి పేరు, తపాల చిరునామా ఫోన్ నెం. ఈ-మెయిల్ తో సహా	
2.	పంపేవారి ఆధరైజేషన్ నెం.	
3.	మానిఫెస్ట్ డాక్యుమెంట్ నెం.	
4.	రవాణాదారు పేరు, చిరునామా (ఫోన్ నెం. ఈ-మెయిల్ సహా)	
5.	వాహనం రకం	ట్రక్కు / ట్యాంకర్ / ప్రత్యేక వాహనం
6.	రవాణా దారు రిజిస్ట్రేషన్ నెం.	
7.	వాహనం రిజిస్ట్రేషన్ నెం.	
8.	స్వీకర్త పేరు, మెయిలింగ్ చిరునామా (ఫోన్ నెం. ఈ-మెయిల్ సహా)	
9.	స్వీకర్త ఆధరైజేషన్ నెం.	
10.	వ్యర్థాల వివరణ	
11.	మొత్తం పరిమాణం కంటైనర్ల సంఖ్య	ఘ.మీ. లేదా మె.టన్నులు
12.	భౌతిక స్వరూపం	ఘన / అర్థఘన / ద్రవ / స్లడ్జి / చమురు / తారు/ బురదమట్టి రూపం
13.	నియంత్రణకు శ్రేయక సూచనలు అదనపు సమాచారం	
14.	పంపేవారి ధ్రువీకరణ	కన్ సైన్ మెంట్ లోని వస్తుసామగ్రిని సరైన షిప్పింగ్ పేరుతో సహా పూర్తిగా, సవ్యంగా వివరించడం జరిగిందనీ, వాటిని వర్గీకరించడం, ప్యాకింగ్, మార్కింగ్, లేబెలింగ్ చేసి, అన్ని విధాలా రోడ్డు రవాణాకు అనుకూలమైన స్థితిలో ఉంచి అమలులో వున్న కేంద్ర ప్రభుత్వ నియమాల ప్రకారం పంపించడం జరుగుతున్నదనీ నేను ఇందుమూలంగా డిక్లర్ చేస్తున్నాను.
	పేరు, స్థాంపు సంతకం	నెల రోజు సంవత్సరం <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
15.	వ్యర్థాలు అందుకున్నట్టుగా ట్రాక్స్ పోర్టర్ రసీదు	
	పేరు, స్థాంపు సంతకం	నెల రోజు సంవత్సరం <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
16.	హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలు ముట్టినట్టుగా స్వీకర్త ధ్రువీకరణ	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	పేరు, స్థాంపు సంతకం	నెల రోజు సంవత్సరం <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

ఫారమ్ - 11

(రూల్ 22 చూడండి)

ప్రమాదం నివేదించేందుకు ఫార్మాట్

(కేంద్రం ఆపరేటర్ / పంపేవారు / అందుకునేవారు / రవాణాదారు రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలికి సమర్పించవల్సినది)

1. ప్రమాదం జరిగిన తేది, సమయం.
2. ప్రమాదానికి దారితీసిన ఘటనల పరంపర
3. ప్రమాదంతో జోక్యం కలిగివున్న హానికారక, ఇతర వ్యర్థాలు
4. ప్రజారోగ్యంపైన, పర్యావరణం పైన ప్రమాదం పర్యవసానాలను మదింపు చేసిన తేది
5. చేపట్టిన అత్యవసర చర్యలు
6. ప్రమాదం ప్రభావాన్ని ఉపశమింపజేసే చర్యలు
7. అలాంటి ప్రమాదాలు మళ్లీ జరగకుండా చేపట్టిన చర్యలు

తేది -

సంతకం -

స్థలం -

హోదా -

ఫారమ్ - 12

(రూల్ 23(1) చూడండి)

రాష్ట్రకాలుష్య నియంత్రణ మండలి జారీ చేసిన ఉత్తరువుకు వ్యతిరేకంగా

అప్పీల్ చేసేందుకు దరఖాస్తు -

1. అప్పీల్ చేస్తున్న వ్యక్తి పేరు, చిరునామా
2. ఎవరికి వ్యతిరేకంగానైతే అప్పీలు చేస్తున్నారో
ఉత్తర్వు జారీ చేసిన ఆ అధారిటీ అడ్రసు,
ఉత్తర్వునెం. జారీ చేసిన తేది -
3. అప్పీల్ చేసేందుకు ప్రాతిపదిక
4. దేన్నుండి విముక్తి పొందాలనుకుంటున్నారు
5. అంశం 2 లో ప్రస్తావించిన అర్దరు (వ్యతిరేకంగా అప్పీల్ చేస్తున్నది) కాక, ఇతర అనుబంధ పత్రాల జాబితా.

(ఉత్తర్వుకు సంబంధించిన సర్టిఫైడ్ కాపీ జతపర్చండి)

తేది -

సంతకం -

పేరు, చిరునామా ..

[23-16/2009-HSMD]

బిశ్వనాథ్ సిన్హా

సంయుక్త కార్యదర్శి, భారత ప్రభుత్వం.